

PUBLIC. DÍDRIS 30

A NOSA TERRA

ANO XVIII • 27 DE ABRIL • 1995

PERIÓDICO GALEGO SEMANAL

Nº 671 • 150 PTA

Mariñeiros, armadores, concellos e máis de 200 entidades convocan a manifestación do 29 en Compostela

En defensa dos sectores produtivos

O clamor popular en defensa da frota galega e dos sectores produtivos ameazados pola política europea de cuotas terá o seu punto máis alto o dia 29, ás sete do serán, na praza compostelá do Obradoiro. O acto conta co apoio uniforme do sector, así como de numerosos concellos e entidades diversas de toda Galiza.

Xosé Vila (PP):
'A Unión Europea ten que ser como o matrimonio: nas alegrias e nas penas'

Miguel Cortizo (PSOE):
'Os que se van manifestar en Santiago son como os da Praza de Oriente'

Francisco Trigo (BNG):
'A UE impídenos producir moito máis do que nos dá en axudas'

ANXO IGLESIAS

QUERIDA AMIGA

Marina Mayoral

Seis cartas que rescatan outras tantas memorias persoais, seis historias contra o olvido. Un dos melhores libros de Marina Mayoral.

galaxia

A Xunta adia novamente a concesión de axudas a A Nosa Terra
(pax. 7)

Militantes do PP apresentan listas alternativas no 30 por cento dos concellos
(pax. 9)

A Lei do Direito Civil galego racha coa tendéncia individualista do direito español

"No direito galego hai unha grande tendéncia á colectivización —explíca o magistrado do Tribunal Superior, Daniel García Ramos—; coa Lei do Direito Civil da Galiza vénese a orientación individualista do di-

reito privado que introduciu a codificación bonapartista do Código Civil español de comezos do século pasado e reintrodúcese o principio de solidariedade, tan útil para o campo galego".
(pax. 11)

PP e PSOE aproveitan o atentado de Aznar para criticar ao nacionalismo

A executiva do Partido Popular tiña estudiada a resposta ante un posíbel novo atentado. Asesores deste partido valoraron recentemente a probabilidade dunha alternancia e aconsellaron mesura a equipa de Aznar.

Mais, foron as declaracions posteriores, xa en frío, moi críticas co nacionalismo en xeral, as que alborizaron os ánimos e provocaron unha nova división entre forzas nacionalistas e estatais.
(pax. 18)

A ratificación do rexeitamento dos tres grupos parlamentares do acordo que limita as cuotas do fletán orixinou no parlamento un debate sobre a situación da Galiza na Unión Europea. O BNG foi tallante á hora de exixir unha revisión do Tratado de Adesión, mentres o PSdeG-PSOE e PP, apesar de recoñecer os prexuízos ocasionados á Galiza pola integración do Estado español na UE, non cuestionaron as condicións de pertenza á organización comunitaria.

A. IGLESIAS

O BNG di que o marco autonómico está esgotado

O PSdeG excusa ao goberno español e á UE da grave situación da frota

CARME VIDAL - SEVERINO XESTOSO

Francisco Trigo do BNG acusou aos gobernantes da Xunta e do Estado de se inibir á hora de defender os intereses pesqueiros galegos. Nas negociaciones, "a presenza da Xunta e o seu presidente brillou pola sua auséncia" dixo Trigo, quen tamén criticou ao goberno español por ceder ante as presións do Canadá. O voceiro do BNG apresentou como urxente a revisión do Tratado de Adesión e a exixencia dun estatus especial dentro da UE, porque "Galiza non pode seguir nesta situación de illamento". A crise económica, que coloca ao noso país no cuarto posto das rexións con menor renda por cabeza da UE, evidencia tamén para Francisco Trigo que o marco autonómico está esgotado porque a Galiza "non ten capacidade para conformar a vontade do Estado español".

Para os nacionalistas, o saldo de pertenza á organización comunitaria é negativo, xa que "deixamos de producir moito máis do que nos dá" ademais de, neste caso, ter o sector pesqueiro nas suas mans xa que os caladoiros experimentais teñen que ser aprobados pola propia UE.

O discurso do deputado nacionalista provocou unha contundente reacción do voceiro socialista Miguel Cortizo, quen falou de que se estaba a "sátan-

zar á UE con posturas incendiárias". Despois de manifestar a sua condena á UE por negociar en situación de coacción e mostrar a disconformidade co partido no goberno español —"ao que somos leais", dixo — Cortizo adicouse a criticar con virilidade o que chamou "clima de irracionalidade" que se ia ver de xeito claro na manifestación do dia 29 en Compostela, que o

deputado socialista comparou con "aquelestras da Praza de Oriente". Estas declaracions provocaron que desde os escanos nacionalistas o deputado Francisco Rodríguez reclamase "un respeito para o país".

Cortizo continuou restando importancia á falta de decisión política do goberno español na negociación e á posición adoptada

pola UE, xa que o problema na súa opinión ven dunha "crise de pesca mundial e do carácter finito dos recursos pesqueiros, que non depende do acerto ou deserto dun goberno".

Casados coa UE

Se o discurso do deputado socialista quería quitarlle ferro ás críticas á UE, o do PP recoñ-

ceu cada un dos prexuízos provados na Galiza pola integración do Estado español na organización comunitaria, na que, apesar de todo, segue a crer. Xosé Vila enumerou os más graves problemas económicos galegos, consecuencia das políticas de cuotas da UE, e definiu-os como os sofrimentos dunha unión que ten que ser "como pa-

(Continua na páxina seguinte)

A frota rexeita a oferta ministerial e propón enviar dez barcos ao Mar de Barents

"Como xa sabe, a exígua cuota de fletán que finalmente se aprobou para a frota española supón unha drástica reducción de capturas, que, de non buscarse soluciones alternativas viábeis e imediatas, poden comportar a perda de varios miles de empregos e o quebranto económico para moitas empresas pesqueiras". Este é o comezo da carta que, con data 21 de Abril, as asociacións con maior representatividade dos arrastreiros de gran profundidade, Anavar e Anamer enviaban ao Presidente do Goberno español, informándoo do plano operativo que apre-

sentaran ao Ministro de Agricultura e Pesca o dia anterior.

Dito plan pretendía que 9 ou 10 buques pudesen traballar nas augas libres do mar de Barents "baixo un control estrito da Administración española", capturando platuxa, da que parece existir grande cantidade e que "xa están pescando barcos doutras nacionalidades". Tamén se pedían campañas científicas na área da NAFO para coñecer o estado verdadeiro das especies, planos que agora están en moratoria.

Pretendíase tamén que a fro-

ta que continuaba pescando fletán, pudese complementar esta pesqueira con outras especies non reguladas, como camarón, raia, etc. E rechazaban os caladoiros alternativos que o Ministerio ofertaba en augas de África e Arxentina, xa que "todas as experiencias africanas que tiveron estos buques son negativas, preferindo amarrar ao porto que pescar neses caladoiros", mentres que da posibilidade arxentina, dicíase que "supúña atopar sóciós arxentinos e comprarlles as suas licencias, cosa nada fácil nos tempos actuais".

Os armadores voltaron a Madrid o dia 25 e non se pode dicir que chegases de novo a Vigo moi ledos.

O Mércores 26 reuníronse e as primeiras conclusións —estados de cabreo e indefensión aparte— foron enviar seis barcos para campañas de cinco meses (Maio/Outubro) ao Mar de Barents; duas campañas, unha de un mes e outra de dous, ás augas da NAFO para peixes planos e outras duas de tres meses cada unha á pesca da Cabra ás augas do Reykjanes Ridge, tamén no Atlántico Norte.♦

O fogar de Breogán desperta do seu sono

O 30 de Abril de 1975 —hai agora vinte anos— remataba a guerra de Vietnam. Dous anos antes reuníranse en París os representantes dos Estados Unidos e do Vietnam do Norte para ultimar os acordos de paz. Durante aquelas xornadas, un militar norteamericano espetoule ao seu homónimo asiático: "vostedes non gañaron nengunha batalla". E o xeneral Giap respostou: "pero gañamos a guerra, porque vostedes non tiveron en conta que unha derrota militar pode ser, ao mesmo tempo, unha vitória política". A clave do conflito radicou en que o povo vietnamita, pésie á sua inferioridade evidente, estaba disposto a resistir. Na sua moral chantábase a sua força e así deron un exemplo ao mundo. Un caso aparentemente tan distinto e distante pode servir con todo para ilustrar a situación actual de Galiza.

A guerra da frota de Namibia perdeuse sen apenas loitar. A do fletán perdeuse loitando. A seguinte, a de Marrocos, pode gañarse, porque no proceso o povo galego comezou a tomar conciencia —non xa da discriminación que historicamente sempre estivo viva— senón de que non teremos outros valedores que nós mesmos. Até agora preferiuase a "protección" dun Estado forte como España —onde íamos nós por separado?— e más ainda o amparo dunha Europa rica e —prometian— milagreira. E se o agro se estafelaba era porque estaba moi atrasado, decíase. O apresamento do *Estai*, un buque moderno, unha

veradeira industria flotante, así como a pasividade —por non falar, nalguns casos, de complicidade— das administracións que nos debían fornecer amparo, engadido a un traballo de concienciación que os nacionalistas viñan levando a cabo honrada e premonitoriamente desde hai case vinte anos, viñeron a demostrar que a lei sacra da competitividade traía con ela a trampa. Quen carece de poder político de seu non ten dereitos, nen respeito. Esta é a terribel lección que se aprende estes días. A guerra do fletán deulle un chumbo irreversíbel ás conciencias. E iso é ainda máis importante que 18 mil toneladas de peixe. Ao cabo, como decia Castelao, "as sardiñas volverían se os gobernos quixeras" e a Galiza o que lle falta é Governo.

A guerra do fletán serviu tamén para retratar esplendidamente aos contendentes. Frente a unha Xunta que renuncia á defensa dos seus cidadáns —"confiaremos até o final nos nossos negociadores" (Manuel Fraga)—, o PSOE abala entre o oportunismo do alcalde de Vigo e o cipaismo contrário do portavoz parlamentar Miguel Cortizo. A deriva felipista no Estado vese acrecentada pola pasividade dun PSdeG incapaz de artellar unha alternativa minimamente consistente en Galiza. A actitude dos actuais parlamentarios socialistas no Pazo do Hórreo contrasta coa sua anunciada postura "autóctona" a comezos de lexislatura. Nen Paco Vázquez se tería

mostrado hoxe tan servil coa UE e con Madrid. Nas furnas terán a sua penitencia.

O vindeiro Sábado 29, en Compostela, o povo galego deixará patente a sua vontade. Mesmo os países "pequeños" poden gañar se teiman na loita e toman conciencia. Iso é precisamente o que PP e PSOE tentan de evitar. Intentárono en Madrid, buscando unha canle pola que debería discorrer ordenadamente o manantio de descontento popular. Temerosos da enxurrada reivindicativa quixeron porse á cabeza. E fracasaron.

Nun xogo de forzados malabarismos através dos medios de comunicación vestíronse de valedores nunha causa da que eran cómplices claros. A presencia dos nacionalistas puxo en evidencia que o rei estaba espiado.

A Santiago acudirán os mariñeiros afectados, as familias que claman por un futuro digno, labregos que padecen as cuotas da UE e todos aqueles galegos conscientes xa de que só na nosa propia forza podemos confiar. As cúpulas dos partidos estatais continuarán co seu xogo de espellos deformados, procurando que algún se engane de camiño. Ao final, poden ser eles mesmos os que se extravien. E senón, miren para Cortizo.♦

A NOSA TERRA

(Ven da páxina anterior)

ra os cristiáns o sacramento do matrimonio 'en las alegrías y en las penas'. O PP reconeceu que "Galiza desmantelou a sua siderurxia, reconverteu selvaxe mente os seus estaleiros en beneficio doutros, limitou as suas producções agrícolas e de carne, as nosas vacas non podemos deixalas pacer e producir todo o leite que queremos, apesar de sermos importadores, a nosa frota pesqueira segue marxinada, incluso nos propios caladoiros comunitários". Apesar disto, os populares reafirmáronse na sua vontade comunitaria de "solidariedade".

Nun discurso referido na sua meirande parte á defensa da "frota española" o deputado do PP culpou ao governo español de despreocuparse da situación

pesqueira e criticou que non existise un ministerio adicado ao sector xa que a pesca "foi sempre un apéndice doutros, e é necesario facer unha política pesqueira nacional decidida e comprometida". Vila non respostou ás críticas vertidas polo BNG da inibición do presidente da Xunta e limitouse a requerir que fose o Governo español quien "favorecese a presenza de representantes galegos através da Xunta de Galiza, nas negociações que se podan desenvolver coa Unión Europea". Alén deste chamamento, que deixaba nas mans do governo de Felipe González a participación galega nas conversas sobre o sector, o PP non apresentou nengunha medida propia do governo da Xunta encamiñada a defender a frota pesqueira galega.♦

A. IGLESIAS

Descarga de peixe congelado nunha das numerosas instalacións frigoríficas existentes no porto de Vigo.

Témese unha actitude á canadiana

As exixéncias marroquinas fan difícil o acordo

O Luns 24, a Comisaría de Pesca da Unión Europea dixo que as negociações poderían quedar pechadas antes do Venres. Ao interirse o sector pesqueiro galego que traballa nas augas do banco Canárido-Sahariano botou as mans á cabeza. O Martes, despois de descansar, a señora Enma Bonino reconeceu que o acordo terá que ser discutido e negociado ainda vrias semanas máis.

Porque, en realidade, nos portos galegos de Riveira e A Garda ningún ten claro que o dia 30 poda haber un novo acordo pesqueiro. Pénse que o que pede Marrocos é inaceitábel.

Un tema preocupa sobre os demás: as posibilidades de pesca. Dito doutra forma: cantos barcos é posibel que sigan en Marrocos e cantos terán que deixar de facelo? A frota debería seguir traballando, xa que o barco que perda o caladoiro está condonado á paralización definitiva. Unha vez que a frota continue no caladoiro "as condicóns técnicas que se puden marcar, eu penso que serían négociá-

beis, e mesmo algunas asumíbeis, sempre que se rebaixen as pretensions dos marroquinos", sinala Xosé Arestin Vilas, Presidente da Asociación de Armandores de Palangre de Riveira, que nalguns puntos aproxímase bastante ao que pensa o Patrón Maior da Confraría Santa Tegra de A Garda, para o que "un aumento do canon nun 25% podería ser supotábel pola flota, sempre que pudese seguir faneando. Eles peden un aumento do 50% e entón estariamos todos de acordo".

Claro que os aspectos técnicos necesitan unha minuciosa negociaión. Está por exemplo o desejo marroquino de que o 35% dos tripulantes sexan do seu país. Isto a partir das cero toneladas (antes a

obriga de levar mariñeiros de Marrocos era a partir das 80 toneladas). Iso significaría un cambio moi brusco para estas frotas pequenas. No arrastre pode ser un home máis, pero na

Garda son tres ou catro homes por barco xa que se trata de embarcacións de 30, 40 ou 60 toneladas, que con anterioridade non estaban suxeitas a esta obriga, e nestes tipos de barcos xa se sabe: mariñeiro de fora embarcado, mariñeiro da vila en terra. Isto afecta tamén á frota de Riveira, xa que os barcos más pequenos non chegan ás 80 toneladas e a tripulación pode acer-

Outro aspecto técnico a debater son as descargas en portos marroquinos, que se consideraría un desastre. Iso que a frota destes dous portos galegos só se vería na obriga de efectuaras "de vez en cando" e non sempre como nos arrastreiros. Pero en todo caso razóase como impensábel o desexo do país africano xa que:

1º) O descanso do personal sería inviábel, ademais de ter todo o ano o barco traballando sen vir á base.

2º) Ainda que se tratase de facer os desprazamentos por terra, deixar o barco en Marrocos sería non querelo, porque podería estar á volta totalmente desmantelado.

3º) A infraestrutura dos portos marroquinos non parece a más axeitada para a descarga, ao tratarse de peixe fresco. O risco sería imenso.

Outro dos temas a tratar é o do paro biolóxico, pero a pretensión de que o cumpran todos, é dizer marroquinos incluídos, parece moi difícil de ser atendida,

xa que eles poden pensar que están nas suas augas, e somos nós os que debemos cumplir as suas regulamentacions.

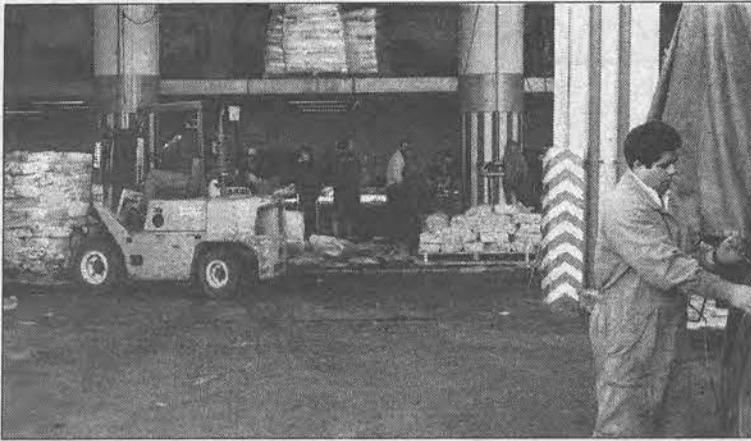
Redución da frota nun 30%

Así as cousas, chégase ao punto máis conflictivo: a temida redución da frota, que pode chegar até un 30% en tres anos. Isto fai que ningún se atreva a renovar a frota e quede parado o proceso que xa se iniciou nalgún porto da modernización dos buques.

Bertín, Patrón Maior da Garda, sinala: desde o ano 88 pasamos de case que 1.300 barcos a pouco máis de 500, "ou sexa, que nos foron quitando as unllas, os dedos, e xa só nos quedan os brazos, e non queremos perderlos". Eles non confian na Unión Europea, non no governo do Estado, e teñen claro que só os mariñeiros poden forzar a situación, "porque eles non van ceder até a última hora do deradeiro dia".

O Patrón Maior da Garda xa avisou que os barcos non van blo-

(Continua na páxina seguinte)

(Ven da páxina anterior) quear Alxeciras, nem nengun outro porto, pero que o dia 2, milleiros de mariñeiro, galegos, andaluces, canários e levantinos, si poderían retrasar por meios pacíficos en Alxeciras a entrada de peixe procedente de Marrocos. Na súa opinión ese Reino non é Canadá, e si que ten moitos intereses con España.

Díxose, desde un principio, que era preferible amarrar unha tempada, a asinar un mal acordo. O problema reside na vontade e posibilidade de facer este amarrar. Na Garda parece non existir problema, poderán no Sul facer o mesmo e aguantar certo tempo? pergúntase. Mientras que en Riveira recórdase que as axudas da Administración chegan moitas veces a destempo, nos dous últimos anos fixéronse nesa frota grandes investimentos e os bancos non esperan. Pero en calquier caso, asinar un mal acordo sería peor.

Non sería nada novo, e está claro que a postura de forza ten que facela o sector, como xa o fixo e por bastante menos no ano 88. Logo co acordo do 92 pasou o que xa coñecemos e houbo de regalar un ano do acordo por permitir a famosa revisión e agora débese tratar de lograr un acordo estable e que non nos prexudique como se pretende.

Témese tamén que Marrocos poda tomar unha attitude á canadiána, despois dos sucesos do Atlántico Noroeste, pero neste caso lembrase que a frota é socialemente moi más importante, "un conxelador de 1.000 toneladas leva 30 homes, nós con mil toneladas levamos 300 homes".

Os 300 mariñeiro da Garda e os 1.000 de Riveira, sen contar todos os da Península do Morrazo, que traballan nos barcos de ANACEF, esperan un acordo que agora mesmo parece distante.♦

ANXO IGLESIAS

Solana califica de indigna a postura de Lisboa **O voto favorável de Espanha deixa atónitos aos portugueses**

■ GONÇALO NUNO/PORTO

A posición assumida por Espanha ao votar favoravelmente o acordo U.E./Canadá deixou completamente atónito ao cidadão comum português, mínimamente intelectuado do conflito das pescas.

"Foi algo inacreditável —afirma Teotónio França Morte, armador de Aveiro—, sobretudo depois de sabermos as declarações proferidas por Felipe Gonzalez e pelo seu ministro dos Negócios Estrangeiros".

Doutra parte están as declarações do ministro Solana que ao considerar de *indigna* a postura portuguesa no conflito da palmita (fletán), que terminou com o voto contra o acordo celebrado entre a U.E. e o Canadá, Javier Solana "chocou" os portugueses. Solana precipitou, escusadamente, um ambiente de fricção —Lisboa/Madrid— nos difíceis e complexos confrontos que vão surgir entre os dois Estados ibéricos quando chegar o momento da distribuição interna do TAC —volume total de cap-

turas— e a clarificação do Plano Hidrológico Espanhol.

O ministro Solana é visto em Portugal como a pessoa mais desajustada às funções que desempenha no Executivo de Felipe Gonzalez, ou seja, um casca grossa, sem principios e sem capacidade para desempenhar um tipo de trabalho onde o tacto é essencial.

As surpreendentes declarações de Solana, proferidas perante a Comissão-Mista Congresso/Senado, no passado dia 20, constituem —para alguns analistas políticos portugueses— a preparação de condições psicológicas para o confronto aquático entre Madrid e Lisboa que se avizinha.

Também o comportamento do ministro das Pescas, Luis Atienza, foi igualmente objecto de críticas por parte do seu homólogo português, Duarte Silva, ao decidir interromper os contactos com a delegação portuguesa a partir do momento em que teve conhecimento da decisão do Governo de Lisboa em votar contra o acordo, não dando qualquer explicação ou motivo plausível para semelhante atitude, a despeito de ter participado nas reuniões conjuntas de estudo e análise ao projecto do pré-acordo, e de ter afirmado publicamente, em 15 de Abril, que "a posição de Espanha nas negociações sobre a pesca (o voto) manter-se á sejam quais forem as ameaças do Canadá".

A favor do voto

Toda a oposición —PS, PCP e PP— criticou fortemente o Governo presidido por Cavaco Silva por não ter invocado o interesse vital, vetando publicamente o acordo entre a U.E. e o Canadá, relativamente à gestão da pesca da palmita (fletán) em águas internacionais do Noroeste Atlântico.

Para os socialistas "Portugal ficou c'os migalhas de Espanha (...) e o voto contra acabou por ser uma posição sem consequências".

José Apolinário, eurodeputado e membro da comissão de pesca no Parlamento Europeu, acrescentaria ainda que "Portugal devia lutar por conseguir a atribuição das quotas de bacalhau utilizadas pelo Reino Unido e Alemanha —43 mil toneladas de palmita, bacalhau e 'red-fish' nos últimos 5 anos— e o reforço das quotas de pescada em águas da África do Sul".

"Tiro de pólvora seca" —é como o Partido Comunista classifica o voto contra de Portugal, acusando o Governo "de falta de firmeza na defesa dos direitos históricos dos pescadores portugueses no Canadá e na garantia de um sector que tem vindo a ser sucessivamente aniquilado pela Europa dos 15".

Para o líder do Partido Popular,

Manuel Monteiro, que exige de Cavaco Silva o abandono da política comum de pescas, pois "mais vale só que mal acompanhado" —diz— "Portugal não foi respeitado pela UE, já que, e no que respeita à distribuição das quotas comunitárias de pesca, é o país da Europa com mais mar e o que menos direito tem a pescar".

As críticas da oposición responderam o ministro da Agricultura e Pescas, Duarte Silva, na tentativa de desmistificar o não recurso ao voto "pela razão simples de que só existe voto —disse— quando o voto de um único Estado-membro é suficiente para impedir que se tome qualquer decisão com a qual este não concorde".

Para reforçar as razões e os motivos que levaram o Governo de Lisboa a não recorrer ao voto, Duarte Silva exemplificou com o caso de Espanha, que "não o fez, evidentemente, apesar de ter tido que o faria e, para além disso, ter assumido, de uma forma aparatosamente, uma posição de força contra o Canadá, chegando mesmo a enviar navios de guerra para a zona do conflito".

Ao passar das 8 mil toneladas ano para as 2 mil repartidas pela U.E., vão surgir, em Portugal, milhares de despedimentos no sector e os armadores, que mantinham uma frota de 60 navios-fábrica no local, já falam de "golpe mortal na frota de pesca longínqua".

Ignorância chocante

"Relativamente às questões da NAFO e ao historial de Portugal neste foro internacional, o primeiro ministro revelou um total desconhecimento nestas matérias". É uma das muitas críticas da direcção da Associação dos Armadores das Pescas Industriais —ADAPI— às análises do chefe do Executivo luso sobre o sector pesqueiro feitas no decurso de uma longa entrevista à emissora de televisão privada SIC.

"É chocante ouvir o sr. primeiro-ministro referir que Portugal consegue fazer alguma pesca longínqua porque é país membro da União Europeia, não tendo direito a pescar como país isolado. Ora a verdade é que, e por imposição da U.E. e pelo Governo de Lisboa, a frota longínqua nacional foi reduzida em 70% contra a vontade expressa dos armadores portugueses, a produção em águas externas baixou de 140 para 40 mil toneladas e Portugal passou de 37º produtor mundial de pescado para 49º".

Para esta associação patronal a solução do sector de pesca longínqua portuguesa passa unicamente pela "obtenção de novas quotas, sem as quais o sector será aniquilado, extinguiendo-se cerca de 19 mil postos de trabalho".♦

Rafael Dieste "Era un tempo de entusiasmo..."

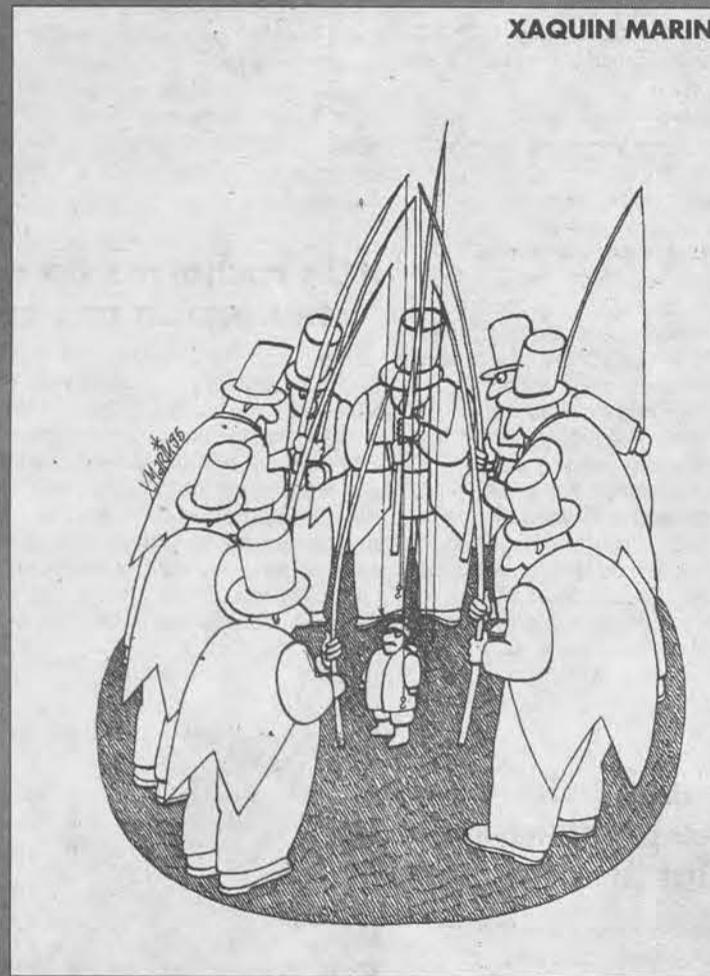
Coa colaboración de:

LUÍS REI NÚÑEZ
PILAR PALLARÉS
ANTÓN CAPELÁN
LUÍS ALONSO GIRGADO
XOSÉ LUÍS AXEITOS
MANUEL AZNAR SOLER
EUGENIO OTERO URTAZA
CLAUDIO RODRÍGUEZ FER
EUGENIO FERNÁNDEZ GRANELL
MARGA ROMERO
GABRIEL ZAID
CARME SUEIRAS ROMERO
MARÍA DÍAZ MARZO
MARÍA BUCETA FERNÁNDEZ
CARLOS GURMÉNDEZ
FRANCISCO PILLADO MAYOR
FERNANDO M. VILANOVA
JAVIER ALFAYA
ALFONSO EIRÉ

Xa á venda

A NOSA TERRA

A NOSA CULTURA 15

DE
PESCA
CON
HUMOR

Carlos

Congreso da UMG

Os pasados 22 e 23 de Abril tivo lugar, na residencia Fonseca de Compostela, o 8º Congreso da Unión da Mocidade Galega, a organización xuvenil da UPG. Durante o acto aprobase unha ponencia política para "multiplicar os esforzos en beneficio de Galiza Nova, organización xuvenil á que apoia a UMG e na que se encontra integrada".

Roberto Vilameá, estradense de 24 anos con longa experiencia no movemento xuvenil, foi electo novo secretario xeral da UMG. O Congreso tamén renovou a composición do Comité Nacional.

As mocidades da UMG criticaron a Nova Orde Mundial que "condeúa a povos inteiros e á maioria da humanidade á fame e á miseria. Neste contexto faiase imprescindible a consolidación dos movementos nacionalistas e anti-imperialistas, esperanza de mellora do nivel de vida e de democratización real da sociedade".

O deputado do BNG e presidente da UPG, Bautista Álvarez, intervuiu na sesión de clausura e revalidou o apoio do seu partido a esta organización xuvenil, que elaborou unha resolución de solidariedade con Miguel Anxo Abraira, militante da UMG actualmente preso na cadea da Coruña por un delito de insubmisión.♦

Liberado Antón García Matos

O preso independentista galego Antón García Matos foi liberado o pasado Martes 18, despois de pasar seis anos en distintos cárceles do Estado español. No momento da liberación, e desde había dous anos, atopábase na cadea de Picassent, en Valéncia, e previamente estivera nas prisiones de Alcalá-Meco e Almería.

Antón García Matos, que xa está na Galiza, fora encausado por un delito de pertenza a banda armada e condeado a oito anos e tres meses de cárcere. O independentista cumpliu integralmente a súa pena, pero obtivo varias redencións por bon comportamento.♦

Jospin e Chirac loitarán pola presidencia da França

O socialista Lionel Jospin foi o candidato á presidencia da República francesa que máis votos obtivo nas eleccións do pasado Domingo 23, pero non acadou a maioría absoluta dos votos. Como a lexislación gala exixe que o candidato obteña a

NESTA SEMANA

DANIEL

metade máis un dos votos emitidos, terá que haber unha segunda volta na que, os dous primeiros candidatos, disputen, diante do eleitorado, a presidencia. Agora o vencedor poderá obter a maioría simples.

Jacques Chirac, de tendencia conservadora, será o contrincante de Jospin, que conseguiu a vitória contra todo pronóstico, xa que os inquéritos aseguraban que a segunda volta ia ser disputada entre Chirac e o presidente do goberno, o centrista Edouard Balladur. Mália que os inquéritos estaban trabucados, as empresas de sondaxes de opinión xa se lanzaron a dar un novo pronóstico, que está realizado sobre a base de que os votos da esquerda na primeira volta suman o 40% e os de direita o 60%. Balladur pediu o voto para Chirac, do que é sócio no goberno, pero o ultra Le Pen non sabe que facer.♦

A esquerda gaña as eleccións rexionais en Itália

A esquerda gañou en nove das quince rexións italianas cujo goberno foi renovado nas eleccións do pasado Domingo 23. O Partido Democrático da Esquerda (PDS) converteuse na primeira força política e obtivo o 24,6% dos votos. Forza Italia de Sílvio Berlusconi conseguiu o 22,4% dos votos, pero só controla, xunto co partido ultraderechista de Gianfranco Fini, Alianza Nacional, tres rexións. A Liga Norte, de Umberto Bossi, fixose coa vitória nos seus feudos tradicionais: Véneto, Lombardia e Piamonte.♦

Abolida a pena de morte

O Congreso dos Deputados aprobou, co voto unánime de todos os grupos, a abolición total da pena de morte no Estado español, xa que decidiu a sua eliminación do Código

■ Denúncian a aplicación da supertaxa

Reny-Picot, Ran, Clesa e Rio están a tratar de aplicar a supertaxa a varios gadeiros da comarca de Ordes, segundo denunciou o Sindicato Labrego Galego. Reny-Picot e Clesa non pagaron a conta de Febreiro a alguns labregos e Ran e Rio só deron a posibilidade de pagar en negro a trinta gadeiros que sobrepassaron a producción asignada. Mália o compromiso de non aplicación da supertaxa, o SLG denuncia a práctica do seu cobro, mentres o conselleiro de Agricultura, Tomás Pérez Vidal, fai por ignorar a situación, asegura o sindicato nacionalista do campo.♦

■ Xornadas contra os GAL

A denominada Acción Popular contra os GAL vai organizar unhas xornadas en distintos puntos da Galiza para denunciar aos Grupos Antiterroristas de Liberación, GAL. A iniciativa corresponde aos Comités Antirrepresivos da Galiza, ás Juntas pro Amnistía e á Frente Popular Galega. En Vigo os actos serán o catro e cinco de Maio, en Compostela o oito e na Coruña o nove. Nas xornadas participará a escritora Eva Forest.♦

■ Os cachorros do reaganismo atemorizan aos Estados Unidos

O belicismo norte-americano dos anos oitenta, que culminou nos noventa coa guerra do Golfo, xa ten parangón co Vietnam. Un dos seus heróis, Timothy McVeigh, tamén integrante do grupo ultra direitista da Milicia de Michigan, colocou nunha bomba nun edificio de Oklahoma que marchou por diante coa vida de vários centos de persoas. A bomba serviu para pór de manifesto que nos Estados Unidos agromaron centos de grupos fascistas nos que poderían estar integradas perto de un millón de persoas. Un congresista republicano está vinculado con esta milícia. A limitación nas licencias de armas de fogo é unha excusa para medrar os grupos para militares e fascistas, ainda que sempre existiron nun país no que o liberalismo a ultranza é un caldo de cultivo propicio.♦

■ Peden a absolución para os 24 acusados de pertencer a Terra Lliure

Non existen probas incriminatórias contra os 24 acusados de pertencer a Terra Lliure que están a ser xulgados na Audiencia Nacional de Madrid, segundo aseguraron os avogados dos independentistas cataláns, que estiman que todo o proceso está fundamentado nas declaracións dos encausados mentres estaban detidos. Os avogados din que os maos tratos e as torturas obrigarón aos acusados a autoinxularse e daquela peden a absolución. O fiscal requirió que foran condenados a un total de 278 anos de prisión, ainda que solicitou que fosen aplicadas as penas mínimas. Terra Lliure hai varios anos que abandonou a loita armada e os grupos cataláns solicitaron que os independentistas non foran xulgados.♦

■ Denúncias no Juan Canalejo

Un xestor adxunto ao coordinador dos laboratorios do hospital Juan Canalejo da Coruña tamén é xerente dun laboratorio privado catalán ao que o centro médico galego desvia monstruos clínicos para analisar, segundo denunciaron os deputados do BNG Guillermo Vázquez e Henrique Tello.♦

■ Máis xuízos a insubmisos

O dia dous en Pontevedra e o catro en Compostela van ser xulgados Bieito Loibeira e Carlos Morais, respectivamente, acusados ambos dun delito de insubmisión. Nos dous procesos participarán como testemuñas numerosas personalidades da vida social, económica e política, como a secretaria xeral do Sindicato Labrego Galego, Lídia Senra, a deputada do BNG Pilar García Negro ou o secretario xeral de CIG-Mar, Xabier Aboi. Hai unha campaña de solidariedade montada en torno a estes xuízos, está prevista a recollida de sinaturas e xa houbo varias declaracionés de apoio, como a formulada polo deputado na Asamblea da República de Portugal pola UDP, Mário Tomé.♦

■ O xefe do Exército arxentino recoñece as desaparicións

O xefe do Exército de Terra da Arxentina, Matín Balza, reconoció que os militares empregaron métodos ilegais na represión da chamada guerra suxa contra a insurxéntica e os grupos da esquerda. Balza asegurou que as forzas armadas do seu país están implicadas directamente en, alomenos, a desaparición de 9.000 persoas que eran tiradas ao mar desde avións ou buques militares.

Este é o segundo caso dun alto dirixente arxentino que fai un recoñecemento público neste sentido. Recentemente o presidente Carlos Menem fixo unha declaración no mesmo sentido para unha canle de televisión norte-americana, pero ante a trebada política que se organizou, desdecise imediatamente.

Varios militares de baixa gradación, e nomeadamente o militar Adolfo Scilingo, arrepentido, denunciaron esta práctica e volveron a pór encol da mesa a existencia dun método de exterminio sobre cuxa certeza había moitas sospeitas.♦

GALIZA E MUNDO

PARLAMENTO

Non informa sobre como, canto e a quen se conceden os cartos das subvencións

A Xunta afirma que A Nosa Terra non ten acollida nas axudas á prensa en galego

■ X.C.

Segundo o Secretario de Comunicación da Xunta, A Nosa Terra non recebe axuda polo uso do galego, "porque non entra dentro das ordes de subvención actuais". Pérez Varela respondeu escuetamente unha batería de perguntas do deputado nacionalista Francisco Rodríguez, que pretendia facer transparente o réxime de axudas aos meios de comunicación.

Xesús Pérez Varela anunciou que "a orde á que poderá acollerse A Nosa Terra para receber axudas, se cumple todos os requisitos, non existe na actualidade. Sairá nos próximos días ou nos próximos meses". Despois de amosarse "en completo acordo coa exposición do señor deputado interpelante", o secretario de comunicación da Xunta de Galicia descubriuse como "pionero da prensa en galego. En 1964 fundei a revista *Escola da Normal* de Lugo. Sempre estiven a prol do galego e popular polo seu uso nos medios é actualmente unha das miñas funcións principais".

A interpelación do deputado do BNG facía referencia á sucesiva negativa, nos anos 1993 e 1994, da Xunta incluir a A Nosa Terra, no capítulo de axudas á prensa. "Desse xeito, o único semanario do país, escrito integralmente en galego, é claramente hostilizado e discriminado desde a Administración Autonómica, co pretexto de non ser un diario. Aplicáscelle un decreto de 1990 no que se regulan as axudas a empresas periodísticas e de radiodifusión, e non o Decreto do 21 de Abril de 1994, polo que se establecen axudas dirixidas ás publicacións periódicas escritas integralmente en galego".

Unha orde que non aparece

Pérez Varela derivou o debate

ARQUIVO A.N.T.

na Comisión parlamentaria a aspectos relacionados coa normativa lingüística, e omitiu a resposta a tres das preguntas formuladas: "Cal é a prensa periódica, diária ou semanal, que recebeu axudas ao amparo da Orde de 30 de Setembro de 1994? Existe alguma petición que fose desestimada ademais da de A Nosa Terra? Cal é o uso do galego por parte das publicacións favorecidas polas axudas? Esgotouse a contia global (150 millons de pesetas)

en concesión de axudas? Que empresas e en que contia foron favorecidas?".

O silencio de P. Varela, foi calificado polos grupos de oposición aos poucos días da sua intervención. "A Xunta adia a resposta das perguntas de control. Non dá os dados pedidos ou posterga a súa entrega a posteriores intervencións, de tal xeito que deturpa as funcións que corresponden ao parlamento".

A Xunta non tomará medidas sobre as patacas de semente contaminadas

O PP rexeitou tamén a iniciativa do deputado do BNG Alfredo Suárez Canal na que se instaba a que puxese en coñecemento do goberno de Dinamarca e da UE a existencia dunha partida de pataca de semente contaminada que viña dese país. Na iniciativa requeríase tamén do goberno da Xunta que establecese mecanismos propios de control para asegurar a análise das patacas para a semente que chegan a Galiza.

O BNG criticou a pasividade do goberno nun tema que "pode ser interesado para que o sector da pataca non poda competir. A Xunta ten plenas competencias ao respecto e debe actuar como goberno". Suárez Canal comparou esta atitude coa inibición no tema do fletán xa que en nengún dos dous se deu por parte do goberno de Fraga "nengunha actuación nen medida propia".

A Xunta fai referencia a que se publicará no futuro unha orde, na que se especificarán as condicóns e a dotación orzamentaria, na que tería acollida A Nosa Terra. No Diario Oficial de Galicia de 21 de Abril de 1994 publicábase o Decreto que establecia axudas "ás publicacións periódicas escritas integralmente en galego". Pasado un ano desde entón ainda non publicou a Consellería de Presidencia a orde correspondente.♦

ANDRÉS PANARO

Empresa Xornalística Editora: Promocións Culturais Galegas S.A.

Consello de Administración.

Presidente: Francisco Carballo. Vicepresidente: Xaquín Acosta

Conselheiro Delegado: Xosé Fernández Puga.

Vogals: Francisco Torrente, Cesáreo Sánchez, Albert Anseude,

Xosé M. Doballo e Manuel Veiga.

Secretario: Xan Piñeiro.

Director: Alfonso Eiré López.

Redacción: Gustavo Luca de Tena, Manuel Veiga, Xan Carballa, Horacio Vixanda, Anxo Iglesias (fotografía).

Correspondentes: Ricardo Sandoval e Merche Vázquez (A Coruña), Xavier López (Compostela), Carme Carballo (Ourense), Carme Vidal (Pontevedra), H. Sanliz (Ferrol), F. Arizaldo (Lugo), X. Castro Rato (Vilagarcía), Antón Melé (As Mariñas), Anxo Rosende (Orizela), X.M. Suárez Estévez (O Condado Baixo), H. Naval (A Mariña), X. López Témez (O Bierzo), G. Docampo (Valdeorras), Paulo Naseiro (Terra Chá), X.M. Santiago Cigüiga (Barbanza), Manuel Bello (A Montaña), Manuel Díaz (Melide), Xosé R. Castro (O Carballiño), X. Gabriel Pacín (A Fonsagrada), A. Díaz Amor (Ribadeo), M.A. Torres (Verín), Manuel

A NOSA TERRA

PERIÓDICO GALEGO SEMANAL

Pan (Bergantinos), Daniel Lazaré, Pepe Rei (Euskadi), Paco Soto (Barcelona), Maribel Lugilde (Asturias), Begón Moa (Alemaría), Gonçalo Nuno (Porto). Álxena: Iago Luca. Pesca: Severino Xestoso. Colaboradores: Paula Castro, Arantxa Estévez, Manuel Vilar, Xosé Cid Cabido, Pilar Piñeiro, María Alonso, Viki Costas, Avelino Barreiro, Lina Branco, Pedro Carballo, X. C. Garrido Couceiro, Naniña S. Castrorío, Ánxel Salgado, Amanda Álvarez, Manuel Rivas, Xosé A. Gacino, Xurxo Estévez, Margarita Ledo, Víctor F. Freixanes, Carlos Mella, César Varela, X. Fernández Mateo, António Mascato, X.L. Iglesias, Rodolfo Dacuña. Internacionais: Xúlio Ríos, Patricia Grinberg, Juan C. M. Betelú. Literatura: Xesús González Gómez, Xosé M. Eiré, Miro Villar, Miguel Vázquez Freire, Xosé M. Millán. Música: Xoán M. Estévez.

Xico Peña, Xoán Manuel Carreira, Óscar Losada. Arte: Fernando Ferro, Fernando M. Vilanova. Cinema e Televisión: Celso López Pazos, Gonzalo Vilas, Carlos Amaro. Arquitectura: Prácido Lizancos. Historia: Francisco Carballo, Anselmo López Carreira, Xesús Torres Regueiro. Fotografía: Carlos Puga, X. Marra, Che, Xosé L. Diaz, X. L. Suárez Canal, M. Sendón, Tino Viz, X. M. Albán, Délmi Alvarez, Voz Noticias, El Progreso. Ilustración: Xosé Lois, Pepe Carreiro, Caíros Silvar, Gonzalo, Xúlio Gaiso, Tokio, Hermida, P. Núñez, Manel. Corrección Lingüística: Fernando Carballa.

Diseño Gráfico e Montaxe: Xosé Taboada.

Administración: Blanca Costas.

Publicidade: Xosé Fernández Puga, César Pazos Carreiro.

Subscrepcións: Carlos Martínez Muñoz.

Redacción e Administración: Rua do Príncipe, 22, planta baixa (36202 Vigo). Apartado postal 1371.

Teléfonos:

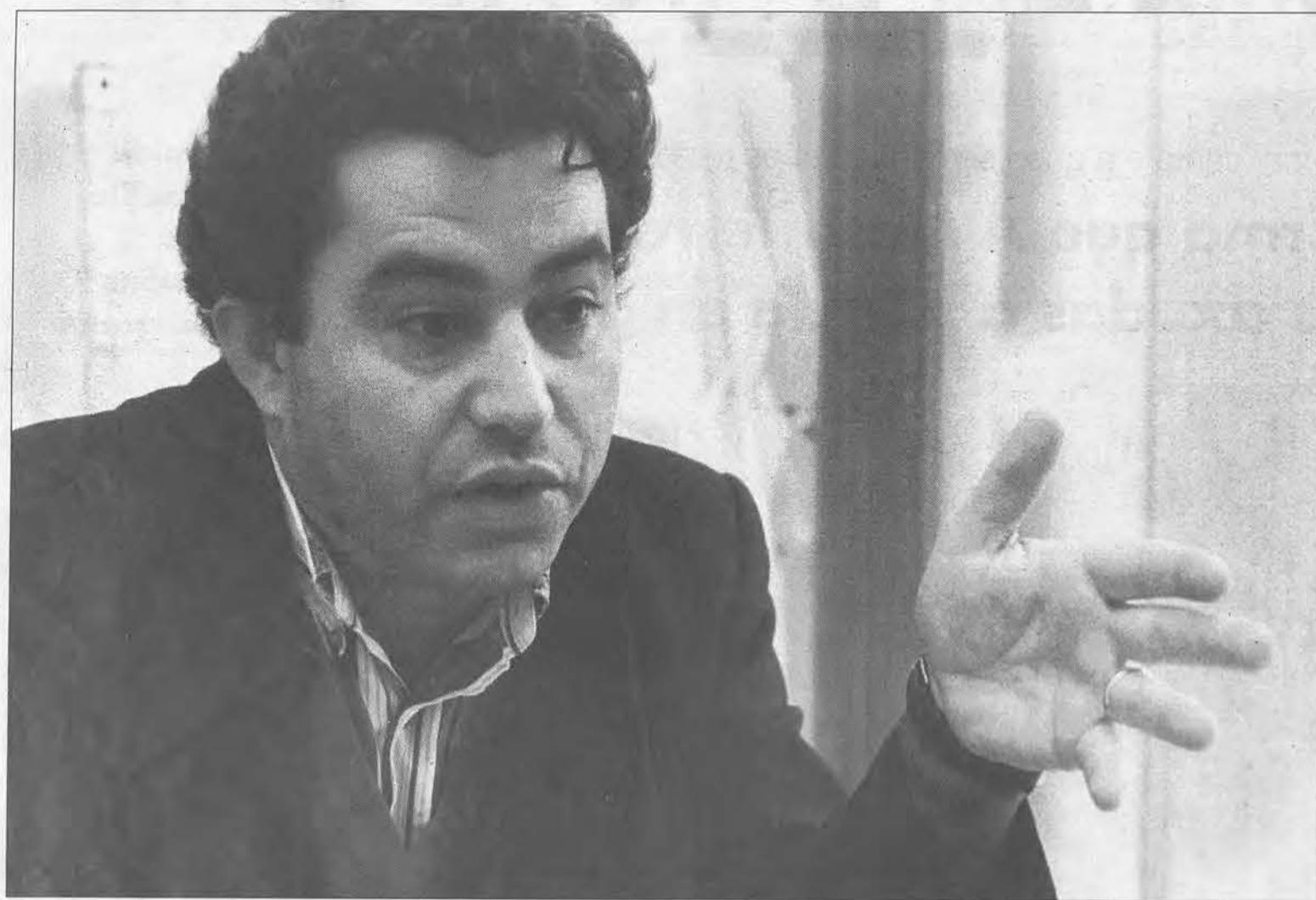
Administración, Subscrepcións e Publicidade (986) 43 38 30*. Redacción (986) 43 38 66 - 22 24 05. Fax (986) 22 31 01.

Imprenta: E.C. C-3 1958.

Depósito Legal: C-963-1977.

ISSN 02-13-3105

Non se mantén correspondencia sobre orixinais non solicitados. Está permitida a reproducción sempre que se citar procedencia.

A. IGLESIAS

Miguel Lores, candidato do BNG á alcaldia de Pontevedra

'O centro-direita leva 59 anos governando e xa é hora dun cambio'

CARME VIDAL

Pontevedra é a cidade con maior presenza nacionalista no concello. Governada sempre polo centro-direita, os inquéritos sitúan ao BNG como unha das opcións que optan actualmente a alcaldía. Miguel Lores, médico na sanidade pública, é o cabeza de lista desta organización.

O BNG sería capaz de provocar un cambio na cidade?

O centrodireita leva governando aquí 59 anos e Pontevedra é un dos primeiros concellos da provincia en falta de servizos. Un 60% da povoación non ten alcantarillado e as parroquias que acullen un 40% dos habitantes están abandonadas. As diferencias de investimentos tanto da Xunta como da Deputación a respecto de Lalín ou a Cañiza, feudos de Cuiña e Mera, son enormes. Aquí nunca se elaborara até agora unha alternativa séria á direita.

Como sería a xestión dun grupo de governo nacionalista no concello?

De xeito radicalmente distinto á direita, na medida en que un dos apartados más importantes sería a participación viciinal. É impres-

cindible que a xente teña información para que coñeza a situación do concello que neste momento está moi endebada. Compre outorgar prioridades nos gastos cousa que nunca se fixo nesta cidade. Gastáronse máis de 1.000 millóns de pesetas nun auditório, cando non temos casa de cultura, nem zonas deportivas no rural e nos bairros. Rehabilitouse o cuartel de San Fernando para Belas Artes por 1.800 millóns cando se poderían construir os edificios para as escasas titulaciones que ten Pontevedra. Falta un proxecto de cidade e os poucos cartos que se invistieron non re-

sultan rentábeis. Coido, por outra parte, que un governo municipal non só debe xestionar, senón que tamén ten que ser motor da cidade e pulsar polo comércio, a universidade, o asociacionismo xuvenil, da muller e viciinal.

Outro dos apartados más colados do programa do BNG é o urbanístico.

O casco vello pode ser un núcleo de atracción turística e un factor de reactivación económica para o que hai que artellar medidas como a maior peatonalización posible, xunto con transpor-

tes públicos e aparcadoiros. O concello debe apoiar a dinamización do comércio que se ten que modernizar e especializar.

Ten sentido a oposición que manteñen ás grandes áreas comerciais?

Opoñémonos á instalación de áreas comerciais que desmantelan aos pequenos comerciantes. En Pontevedra radica a matriz dunha das empresas de comércio más importantes no sector alimentario que é Froiz. Se se deixase entrar a saco ás trasnacionais non se podería ter de-

'O PP está a comprar a prensa con cartos do concello'

A que se deben os resultados obtidos polo BNG en Pontevedra?

Tivemos a sorte de obter representación no 87 sendo a primeira cidade galega cun concelleiro do BNG e foi así porque se xuntou un grupo de xente que comezou a traballar no movemento viciinal, sindical... mesmo antes de estar no concello. Unha vez dentro tivemos ventaxa respecto a outras cidades porque o traballo ten xa máis trascendencia e fixose un labor importante, amparado por un grupo de persoas que se reunian todas as semanas. Eu levaba ao concello o traballo dese grupo intentando tamén que a xente fose aos ple-

nos e dárdo alternativas sérias e iso fixo que a representación pasara de un a catro. O éxito débese ao traballo colectivo e coordinado de dar alternativas e estar ali onde os cidadáns sinten os seus problemas.

Unha cidade como Pontevedra baseada no comércio e a administración e cunha forte presenza militar non parece a más adecuada para un governo nacionalista.

Somos conscientes de que hai a quien non lle vai gustar que o BNG governe e canta máis cobertura social teña a actuación municipal máis fácil dous millóns e meio. A nós, pola contra, estarnos facendo un muro de silencio.♦

governo nacionalista. Por iso necesitamos un voto consciente. Nós non asistimos a certos actos militares pero eses poderes, ainda que existen, representan unha porcentaxe que non xustifica que governe aquí a direita.

O ser hoxe alternativa de governo, de que modo influe?

Ao ter posibilidades reais estamos sofrindo unha sequía informativa. Desde o PP están a comprar á prensa, pagando seccións como a historia do clube de fútbol de Pontevedra que lle costou ao concello dous millóns e meio. A nós, pola contra, estarnos facendo un muro de silencio.♦

senvolvido. Gracias á oposición, Froiz é unha empresa forte que traballa con produtos galegos, os postos laborais mantéñense en distintas condicións que nas grandes empresas e os beneficios reinvesten na comarca.

En que puntos variaría o plano de ordenamento do concello?

A loita urbanística é polo de agora unha loita non gañada. O Plano Xeral de Ordenación está feito para os especuladores do chan e por iso provoca un aumento de volume e ocupación no centro da cidade que empiora ainda máis a situación do tránsito e de calidade de vida. Constrúese no centro sen se desenvolver cara afora, non se tratan de levar servizos á periferia. Un dos eixos fundamentais da nosa xestión municipal será a modificación urgente do PXOU.

Participación viciinal

Como se concretaría a participación viciinal?

Somos partidarios de que todos os grupos esteñan na comisión de governo porque entendemos que teñen dereito a participar na toma de decisiones e a responsabilizarse na xestión. Defendemos tamén a transparencia en todos os procesos selectivos de persoal que até agora estiveron controlados polo PP sen participación da oposición. O que se fixo nestes anos foi recortar as competencias de pleno e darllelas á comisión de governo e ao seu alcalde, o pleno aprobaba o presupuesto e logo facían con el o que querían. Hai unha falta de democracia absoluta e imos facer que o pleno teña todas as competencias e que os vecinos vaian a eles e incluso a comisiones. Xa desde a oposición promocionamos a participación cidadán e servimos de voceiros dunha serie de colectivos que pola forma antidemocrática de actuar do governo non tiñan acceso á toma de decisiones.

Que destacaría destes oito anos que levan na oposición?

O PP utiliza de xeito patente o rodillo, pero nós levamos oito anos creándolle contradiccións e ante problemáticas sociais tratamos de levar ali aos propios vecinos que ven a diferenza entre mandar e gobernar. Estamos tamén facendo unha política informativa interesante e os cidadáns entéransen do que pasa no concello por nós e non pola equipa de goberno. O feito de ter sido unha oposición forte é o que agora nos dá a posibilidade de ser opción de goberno.

Foi a defensa da ría o punto de maior forza do BNG no concello de Pontevedra?

Nestes catro anos tivemos moitas e moi importantes iniciativas pero sen dúbida unha das más importantes foi a oposición ao intento de poñer un varadeiro inmenso na única praia que ten Pontevedra, na ría que por riba é unha zona marisqueira con todos os condicionantes que pode ter á saída de Celulosa. O BNG aspira a que Celulosa se traslade e non queremos que logo quede coartada a posibel utilización da zona para o lecer e o exparcimento. Houbo unha loita viciinal importante apoiada polo BNG dentro do concello con alegacións ao PXOU e conseguimos que a praia se mantenga e mesmo se amplie un pouco.♦

ELEIÇÃO MUNICIPAIS

O BNG apresenta un 50% máis de candidaturas que en 1991

Ex-militantes do PP enfróntase ao partido no 30% dos concellos

■ A. E.

Os dados más significativos das próximas eleições municipais son a división dentro do PP e o aumento de candidaturas dos nacionalistas. Galiza conta con 3.995 concelleiras para un censo de 2.363.400 eleitores.

No 30% dos concellos galegos militantes do PP presentan unha candidatura alternativa á oficial. Se as deserções de Ferrolterra se consideran como as más emblemáticas, pola personalidade do ex conselleiro Xoán Fernández, outros axuntamentos como Pontevedra ou Vilagarcía, a división da dereita pode propiciar que esta perda a alcaldía.

A deserión e a percura dun camiño próprio realizárona os militantes do PP en case todos aqueles concellos nos que o partido decidiu mudar ao cabecera de lista dos anteriores comicios, fose alcalde ou non. Neses casos, os *damnificados* optaron por montar a sua propia lista coa esperanza de acadar uns resultados que lles permitan reintegrarse ao partido nunha posición favorável. Seguen deste xeito unha fórmula xa ensaiada hai catro anos por candidatos como Manuel Varela, de Carballo. A división é máis fonda naqueles lugares nos que a deireita fichou a alcaldábeis do PSOE, como en Láncara ou Salvaterra.

Estas *deserções* do PP, para impulsarse dentro do partido, teñen especial significación, pois amosa a pouca estruturación dunha organización que ten como nexo aglutinante o lustre do poder e a figura de Fraga Iribarne. Ao mesmo tempo esa posición preponderante na Administración galega permite ao PP presentarse en cada un dos 314 concellos.

Outro aspecto da división é a formación de case cincuenta candidaturas co nome de Partido Principal Galego (PPG), que xoga á confusión das siglas. A denominación ten sido impugnada polo Partido Popular.

BNG, 246 candidaturas e PSOE, 298

Pola sua banda, o BNG, que se presenta en 246 concellos, o 78,3%, confeccionando listas no 50% máis de axuntamentos que hai catro anos. Os seus dirixentes consideran positivo as novas incorporacións, "tanto aquelas que xa estaban organizadas, especialmente en Unidade Galega, como os que se incorporan ou reincorporan á política despois de ter militado anos atrás xa na nosa organización". Desde o BNG negáse que este aumento da base, incluída nos cargos eleitos, poda esluir o carácter nacionalista da organización, "pois hoxe temos tanto o corpo teórico como a organiza-

ción abondo definido e coesionado para superar calquer crise de crecimiento que se apresente", afirman. Os temores da organización frentista van más pola dificuldade de organizar e coordinar axeitadamente os más de medio milloiro de concelleiros que pretendan acadar e as suas equipas de apoio.

Dentro do campo nacionalista

en Fene tamén se apresentou unha candidatura con marchamo de nacionalista, auspiciada por Galdo, ex concelleiro de urbanismo, forman parte dela tres militantes do BNG. En Chantada apreséntanse duas listas, ao non chegar o BNG e Chantada Nova a un acordo.

O PSOE tivo más dificultades que nunca para elaborar candi-

daturas. Apresenta 298, seis menos que hai catro anos, dándose casos relevantes como a non apresentación na Fonsagrada ou que en Ourense capital douce dos seus concelleiros encabezan agora duas candidaturas independentes. A esta dificuldade do PSOE, manifesta sobre todo na provincia luguesa, hai que unirle as fichaxes de seus alcaldes realizados polo PP.

Xoán Fernández.

FOND TESORO

A. C. CONTA

F.I.A.M.M.

FOND TESORO

A. C. DÉBEDA

F.I.M.

FOND TESORO

Entidade Xestora:
GESINCA INVERSIONES, S.A., SGIIIC.

En CAIXA GALICIA vostede pode
contar sempre con respuestas
eficaces e soluciones excelentes.

 CAIXA GALICIA

OPOSICIÓN AO SERVIZO MILITAR

A AUTONOMIA DO MOVIMENTO ANTIMILITARISTA

GABRIEL SÁNCHEZ IBARRA

Se hai actualmente un movemento social no cal vai por diante o social con respecto ao movemento, é o antimilitarismo.

Coidamos que calquer antimilitarista coincidiría en pensar que ainda estamos lonxe de acadar o nivel organizativo, o poder de convocatoria e o grao de actividade que potencialmente ten o movemento antimili no noso país, e más concretamente o de obxectiva de conciencia. E iso a pesar da evolución positiva que toman algunos acontecimentos.

Hoxe están a consumarse feitos, tanto no plano internacional como no nacional, que constatan a viabilidade das nosas reivindicacións no curto prazo e o realizabel dos nosos postulados de efectivización más imediata.

Por un lado, dous exércitos integrados na OTAN como o belga e o holandés, está a ver desmanteladas total e progresivamente as suas estruturas de recrutamento forzoso. O mesmo acaba de suceder cun exército de tanta tradición intervencionista na vida civil e tan retrógrado como o arxentino. Acabamos de coñecer tamén o posicionamento a prol da obxectiva dunha institución tan pouco sospeitosa de vanguardismo como a ONU, e falámos as últimas crónicas da elevación do número de obxectores nalgúns países europeus.

No noso país, por outra parte, asistimos á formación de novos grupos locais e comarcas de contido antimilitarista, no Condado o último, e a algo que pode chegar a ser tan importante como o nacemento de ARI, revista pola que calquer antimilitarista galego/a debería apostar. O movemento nacional de obxectiva de conciencia, polo tanto, goza dunha razonable boa saude, mais iso non significa que non existan temas candentes que abordar ou problemas como os apontados ao principio que solventar. Problemas, iso si, que moitas veces son inducidos, e non nacen precisamente no interior do movemento.

O primeiro ao que nos referiremos é o que ten que ver coa situación da solidariedade cos insubmisos e mesmamente a situación destes.

En relación a isto temos que dizer que un movemento social deixa de ter sentido como tal cando perde a sua horizontalidade, o seu carácter radicalmente igualitario, cando non serve para dar cobertura en condicións equiparables e cando non construye ao seu redor redes de apoio.

Supoñemos polo tanto, que a ANOC, como expresión estruturada dun movemento (non movemento en si, claro) pretende ser iso.

Cal é o problema entón? Pois o problema vén dado, precisamente, cando deixa de ser a ANOC a que protagoniza os conflitos ao redor dos insubmisos, cando son organizacións doutro tipo as interlocutoras sociais e directoras da actividade. De feito así é como entre os insubmisos se van criando diferencias dependendo da sua procedencia política, organizativa ou incluso xeográfica, do poderio das siglas que os respalden, da capacidade de audiencia que estas teñan. A ANOC deste xeito queda diluída, superpoñen-se campañas de apoio, duplica-se a mensaxe e a propaganda, etc. O preocupante disto é que hoxe hai xuiños ou asuntos en relación coa insubmisión que non congregan praticamente a ninguén, nem reciben a atención dun breve na prensa, mentres outros son excusa para empapelar paredes e xuntar importante número de persoas. En absoluto se nos ocorre criticar aos agasallados neses eventos ou re-

prochar algo ás suas organizacións, simplemente tentamos lembrar a evidencia de que para que a desobediencia civil non se convierta en algo parecido a un xesto testemuñal requirese unha forte rede de solidariedade detrás, e un reparto más xusto e equitativo dos recursos dedicados á devandita solidariedade e á publicitación dos feitos. Máxime nun momento no que o medre cuantitativo e cualitativo do movemento vai depender do achegamento a este de persoas independentes e non vinculadas a outras esferas de traballo social. Independentes que por se-lo, terán a sua única referencia, mais tamén o seu apoio principal na ANOC.

Coidamos que é importante que as organizacións políticas e sindicais cheguen a decatar-se de que tentar capitalizar o prestíxio social do movemento pode ser rendible a curto prazo, mais seguramente contraproducente para o antimilitarismo no medio e longo. Respetar a autonomía dos movementos sociais non significa tamén ser xeneiros/as non interferindo, deixando-lle aos movementos de base o peso do discurso á sociedade sobre o tema. Ningún nega a responsabilidade e importancia das organizacións obreiras e políticas na obxectiva de conciencia e na loita contra o SMO, só

apontamos que esta responsabilidade se centra, por exemplo, na elaboración de propostas cara o desmantelamento da PSS nos seus ámbitos, nas soluciones das contradicciones movemento-instituciones governadas por organizacións políticas afins, na oferta de alternativas legislativas, etc. Cuestións ainda, en moitos casos, pendentes.

Non é casual, por supuesto, que nos refiramos neste último parágrafo aos problemas coa PSS, fronte de actuación que xa está a ser para o antimilitarismo galego (caso da USC, por exemplo), e que se intensificará coa constitución da Oficina Galega para a PSS, dependente da Xunta de Fraga.

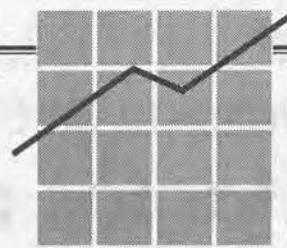
É fundamental continuar con esa oposición frontal, mais iso si, sen esquecer a importancia da chama da obxectiva. Hai que evitar a confusión da confrontación coa PSS con algun tipo de enfrentamento cos obxectores legais. Debemos ser conscientes da importancia que a obxectiva legal pode ter, simplemente con centrarnos nos números. Hoxe ningún nega que é a insubmisión a punta do iceberg do movemento e o fenómeno que máis custe político e de imaxe está a ocasionar ao Estado, mais tampouco a ninguén se lle escapa que as cifras de insubmisos poderían ser absorbidas (referimo-nos obviamente á institución militar, non á de xustiza ou penitenciaria) se non se estivesen a enfrentar co colapso que supón o número de obxectores xa declarados que sen embargo non son prestacionistas, están prorrrogados, etc. Dese alto número de mozos, catro mil no noso país, terán que saír moitos dos insubmisos de mañán, se sábemos traballar. De aí a importancia dessa actividade, e o fundamental de seguir facendo obxectores nun momento no que o Estado comeza a presumir de que as suas "melloras na mil" comezan a dar frutos precisamente no descenso do número de declarados de obxectores.

Somos optimistas, como dicía Ajangiz no primeiro número de ARI: estamos ante os últimos estertores do recrutamento forzoso. Isto non nos libera de traballo, en todo caso anima-nos. Cómprase ser, más que nunca, imaginativos/as e ousados/as, sen deixar de "marcar o paso", sen deixar de marcar a pauta na loita antimilitarista no noso país.♦

GABRIEL SÁNCHEZ IBARRA é insubmiso á P.S.S.

‘O problema vén cando deixa de ser a ANOC a que protagoniza os conflitos ao redor dos insubmisos’

Incendios

MANUEL CAO

As demandas económicas de Ucrania para pechar a central nuclear de Chernobil son un exemplo de presión para obligar a compartir os custos ecológicos entre países distintos. A diversidade entre as análises de custo/beneficio privado e públicos aparece clara nos denominados bens colectivos e a comprensión e racionalización dos mesmos é previa á adopción de cualquier tipo de medidas que pretendan promover esos bens.

O cálculo racional individual determina en boa parte o comportamiento das persoas inducindo ás veces consecuencias sociais non desexadas e prexudiciais para a colectividade. Por exemplo, a protección dun parque será considerada positiva colectivamente, mais unha persoa concreta pensará certeiramente que un pequeno paseo polo céspede en nada lle afectará, pensamento similar ao de moitos outros individuos que producirá como resultado o deterioro irreversible da zona e a subsequente imposición de mecanismos que fagan posibel o mantemento do parque como ben de desfrute colectivo, alterando a relación custo/beneficio individual via aumento de custos (prezos, multas) e/ou diminución de beneficios (proibicións, vixilancia).

Pois ben, na política de incendios emprendida pola Xunta de Galiza indirectamente aparecen reflectidas as diverxencias entre custos privados e sociais, pero os mecanismos implementados para solucionar o problema foron tan mal deseñados que o logro do obxectivo, a desaparición dos lumes, beneficiaría á sociedade en conxunto pero prexudicaría ao colectivo que vive de apagar os incendios, que sería despedido ou diminuiría os seus ingresos. O resultado desta disparidade é claro: sempre haberá lumes para maximizar a asignación orzamentaria (5.000 millóns para 1995).

A actual Xunta de Galiza considerou un dos temas símbolo da sua eficacia a loita contra o lume. Existen diversidade de causas que explican a queima dos montes: motivo especulativo nas cidades e na costa, queimas para pasto, negligencias, causas naturais, piromanos diversos e ciclo natural vexetal (o queimado non pode arder). Mais a propia Consellaria está a recoñecer que os últimos sinistros non se explican por estas causas.

A posta en práctica da política anti-lumes non perde eficacia polas cantidades globais asignadas senón polo absurdo deseño e execución da mesma. O entramado caciquil acabou parasitando o deseño e execución locais da loita contra o lume quedando os "expertos" de alto nível adicados á tarefa de ocultar dados e vender publicitariamente o triunfo contra o lume, en lugar de investigar e dar soluciones sobre o terreo á contratación de persoal incompetente que tiña como único aval a recomendación do cacique local.

A. IGLESIAS

‘Sempre haberá lumes para maximizar a asignación orzamentaria (5.000 millóns para 1995)’

En realidade, as cantidades asignadas son xa excesivas e habrán de cambiar esta política xa se non se quer acumular máis déficit e queimar máis montes, iso si, cun mantemento ou aumento de votos do partido goberante. Por exemplo, poderíase fomentar a limpeza dos montes mediante a creación de empresas rozaadoras e transformadoras da matéria vexetal, de xeito que o beneficiado polo coidado do medio sexa o proprietario e non os zugadores profisionais de subvencións públicas ligados ao aparello do poder local.♦

RECUPERACIÓN DAS LEIS CONSUEUDINÁRIAS

A regulamentación do direito sucesorio garante a indisolubilidade de propriedade e a pervivencia da familia.

A. IGLESIAS

A tradición galega é colectivista e solidaria

A Lei do Direito Civil galego racha coa tendéncia individualista do direito español

■ HORACIO VIXANTE

"No direito galego hai unha grande tendéncia á colectivización —explica o maxistrado do Tribunal Superior, Daniel Garcia Ramos—; coa Lei do Direito Civil da Galiza vénese a orientación individualista do direito privado que introduciu a codificación bonapartista do Código Civil español de comezos do século pasado e reintrodúcese o principio de solidariedade, tan útil para o campo galego".

Desde o pasado 20 de Abril, Galiza conta cunha Lei do Direito Civil próprio, que recolle o círculo de normas e institucións de seu do direito consuetudinario galego. "Posiblemente non é exhaustivo, ainda que as institucións que xa foron recoñecidas polos tribunais, tamén son viventes e aplicábeis", matiza Daniel Garcia Ramos.

A Lei aprobada polo Parlamento galego recolle institucións tradicionais que hoxe perderon o seu uso, pero que é interesante codificar e conservar, e outras cuxa vixencia e interese social ten plena actualidade e afecta a centenares de miles de persoas. A Lei, ademais, é a norma básica e o Código Civil adquire carácter subsidiario frente ao Direito Galego, cando non entra en contradición con este.

A pesar de que todas as institu-

cións recollidas teñen un carácter relevante, a grande novedade da Lei son os direitos de familia e os pactos sucesorios, xa que non estaban reflectivos con anterioridade (en 1963 fixérase unha codificación do direito galego).

Indivisibilidade do patrimonio familiar

No direito galego consuetudinario hai unha tendéncia a procurar a indivisibilidade do patrimonio familiar e a garantir a sua pervivencia. Neste marco aparece o direito de familia e, sobre todo, os pactos sucesorios, que son unha garantia para os fillos que traballen para a casa. As leis civis non establecen mecanismos para asegurar aos fillos que quedaban na casa familiar que os pais ian testar maioritariamente no seu favor, é dizer: que ian receber a sua parte proporcional do tercio obligatorio —as lexítimas— más os tercios

de libre disposición e das melloras. Co pacto sucesorio os pais comprométense legalmente a testar neste sentido, de modo que o fillo que case para a casa teña garantía de continuidade. A posibilidade de pagar en diñeiro as lexítimas —que tampouco recolla o Código Civil— tamén facilita o non desmembramento da explotación.

O testamento mancomunado é outro dos mecanismos que facilita a conservación do patrimonio porque se redacta tendo en conta aos dous cónxugues, de xeito que é más práctico, xa que permite unha coordinación no momento de distribuir racionalmente o patrimonio a testar.

A regulación da Compañía Familiar Galega é outro exemplo de protección daqueles que casan para a casa. Ainda quedan na montaña de Lugo, e en xeral no ámbito rural, moitos exem-

plos desta institución, que se constituía facilmente entre varios fillos para traballar as terras da casa familiar. Normalmente un dos fillos casaba para a casa e cultivaba as propiedades da vivenda petrúcia. Para evitar que, no caso de desavenencias, rache a compañía e quede desasistido o fillo que queda na casa, regúlase o seu réxime de constitución, funcionamento e disolución. "De todos xeitos, esta é unha figura que os tribunais terán que ir modelando", explica o maxistrado Garcia Ramos.

Co mesmo criterio xeral de conservar indiviso o patrimonio familiar, tamén son regulados os títulos de contratos e os arrendamentos rústicos. A compilación quer dar avantageas cara ao futuro a quien alugue, por exemplo, un lugar acasillado, que está constituído por unha casa de labor, as dependencias anexas e os terreos, ainda que non se-

xan lindantes. Deste xeito conservase o lugar sen divisiones.

O contrato de vitalicio tamén é unha institución moi habitual da Galiza; consiste en que unha ou varias persoas obriganse a respeito doutras para prestar alimentos, vestido e mesmo afectividade, a cambio de receber certos bens. "É unha fórmula que usan moitos pais cujos fillos marcharon á emigración —di Garcia Ramos. Frecuentemente os pais quedan sós e os fillos non regresan, de modo que, para non quedar abandoados, asinan un contrato de vitalicio, normalmente con parentes, deste xeito ceden uns bens a cambio de comida, roupa e mesmo relación afectiva. Este é un exemplo de como o direito galego trata de introducir aspectos de humanización".

Direitos reais

Dentro dos direitos reais, reconócense certas formas de propriedade en réxime de comunidade, como a de Montes en Man comun, que xa ten unha lei específica na Galiza, pero que é mencionada pola sua relevancia. Esta institución continua a ter grande vixencia na actualidade.

A Lei tamén fai desaparecer algunas prácticas para substituí-las por outras más operativas. No referente ás comunidades de augas, elimínase unha forma particular de regadio, que é a torna a torna (tamén coñecida como pillota) e que tiña un carácter individualizado, xa que cada quien regaba a pracer. Agora extinguese esa forma e faise un reparto ecuánime do direito a regadio.

Tamén nos direitos reais, regularanse polo miúdo institucións relacionadas cos direitos de paso, como son as servidumes de paso, que son moi habituais na Galiza debido á dispersión da propriedade e ao minifundismo. Moitas teñen un século, pero o Código Civil só as recoñecía por prescripción imemorial. Agora para recoñecer xuridicamente unha servidume só ten existir de feito durante 20 anos.

As serventias tamén están relacionadas cos direitos de paso, pero non constituyen servidumes. A orixe parte do desmembramento das casas petrúcias, a resultas do que, para facilitar accesos ás distintas propiedades, había uns servizos de paso que só abrangían aos propietarios desas fincas. En suma, a serventia, agora regulada, é un acceso de propriedade común e de uso particular.

O direito consuetudinario galego estableceu numerosos mecanismos para protexer o sector produtivo básico: a agricultura e a gadería. O retrato de graciosa é un exemplo. Ainda que despois dunha propriedade ser adjudicada en subasta xudicial, o seu dono orixinal pode recuperala en trinta días se paga ao adjudicatario o valor da poxa más os gastos xudiciais. "Esta institución foi restrinxida ao rural, xa que só é aplicable a ben de natureza agraria e, ao tempo, a profesionais da agricultura, claro que tanto pode ser unha finca como un tractor", explica Garcia Ramos. A razón de nacer o retrato de graciosa debe-se á necesidade de se protexer o campo dos usureiros.♦

Institucións extinguídas e recuperables

A Lei recolle dunhas institucións que, pola modernización da sociedade, non son actuais, como son a viciña e o muiño de herdeiros.

A viciña era unha institución de governo das parroquias, que reunía aos petrúcios da parroquia para tomar decisiones a respeito dos bens da parroquia. En principio establecéase que haberá unha reunión unha vez ao ano, o 31 de Decembro, ainda que pode haber

máis xuntanzas. Este sistema usábbase nos montes en man comun, que agora están regulados por lei.

Na pasada legislatura o PSG-EG presentou unha proposición de lei das parroquias que non foi aprobada no Parlamento, pero que pretendía recoñecelas como unidade básica territorial. "Se algunha vez se regula, a viciña pode ser unha institución moi útil", precisa o maxistrado do Tribunal Superior.♦

Miguel Laparra e Manuel Aguilar, sociólogos

'O salário social non permite a dignidade, só a subsistencia'

■ ARANTXA ESTÉVEZ

Miguel Laparra e Manuel Aguilar son sociólogos e profesores da Universidade Pública de Navarra. Hai uns días, participaron nas Xornadas de Debate do Salario Social, organizadas por CCOO e nas que se fixo balance da implantación dos programas de rendas de inserción. Laparra e Aguilar veñen de publicar un estudio titulado "La caña y el pez. Balance de rendas mínimas", onde analisan o salário social nas diferentes comunidades do Estado.

Os excluidos aos que se refieren como beneficiarios dun salário social son persoas sen traballo ou a marxinalidade vai máis alá?

Miguel Laparra: Normalmente trátase de xente que está moi descolgada dos esquemas de protección social: emprego, seguridade social e familia. Esta é a táboa de salvación cando todo falla. Os sectores excluidos están formados por xente á que lle falla algúna destas tres patas ou as tres á vez. Hai persoas ás que a política social as trata moi mal, por exemplo, polos requisitos para acceder á vivenda xa que esta política no Estado está baseada esencialmente na propiedade. Aparecen tamén nos programas de rendas mínimas aqueles que non se adaptan á escola e abandónana antes de rematar e as persoas que viven na rua e que están completamente soas.

Faise difícil pensar que un programa que afecta a 50.000 persoas poda dar solución a todos estes problemas.

Manuel Aguilar: Os programas de salário social non son programas que pretendan rematar coa pobreza. Teñen unha función moi limitada. Non se dirixen a eses oito millóns, o 17% de pobres nos termos das estadísticas. Moitos destes pobres son pensionistas ou agricultores, non están en situación de exclusión social. O que lles fai falta é que a Seguridade Social proporcione mellores pensións ou que se subvencione o acceso á vivenda para familias que o necesitan. A pobreza moderada non se pode resolver cos programas de rendas mínimas. Estos programas o que teñen é que axudar aos casos de exclusión más graves. Esta exclusión afectaría a un 2 ou 3% da sociedade. Chega o salário social a esta porcentaxe? Non, porque poderían ser 250.000 familias e só chega a 50.000. De calquer xeito, áinda se está lonxe de acadar os obxectivos do salário social.

A qué se deben as diferencias territoriais dentro do Estado no desenvolvemento dos programas de salário social?

Manuel Aguilar, á esquerda, e Miguel Laparra, á dereita, son os autores do estudio *Balance de rendas mínimas*. ANDRÉS PANARO

M.A.: Hai varios factores que influen nestas desigualdades. A vontade do talante político é un dado importante. Quen non quería facelo, non o fixo ou fixoo mal. Pero hai que ter en conta a outras organizacións como sindicatos ou Caritas que tamén puxan porque existe o salário social a nivel social, que existe unha cultura preocupa pola integración social. O caso basco, o máis desenvolvido, non se explica só polos seus políticos, senón por ser unha sociedade rica que vai a menos con zonas onde hai unha exclusión social importante. Quizás eso produza unha sensibilidade maior. Hai que ter en conta a cohesión social polo tema nacional e a tradición cristiana e sindical. As competencias que ten cada comunitat autónoma e o arraigo das suas institucións tamén son

decisivas. Por iso, tampouco é casualidade que sexa Euskadi, cunha longa tradición en servizos sociais, a que leve a dianteira no salário social. O sistema de financiación autonómica permitelle ter más medios materiais.

Se o consumo é parte esencial na integración social, como pode integrarse un fogar cun salário social de 35.000 pesetas?

M.A.: Está claro que se vive moi mal. Hai outros modelos europeos que buscan a inserción por medio do consumo, de acceder a uns mínimos e de ter a vivenda gratuita ou moi barata. O modelo que se sigue aquí non persegue iso senón a subsistencia. Moita da xente que entra no programa de renda mínima, faino con moi-

tos problemas acumulados detrás: non paga a casa, non os recibos, etc... O salário social supón unha cantidade fixa todos os meses, serve para deixar de depender en grande medida da familia ou comezar a pagar algunas débedas. Non permite un nível de vida digno, só significa o desbloqueo dunha situación asfixiante. Está funcionando ben como estratexia de supervivencia, combinando os ingresos irregulares que teñen cunha cantidade fixa ao mes. Ese salário serve para que se negocien doutro xeito os traballosp esporádicos, pedindo mellores condicións para estos.

Inserción social

Qué hai dessa segunda parte do salário social que se refire á integración social?

M.L.: Os programas de formación que acompañan ás rendas mínimas consiguen que un 20% consiga algun tipo de emprego despois. Se xa nos referimos aos obxectivos finais, cunha integración completa, assumindo os valores sociais, non se acada ningún éxito. Pero é positivo que, polo menos, melloren as condicións materiais ou que se envíen aos nenos á escola. Tampouco todos os universitarios que estudan unha carreira, van traballar despois na sua especialidade, non sequer, ao mellor traballan pero será máis difícil se non estudan nada. As críticas que se dirixen a este programa parecen baseadas na distinción entre o pobre bó, o pai de familia que quedou no paro, e o pobre malo, o que ningúen aceita. Os programas non van rematar coas desigualdades. Para iso terian que cambiar cousas como a política fiscal, facendo pagar máis aos que máis teñen e viceversa.

O programa de salário social naceu baixo a presión de moitas críticas. Pode despistar que nós fagamos tanto énfase nos aspectos positivos das rendas mínimas porque a opinión xeral é que non serven para nada. Os que utilizan esos argumentos non o fan pensando en transformar as desigualdades ou en montar programas de maior envergadura, senón en desmontar o existente. O risco de retroceso é evidente, cando a algúna comunitat autónoma se lle cruzan os cabos ou non lle chegan os cartos, non leva a cabo o programa. A nós, gostarianos que

se dera a caña e non o peixe. Cando o Ministerio se negaba ao salário social con este argumento, non dicía que ia dar unha casa e un traballo aos excluídos.

Pero as críticas ao programa poden ter outra dirección xa que este pode ser un xeito de imponer condicións ou controlar aos excluídos.

M.A.: O programa non pode rachar coas estratexias de supervivencia da xente, ten que tender a mellorlas. Se alguén se adica á venda ambulante, podeselle ensinar a organizar, a formar unha cooperativa ou a legalizar o seu negocio. A renda mínima ten unha profunda dimensión de de-reito ciudadán, que é o que a sociedade non ten moi claro. Hai que chegar a unha sociedade na que ninguén, por moi mal que esteña, non teña unha man tendida ao final. Iso significa a existencia de solidariedade e non se pode facer esixindo contrapartidas ou exercendo control sobre o que solicita axuda. A xente debe perder a vergonza a pedilando a necesita sen ter que amosar que é honrada. Agora mesmo, non os mínimos están cobertos porque non está claro o dereito a recibir axuda.

Galiza, das últimas

No voso estudio, que resultados dá o análisis do salário social na Galiza?

M.L.: A grandes rasgos, a RISGA ten aspectos positivos como estar regulada por lei, o cal lle dá maior solidez que noutras comunidades, e ser contemplada como un derecho. Pero cumpre bastante menos que o que estipula a lei, chega a moi pouca xente, ao 0,4%. As previsions da lei a respecto de mecanismos de formación e emprego non se levan a cabo. Trátase dun programa ao que lle queda moi camiño para estar consolidado pero ten a vantaxe de non estar estancado como noutras zonas. Sería importante e necesario abrir un debate na sociedade galega sobre a sua exclusión social e como se pode facer fronte a este problema con mecanismos propios. Aquí, os agricultores, poden ser formalmente ate pequenos proprietarios pero están con ingresos moi baixos. Unha solución sería complementalos con rendas mínimas de inserción.♦

Restriccions para o salário social galego

As xornadas organizadas por CCOO analisaron o desenvolvemento dos programas de rendas mínimas de inserción que se levan a cabo no Estado español, pero tamén houbo tempo para o debate sobre a pobreza en xeral e o importante peso que as mulleres están cobrando nas situaciones de marxinalidade. Segundo datos do INEM do pasado ano, desde a entrada en vigor da reforma laboral, o 60% dos contratos a tempo parcial fo-

ron suscritos por mulleres.

O programa da RISGA (Renda de Inserción Social Galega) tamén foi analisado nas xornadas xa que, segundo CCOO, malia estar regulado por lei, non hai unha verdadera integración deste na sociedade. O baixo número de persoas acollidas ao programa e os requisitos esixidos para solicitarlo foron obxecto das xornadas. Na Galiza, para poder acceder ao salário social, hai

que levar dous anos residindo no país, ter un fogar independente desde un ano atrás como mínimo, non ter familiares con obrigas e o salário é incompatible con outras prestacións.

Os mecanismos de inserción tampouco se especifican na RISGA. Funcionan como complemento da prestación económica noutras comunidades e poden tratarse de cursos de información ou de empregos

temporais. Segundo os dados do estudio de Manuel Aguilar e Miguel Laparra, Galiza gasta 297 pesetas por habitante en programas de rendas mínimas fronte ás 2.936 do País Vasco ou ás 1.219 de Navarra. Segundo o sindicato organizador das xornadas e os autores do estudio "Balance de rendas mínimas", o programa está en expansión e se advertiu unha lixeira mellora no último ano respecto do número de persoas beneficiadas.♦

FEMINISMO OU BARBÁRIE

OU DE COMO NEN TODOS OS NEGROS SON HOMES NEN TODAS AS MULLERES SON BRANCAS⁽¹⁾

MARUXA FERNANDEZ RIVAS

Permitimo-nos recoller como título o final dunha das conferéncias pronunciadas na *XII Semana Galega de Filosofía* que, baixo o título *Filosofía e xénero*, vén de celebrar-se na cidade de Pontevedra, cunha grande calidade e oportunidade social. Vaia por diante a nosa más forte e afectuosa felicitación á *Aula Castelao* que conseguiu provocar un debate constante entre as persoas asistentes e, sobretodo, inxectar forzas e ofrecer alternativas a un sector do feminismo tremendamente afectado polo discurso falaz das *contradicciones principales*, que continua a considerar a problemática da muller un tema secundario.

As abaixo asinantes somos persoas relacionadas con agrupacións políticas, sindicais, pedagógicas e culturais ligadas á esquerda nacionalista e queremos, partindo desa perspectiva, facer públicas as seguintes reflexións:

1º) A "igualdade" que as mulleres agradamos nos últimos anos axudando a construir un novo modelo social, económico e político, situando-nos á beira dos homes dentro de moitas organizacións, non levou ao recoñecemento necesario da opresión patriarcal como un conflito esencial. Recoñece-se a opresión colonial, de clase..., mais non só non está asumido o problema do xénero, senón que existe unha visión negativa do Movimento Feminista que, en moitas ocasións, foi e é tratado cun menospresó evidente. Xogando nesta mesma dinámica, as mulleres acabamos esquecen-

do esta loita e incluso chegamos a asumir que non existe ou non nos interesa. En último caso, as más das veces temos perdido na discusión teórica sobre a inexistencia dun modelo válido; asumindo o discurso da necesidade de posuir un modelo concreto e ideal para a posta en práctica das nosas aspiracións.

2º) Unha simples ollada introspectiva e rigorosa deixe en evidencia que a nosa práctica militante non ten un reflexo nos niveis máis altos das organizacións, nas que a nosa participación é escasa e, moitas veces, testemuñal, pois acaba-se reducindo á necesidade de que unha muller cobre determinado posto. Só algúns falan de que fuximos dos aparatos directores, as más temos interiorizado que é unha automarxianización voluntaria, e a grande maioria de sentende-se do problema (*Cousas de mulleres*, seica).

3º) A nosa entrada no mundo masculino (formando parte do ámbito público nunha teórica "igualdade" de condicións)

non afectou de forma visíbel aos homes, senón todo o contrario. Nós "masculinizamo-nos" mais eles non se "feminizaron", negando-se a assumir nada do que pertencia tradicionalmente ao noso mundo. Nós incorporamo-nos ao mundo público, mais, incorporaronse eles realmente ao mundo doméstico ou mudaron atitudes na esfera do privado?

4º) Algunas non alcanzan a ver o potencial transformador da loita feminista, reducindo-o a unha simples loita de poder entre homes e mulleres. O carácter revolucionario do feminismo consiste na superación dese dicotomía, dese antagonismo maniqueo, construindo unha nova orde social base-

ada na dignidade humana. Neste sentido, se ben é lóxico que a loita de libe-

ración das mulleres nos corresponde a nós en primeira instancia, a finalidade perseguida afecta e modifica substancialmente a toda a humanidade convertendo o Feminismo nun pensamento universal.

5º) Desde este momento sentimo-nos na necesidade de comezar, primeiramente nas organizacións das que formamos parte, un debate que faga asumir como fundamental a nosa opresión como mulleres, porque, se queremos transformar o mundo, non queda máis remédio que aceitar que o primeiro paso é acabar coa nosa propia opresión.

As interesantes conclusións das Xornadas, expostas brillantemente por unha das organizadoras, vironse confirmadas por un cadro realista e esperpéntico: no cenáculo, sete representantes das diversas institucións que financiaron a Semana escotaban alleos o discurso. Todos eran homes. Eles tiveron a última palabra(2). No ar quedou, malferida, o verso de Xohana Torres: *Eu también navegar*♦

Tamén asinan este artigo
GORETTI SANMARTIN REI e
Mª DO CARME VILAS IGLESIAS

(1) Pois existen, como é evidente, mulleres negras. Esta cita fai referencia ao momento histórico no que os negros reivindican o direito a voto (mais só para os homes) e as mulleres exixen o mesmo direito (mais só para as brancas).

(2) En español, por suposto.

¡BASTA XA! Defendamos a nosa Frota Pesqueira

Galiza precisa de todos nós

O mantemento da actividade da nosa Frota Pesqueira reborda, con moito, o interese dos traballadores e traballadoras directamente afectados, das empresas ou dunha cidade, Vigo, é unha cuestión vital para Galiza toda, a pesca é un sector básico da nosa economía nacional.

Xa é hora de que Galiza bote contas, de que fagamos un balance global. Nos últimos anos a nosa economía, os nosos sectores produtivos básicos e más competitivos venen sendo sistematicamente liquidados. Primeiro foi o sector da construcción naval, despois a reconversión siderúrxica, a destrucción do comercio pola penetración das grandes empresas trans-nacionais, as limitacións e cambadellas ao sector leiteiro, o desguace da flota de Namibia, etc... e agora a desfeita do fletán. Temos que preguntar-nos se isto pode seguir así. ¿Imos permitir que nos corten os brazos simplemente porque o traxe no que nos queren meter non ten mangas?

Pouco a pouco vai-se coñecendo o trasfondo do Acordo: IBERIA ou fletán, balanza comercial de Alemaña co Canadá ou defensa dos sectores produtivos galegos, etc.

Non podemos permitir que o Governo Español nos venda porque non pinta nada na Unión Europea. Non podemos permitir a política da avestruz practicada pola Xunta de Galiza. ¡Basta de viaxes ao Uruguai e de retiradas a Samos! ¡Movánse, vaian a Madrid e a Bruxelas!

Exixamos dos Gobernos Español e Galego:

1º) Medidas concretas, xa, para a frota conxeladora galega e demais sectores ameaizados.

2º) Renegociación do Tratado de Adhesión á UE que permita a defensa dos nosos sectores produtivos básicos.

3º) Busqueda para Galiza dun "status" na UE que lle permita a presenza en determinados foros onde se xogan intereses galegos e coa posibilidade de por-se á marxe da política comunitaria cando estes se vexan seriamente lesionados.

**Acudamos á manifestación o próximo
sábado 29 en Santiago de Compostela.**

Entre todos podemos conseguirlo

BLOQUE NACIONALISTA GALEGO

DEPORTES TRADICIONAIS

Amegrove, Samertolameu e Mecos levaron o X Trofeo Conde de Fenosa **Supremacía das embarcacións do Grove e O Morrazo no Campionato Galego de Bateis**

■ RODOLFO DACUÑA

As tripulacións da zona sur amosaron o día 22 no campo de regatas do Con en Tirán-Moaña, o seu excelente estado de forma. A ilusión e a entrega dos 21 clubes e dos perto de 250 remeiro/as participantes non se viu mermada nen polo frío, nen polos chubascos dun serán que máis semellaba de invernia que de primavera. Contudo, a case total ausencia de ventos rachados facilitou o óptimo desenvolvemento das 12 tandas clasificatorias (duas por cada categoría). Circunstancia que facilitou o labor impecábel dos xuces, para disfrute dos directivos da Sociedade Deportiva Tirán e dos perto de mil aficionados que se deron cita no lugar.

Na modalidade feminina salientou a actuación das mozas do Clube Vila de Cangas, quen se impuxeron con toda rotundidade tanto na categoría infantil/cadete, como na xuvenil/senior. Asis-

timos na masculina a unha dura porfia entre os dous Clubes veciños do Grove (Os Mecos e Amegrove). Ambos rematarian ocupando senllos primeiros postos; en categoría infantil Amegrove, e na xuvenil/senior Os Mecos.

Digna de eloxio foi tamén a actuación dos guardeses do Clube Robaleira, equipa que pola primeira vez no seu palmarés vai estar presente nunha final de ámbito estatal. Prémio cualificado para unha localidade que vive con intensidade o deporte da bancada fixa, nesta ocasión representada por un numeroso grupo de percusionistas que non deixou en nengún momento de animar aos seus, nem de "quentar" o ambiente.

O vindeiro dia 30 na enseada da Coruña, co gallo do Campionato de España da especialidade. Campionato no que a Federación Galega vai estar representada polos tres mellores botes en cada categoría.♦

PASAN AO CAMPIONATO ESTATAL NA CORUÑA

Mulleres

Inf./Cad.
Vila de Cangas (Camp. Galego)
Esteirana (Subcamp. Gal.)
Meira (mellor tempo)

Xuv./Sen.
Vila de Cangas (Campeón Galego)
Meira (Subcampeón)
Mecos (mellor tempo)

Infantís

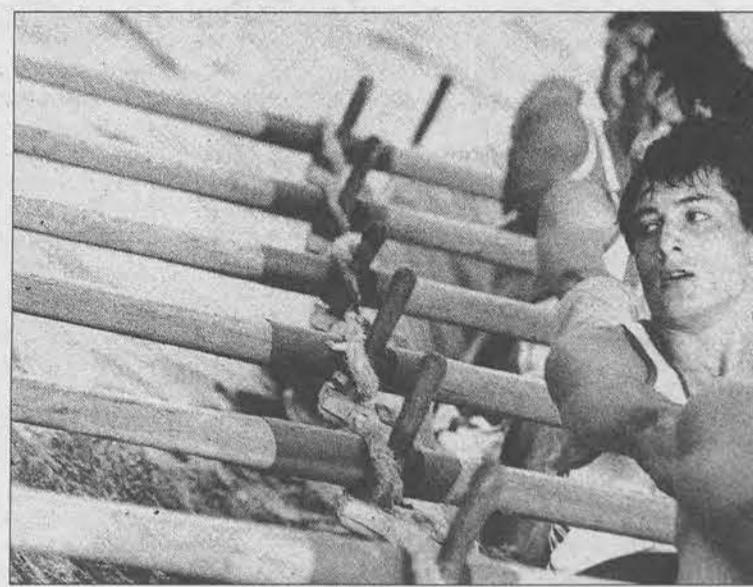
Amegrove (Campeón Galego)
Os Mecos (Subcamp. Gal.)
Tirán (mellor tempo)

Cadetes
Meira (Camp. Gal.)
Vila de Cangas (Subcamp. Gal.)
Robaleira (mellor tempo)

Xuvenís

Os Mecos (Campeón Gal.)
Amegrove (Subcamp. Gal.)
Meira (mellor tempo)

Senior
Os Mecos (Camp. Gal.)
Amegrove (Subcamp. Gal.)
Cabo de Cruz (mellor tempo)

O remo, en todas as suas modalidades, acada en Galiza cada dia más pulo.

DESLEIXO TELEVÍSIVO

R. D.

Os bons afeiçoados, os directivos e sócios, tamén os deportistas comenza a perguntárense o porque da reiterada ausencia dos medios de comunicación audiovisual, nestes eventos.

O certo é que a cada vez resulta máis bochornosa a non presenza das cámaras e os micros da RTVGA, ou da Delegación Territorial da TVE nestas datas tan significativas para os deportes populares de base. Mesmo inexcusábel, cando do que se trata é de fomentar a participación e de prestixiar ano a ano unha práctica que na terra nosa conta xa con 72 clubes inscritos, e máis de 3.000 praticantes en activo.

A bon seguro, no vindeiro Campionato a celebrar na Coruña van estar presentes, ainda que sexa para salveren "a cara" perante autoridades e patrocinadores. Esquecendo máis unha vez que os medios, autónomos e locais, teñen o deber e a misión de dignificaren aqueles prácticas e manifestacións socio-culturais e atléticas que, coma o remo, forman parte da identidade do país e lle están a dar prestixio polo mundo adiante.♦

MOVIMENTOS SOCIAIS

AS AMAS DE CASA SEGUEN AO VATICANO

B. LAXE

O outro dia estaba a oír para o programa musical da TVG, *Luar*. Tentaba eu presenciar a actuación do amigo Emilio Lavandeira. Cal foi a miña sorpresa cando aparece unha cantante *espontánea* de entre o público e comeza a entonar unha cantiga reivindicativa co beneplácito do presentador, Gaioso, e o coro dunha chea de compañeras. Seguidamente, ainda sen ser un programa de entrevistas, Gaioso, entrevistaba á presidenta das *Amas de Casa de A Curuña*. A artista era a segredaria da organización. Estas mulleres, que o dia antes se manifestaran en Compostela para demandar que as *amas de casa*, que só fan as suas labores, podan cotizar a Seguridade Social, para despois ter unha xubilación, expoñían as suas reivindicacións no programa de máis audiencia da TVG.

Nun primeiro momento quedei surprendido, cavilando como a TVG fóra capaz de levar unha xusta reivindicación, que faría a moitas mulleres más libres, a este seu programa emblemático. Pero había algo que non me cadraba nesta transgresión televisiva. Ao dia seguinte, unha nova chegada ao periódico víñame a aportar outros elementos para a análise. "O Vaticano comeza unha campaña para reclamar que as amas de casa sexan consideradas como traballadoras", rezaba o titular. Pillado na curiosidade indaguei nas fontes informativas e así enteñeme de que esta campaña se desenvolvía a nivel de toda Europa. Buceei nos distintos medios e non atopei unha resposta semellante á de Galiza. Táboas redondas, conferencias, artigos, algunha recollida de firmas en Italia, pero nada semellante a forza mobilizadora desatada na Galiza.

Qué ocurre, que as amas de casa galegas son as que máis forza teñen de Europa, as que están mellor organizadas? Voltei a repasar as novas, acordeime de *Luar* e puden comprobar como a asociación de Amas de Casa, non estaba soia. Nesta campaña reivindicativa aparecían tamén as *Mulleres Rurais*, quer dizer, estaba a organización gubernamental galega das mulleres, estaba o Opus. Esta é a principal diferéncia da campaña na Galiza e nos outros países europeus, incluídos aqueles, como Catalunya ou Euskadi, nos que governan democrata-cristiáns. Xa entendía eu a comparecencia en *Luar*, e recordábamme das verbas chocanteiras dun conselleiro cando o inquería polas importantes axudas do seu departamento a *Mulleres Rurais*: "...Non é que teñena liña directa con Fraga, téñena co Vaticano. Eu, nestas cousas, sónche un mandado". Xa tiña atopado o *camiño* para entender a mobilización.♦

AS CERAMICAS DO
CASTRO **E AS DE SARGADELOS**

ESTAN FEITAS CON TERRAS GALEGAS, AS IDEAS E A CIENCIA QUE LLES PROPORCIONA O

LABORATORIO DE FORMAS

DE GALICIA

E O

SEMINARIO DE ESTUDOS CERÁMICOS

ENGADINDO UN VALOR 200 VECES SUPERIOR
AO DAS SUAS MATERIAS PRIMAS QUEREN SER
UN EXEMPLO DO QUE SE PODE FAZER APROVEITANDO OS NOSOS RECURSOS

UNIVERSIDADE

O Reitorado pretende ponderar igual os 'méritos' académicos e económicos

Folga de fame indefinida a prol dun Sistema de Residéncias digno

■ PAULA CASTRO

Sete alumnos da Universidade de Santiago iniciaron o pasado Luns ás sete da tarde unha folga de fame indefinida. Son residentes de distintos colégios e Residéncias Universitárias, e pretendan, con esta drástica medida, presionar á actual equipa reitoral presidida por Dario Villanueva, para que non se cheguen a aplicar os novos requisitos académicos "contrarios á igualdade de oportunidades para os estudiantes con menos recursos", segundo consideran.

As Residéncias e Colégios Universitários, actualmente integrados no chamado SRI (Sistema de Residéncias Integrado), na-

ceron para dar vivenda aos estudiantes con menor renda. Tras da elección de Dario Villanueva como reitor, este sistema foi posto en cuestión. O seu programa xa recollía que unha porcentaxe, non definida, das prazas do SRI destinariánse aos mellores expedientes académicos e a deportistas de elite. Ao iniciar o seu mandato, o vicerreitor de Estudiantes, Celso Rodríguez, iniciou os trámites necesarios para introducir os cambios prometidos, pero topou coa oposición rotunda dos residentes.

Tras numerosas reunións e tentativas de negociación, Celso Rodríguez decidiu eliminar a porcentaxe de prazas destinadas a deportistas de elite. Tampouco

pudo manter a porcentaxe destinada a alumnos con bon expediente académico. O que si fixo, foi modificar os requisitos de readmisión ou ingreso nas residéncias, pasándose de primar as circunstancias económicas a equivaras coas académicas. A pesar de que os alumnos membros dos Consellos de Governo das distintas Residéncias Universitárias votaron en contra desta última decisión, o Reitorado decidiu levar adiante a sua proposta.

Irregularidades

Os folguistas aseguran que se cometieron numerosas irregularidades. Entre elas, sinálase que "o representante do Fonseca votou a favor da proposta do vice-

reitor, en contra do que se decidiu na asamblea do seu Colégio, afirma Alberto Arce, un dos estudiantes en folga. Ao que Pilar Veiga, outra das folguistas engade que "Celso pediu que quen estiveran a favor da sua proposta levantaran a man, e o único que votou foi o representante do Fonseca. Logo pediu que a levantaren os que estivesen en contra, que foron os representantes do Burgo, do Rodríguez Cadalso e do Monte da Condesa. Pero o resto, que estaban en contra conmatics, non pudieron manifestar a sua postura, porque Celso considerou que aqueles que non votaran a favor nem en contra era porque estaban a favor". Ademais matizan que o próprio vicerreitor falou previamente con

eles, dicéndolles que non tiñan obrigatoriamente que votar o mesmo que se decidira na asamblea das suas respectivas residéncias, convertendo ademais o Consello do SRI nun organismo puramente consultivo.

Esperan que o Xoves 27 de Abril a Xunta de Governo rexeite a proposta do vicerreitor, pero en caso contrario están dispostos a continuar adiante coa folga, "mentres o corpo aguante, e nos teñan que sacar en radio", aseguran. Celso Rodríguez, pola súa banda, referiu-se a eles como "exagerados e impresentables" engadindo que "se están en folga de fame que adelgan, que xa lle levan comido moito á universidade".♦

O MODELO DE SAÚDE

Tampouco abriu nengunha equipa de atención primaria

A Xunta incumpriu boa parte dos obxectivos "estrela" do Plan de Saúde

■ MARIA ALONSO

A análise do desenvolvimento da política sanitaria pon de manifesto unha grave situación caracterizada polo inmovilismo e a falla de vontade dos gobernares, segundo apunta a Asociación para a Defensa da Sanidade Pública no seu informe anual.

A AGDSP destaca a "falta de capacidade e vontade política da Consellería", así como a "grande influencia que están a exercer os criterios economicistas-empresariais sobre a tecnoestructura sanitaria". Estes criterios de cariz privatizador procederían "de sectores académicos cataláns favoráveis a propostas tecnocráticas e desestructuradoras do sistema público".

As críticas contra a Administración sanitaria, encabezada polo conselleiro Romay Beccaría, falan tamén da "instrumentalización política" que se está a facer por medio dunha política de propaganda institucional na que se reparten máis de mil millóns de pesetas.

Estes factores están a provocar, na opinión desta Asociación, a "frustración" e o "desinterese" dos profesionais sanitarios.

Non esquece a organización que preside Manuel Martín analisar a situación da privada, que, ao seu entender, "continúa coa sua política de parasitación do sistema público, aproveitando as corruptelas existentes".

Estas corruptelas consistirían, por exemplo, en "permitir a com-

Romay Beccaría, Conselleiro de Sanidade.

A. IGLESIAS

dos alcaldes lugueses do PP.

A paralización desta importante área, xa que dela depende o funcionamento da atención especializada, é clara se se ten en conta que non se abriu nengunha nova equipa de atención primaria (EAP) e a maioria das existentes, que proceden da época de xestión directa do *Insalud*, atopáense en situación de precariedade.

Diane desta situación, a AGDSP propón diversas medidas, como o incremento dos presupostos e o desenvolvimento normativo, e considera prioritaria a creación de novos servicios e unidades, de tal xeito que a máxima taxa actual de povoación cuberta polo novo modelo chegue alomenos a un 30 por cento a finais deste ano e ao 100% nun prazo de tres anos.

Longa lista de incumplimentos

Os responsábeis da Asociación

Galega para a Defensa da Sanidade Pública salientaron que a Xunta non implantou 40 unidades de atención primaria nen "alomenos 19 servizos" antes de rematar o ano 1993 tal e como prometera. Tampouco desenvolveu, como pretendía, programas de mellora da accesibilidade aos dispositivos de Radiología e de Rehabilitación durante o ano 94, non modificou a normativa para "orientar a atención primaria cara a mellorar a calidade e a facilitade de acceso a medios diagnósticos e terapéuticos".

Outros incumplimentos da Administración sanitaria, relacionados indirectamente coa atención primaria, refírense ao non establecemento dun sistema de información sanitaria antes do final do 93 e ao inicio da implantación da tarxeta sanitaria individual nunha área de saúde durante ese mesmo ano. Sobre esta promesa ainda non cumplida, o DOG do pasado 7 de Abril sacaba a concurso o suministro de 400.000 tarxetas sanitarias por un importe de 25 millóns de pesetas.

Falta de obxectivos na especializada

A Asociación para a Defensa da Sanidade Pública considera que a respeito da atención especializada que "non se potencian os recursos propios, nem se abordan os problemas de má xestión", optándose "polo privatización directa ou pola encubierta a través das fundacións". Estas últimas teñen como principais obxectivos "rebaixar o gasto, precarizar a situación laboral dos profesionais e evitar a fiscalización do gasto sanitario, o que pode dar orixe a situacion de corrupción e rebaixa da calidade do sistema público que abran o camiño á privatización".♦

Pagar o silencio

A Asociación subliña que as equipas de dirección dos hospitais están a tomar decisiones cunha grande escuridá, sen plans estratégicos ou operativos coñecidos polos profesionais e as organizacións que os representan.

Por outra banda, a falta de conflitos continuados parece estar relacionada coa política de compra do silencio dos profesionais por parte da Consellería de Sanidade. "Os distintos procedementos de peonadas e traballo extra, así como a permisividade nos centros para que os profesionais saian para facer práctica privada —asegúrase no informe da Asociación pola Defensa da Sanidade— contribuen ao mutismo dos traballadores".

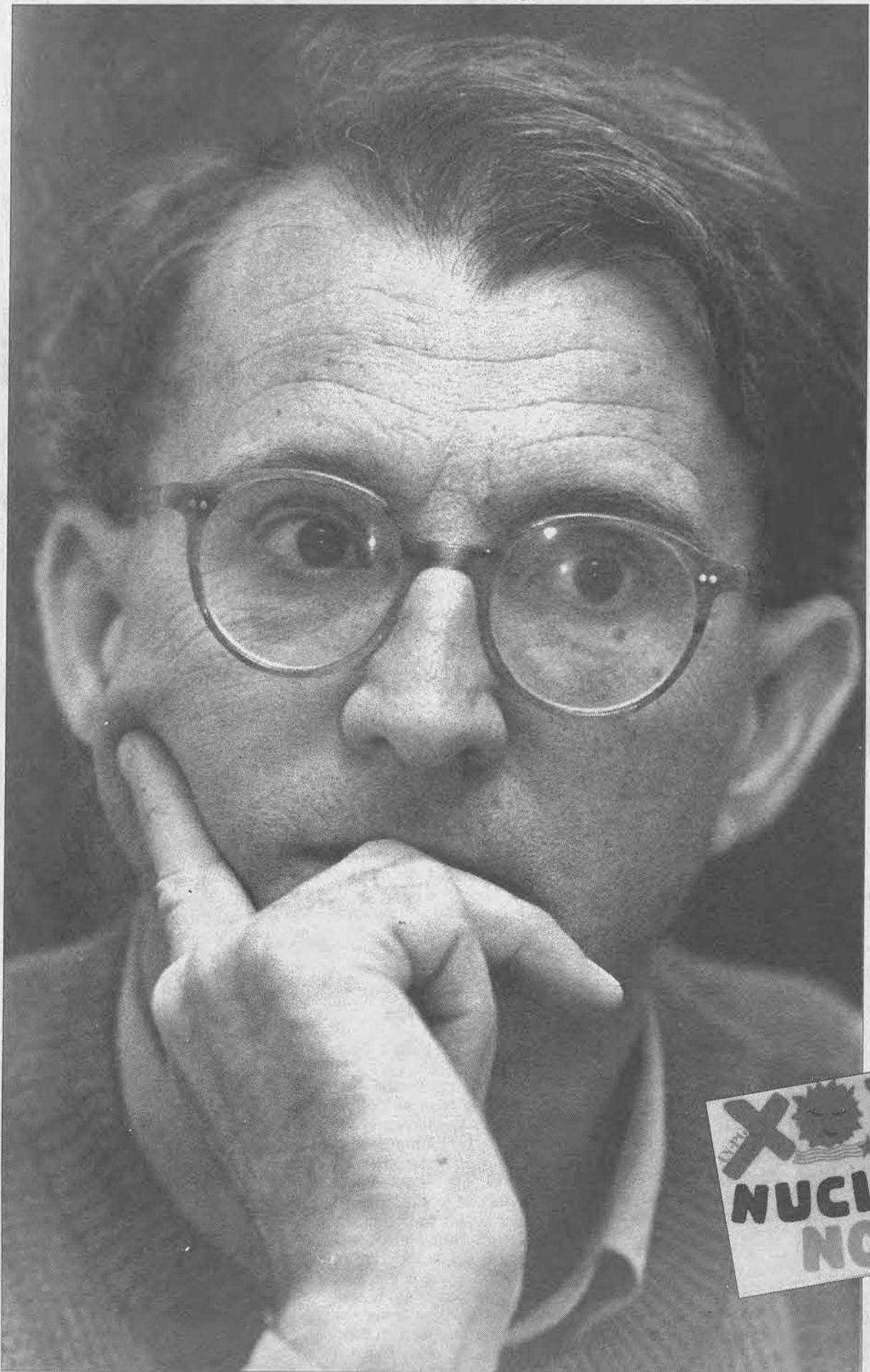
Finalmente, a AGDSP estima que os problemas organizativos e funcionais que afectan a todo o sector sanitario público están probablemente vencellados "a loitas internas de poder que condicionan ao organismo responsável da xestión dos recursos, a dirección xeral de Asistencia Sanitaria". Deste xeito, indica, "non ten capacidade real operativa sobre os recursos humanos e financeiros ubicados noutras direccións xerais independentes, que son as que os xestionan, o que explica os problemas de coordinación e ineficiencia do sistema".♦

Pedro Costa Morata,

director de *Cuadernos de Ecoloxía*

'O problema da contaminación electro-magnética é cuspido ao das nucleares'

As compañías eléctricas gastaron millóns en publicidade e recompensas pagas a pregoeiros para ridiculizar a finais dos 70 as críticas de Pedro Costa Morata ao programa nuclear. A teoxia científica dos propagandistas atopaba un debelador implacábel neste enxeñeiro ecoloxista que colaborara activamente nas campañas anti-nucleares dos nacionalistas galegos. Costa Morata volveu de a pouco a Galiza para participar nas V Xornadas de Entrepobos cunha conferéncia sobre o desenvolvemento ecolóxico. Actualmente, dirixe a revista *Cuadernos de Ecología*.

■ G. LUCA DE TENA

A Comisión Europea propón que *quen contamine pague* e a Xunta fai sua esta divisa.

Os ecoloxistas xa condeabamos no 84 ese lema por hipócrita. Coa experiencia que dan os anos, o que contamina avanzou moito en hipocresía. O que fixo a aparente política ambiental da UE, foi establecer e sustentar un formidábel seitor de producción económica, que poderíamos chamar de producción ambiental ou descontaminación. Todo el esixe que os procesos non deixen de contaminaren para que o novo negocio se soste. A industria montada sobre esa filosofía aplícase no exterior da contaminación, despois de que o dano se tén producido. Non hai nengunha liña política de importancia para actuar na orixe da contaminación, na modificación de procesos e, sobre todo, no cambio de pautas de consumo. Mesmo o conceito tópico e hipócrita de *'desenvolvemento sostenible'* non pode eludir que son os procesos físicos e químicos os que compremudan. Todo o esforzo sitúase nos aspectos más crematísticos do ciclo, alén da cheminea e do verquido.

As nucleares, antieconómicas

Como tratou o paso do tempo á oposición á nuclear de Xove no 77.

Isto é o que a mí me permite considerarme con moito orgullo parte da historia ecolólica da Galiza. Os tempos déronos razón aos críticos. Agás nalguns países considerados como autoritarios, a enerxía nuclear chegou ao seu teito. O mesmo PSOE cancelou no 83 as nucleares que estaban en construcción, por unha consideración que aparentemente non era aquela que proclamabamos os anti-nucleares: a seguridad, etc. A razón de freala foron motivos económicos. O primeira equipa ministerial do PSOE botou contas e chegou á conclusión de que era máis barato parar a construción. Ainda hoxe a débeda eléctrica nuclear non baixa de catro billóns de pesetas de nengun xeito, non porque non se amortice senón porque a nosa relación coas

moedas extranxeiras é de continua inferioridade. Deixou de ser unha polémica de peso social hai anos. Queda o problema do lixo nuclear, que non ai quen o amaña.

Agora temos outra polémica semellante cos campos electromagnéticos.

Está o problema das liñas de alta tensión, a partir de 220 e sobre todo as de 40 Quilovoltios, e por outra parte os sistemas de televisión e radiodifusión e micro-ondas e das grandes antenas de recepción e emisión. A información que vai chegando preocupa a cada máis. Contra liñas de alta tensión hai protestas na zona norte de Madrid, outro que xa produciu feridos en confrontamentos coa Guardia Civil en Tarifa e un máis nos Pirineos. Este é un asunto que ten as mesmas características ca o das nucleares, só que aquelloas producen radiacións ionizantes e estas son non ionizantes. Pensaban que non tiñan efectos fisiológicos. As eléctricas están a reaccionar como cando as nucleares: asegurando que non hai motivo científico nengun de alarma e que os ecoloxistas son todos uns indocumentados. Son dous asuntos cuspídos. Este é duro porque son 14.000 quilómetros de liña de catrocentos quilovoltios os que hai que protexer. As eléctricas non van poder atender económicamente o problema e por iso están alarmados e agoniados.

Agora mesmo as que máis preocupan son as de baixa frecuencia, as industriais. Prodúcense estudos epidemiolóxicos continuamente. Agora, para avaliar a seriedade e importancia destes traballos temos que saber quién os finanzou.

'Os ecoloxistas xa condenabamos no ano 84 o lema *quen contamina paga por hipócrita*'

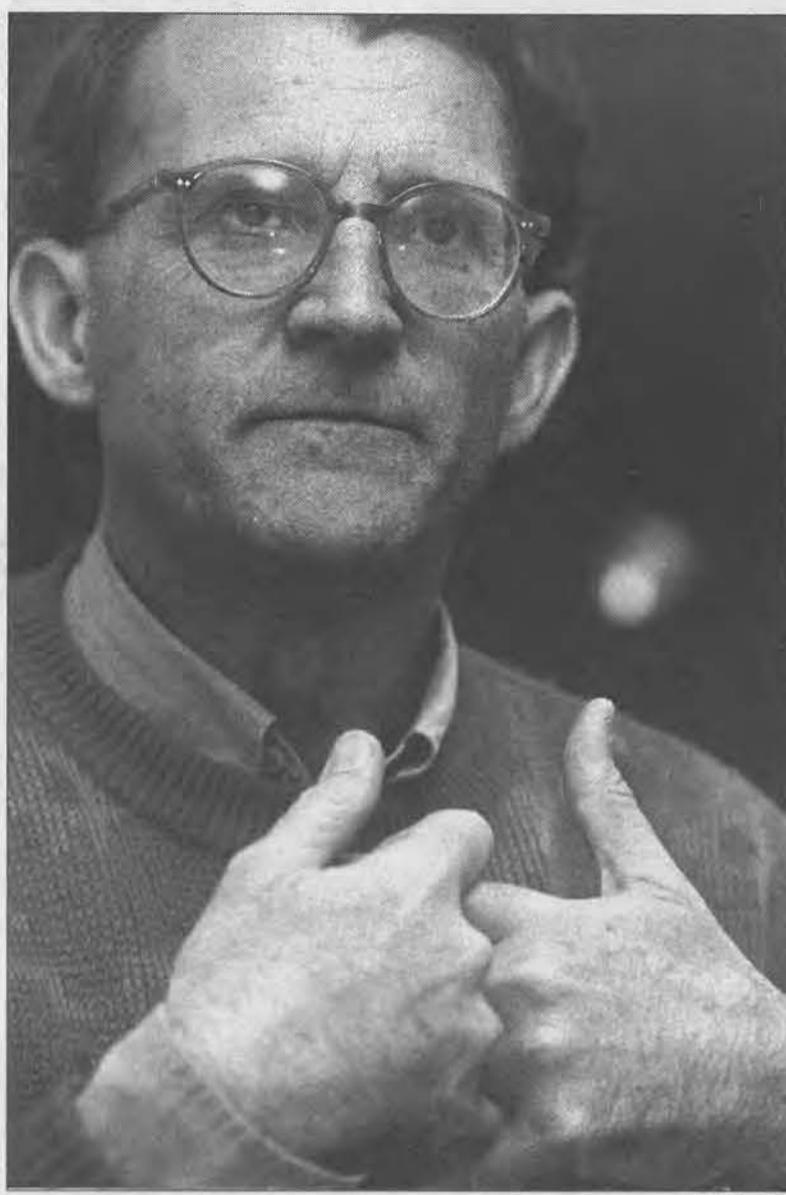
'A tecnoloxía sempre vai máis atrás que a contaminación e aplícase se non hai más remedio'

'Para avaliar a seriedade dos estudos sobre as radiacións non ionizantes das liñas de alta tensión temos que saber quién os finanzou'

Máis dun grupo ecoloxista confiou en que dentro da UE moitos problemas de contaminación quedarian solucionados por vía de lei.

Non temos que perder de vista o esencial: a UE non ten preocupación nenguna polo medio ambiente. A UE é unha confaría de mercaderes que o que procuran é unha actividade económica sen atracos e un beneficio o máis claro e rápido posíbel.

Entre as preocupacións que abren o camiño do obxectivo final do beneficio está a medioambiental e tamén a cultural, pero ambas duas son claramente secundárias. Encaixan na política xeral da UE porque non hai outro remedio. Esta legislación que pretende obrigar aos países membros permite retrasar o cumprimento e escapar da vixiánica e as denúncias, dentro de cada país. Coido que non se pode confiar para nada nesa legislación comunitaria nin neses mecanismos de sanción ou de castigo. Os ecoloxistas séntense lexitimados cando se lles dá a razón desde

A. IGLESIAS

instâncias comunitárias, pero nada más. Doutra parte, falamos dunha unión económica que é do entorno físico máis contaminado do mundo, fóra dos Estados Unidos.

Os cartos de converxencia da UE favorecen ao automóbil sobre outras demandas.

En xeral eses cartos se converten en pistas, en asfaltado, en auto-estradas... Arredor do eixo automóbil-petróleo-auto-estradas está o nogalio da

producción e do desenvolvemento económico en toda Europa. Compre advertir que os seguros, a policía, as estruturas de apoio

á circulación, a asistencia sanitaria e a propia producción industrial dos coches significan arredor do 25 por cento do Produto Interior Bruto (PIB). Nunca se contabilizan por xunto estes capítulos, pero os dados non mienten. Esta realidade está vinculada coas infraestruturas e cos ingresos do Estado, que é debedor dese tin-

'Seguros, policía, a propia producción industrial dos coches... significan arredor do 25 por cento do Produto Interior Bruto'

'Temos que des-mediterraneizar as Rias'

De a pouco escrebeu sobre a situación ecológica das Rias.

Coido que se debería as Rias e romper a tendencia a meter o oitenta por cento da actividade económica e a concentración da povoación na beiramar. Non se pode admitir que todas as propostas económicas se fixen sobre o eixo Ferrol-A Guarda. Ao mesmo tempo e como complemento desta política, que debe ser urgente, habría que volver á unidade territorial e sociolóxica básica que é a parroquia. Compre desandar o camiño da concentración municipal que lonxe de dar resolto problemas foi un xenocidio cultural para a parroquia. Temos que des-mediterraneizar as rias: procurar que non se parezan ás areas más coñecidas de ocupación e colonización demográfica eco-

nómica e turística das áreas mediterráneas. A liña da beiramar debe ser protexida tan afevoadamente como se está a facer agora no Mediterráneo. O litoral non se debe ocupar, mesmo cando non ten valores ecológicos espectaculares: debe quedar expedito, sen máis.

Tamén se ten ocupado do problema de ENCE.

O problemas más persistente e indignante da agresión e o abuso nas rías segue a ser a famosa planta de Ence en Lourizán. Son eles os que non cesaron na sua agresividade nunha dialéctica na que sempre se consideraron na parte máis forte e en mellores condicións para se imponer á opinión pública, cando contaminaban impunemente e cando brandian argumentos nos

glados. O cidadán xa non sabe moverse se non é en catro rodas: é un inválido de excepción. O automóbil ten máis peso na UE ca nos Estados Unidos. É esencial no sistema económico occidental. Aquí non se prescinde das importacións nin do plan de infraestruturas e non hai xeito de criticar a alienación e o vínculo cidadán do automóbil. Non hai inimigo máis potente para o planeta e o futuro do medio ambiente que o automóbil. É o inimigo público número un. Criaos millóns de unidades contaminantes incontrolábeis e ubícuas. Xa case non hai sitio onde non poidan chegar.

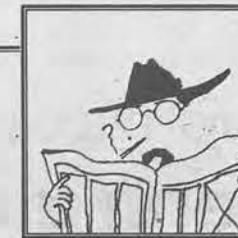
As pistas son a primeira demanda eleitoral.

Hai moitos anos que o consumidor non é soberano. Quen marca a pauta son os medios de comunicación e esencialmente a televisión. Renault, por exemplo, sabe que investindo dez mil millóns en publicidade vende 200.000 unidades e que se inviste doce mil millóns vai vender un dez por cento máis. As fábricas de automóveis son os primeiros clientes publicitários. Todas as organizacións de defensa dos consumidores, que reciben subvencións do Estado, acaen con esta visión elástica dos problemas do consumo. Endexamais van recomendar que non consumamos ou que reduzamos o consumo. Diranno que consumamos, pero seguros. Deberíamos consumir o menos posibel por moitas razons, non somentes ecolóxicas senón psicolóxicas e culturais. O cidadán non pode ser un boneco. Por que non lle din que non entre nos hiper-mercados, que favoreza o pequeno comercio, que se alie coa producción local? Facerlle a guerra aos hipermercados é un obxectivo esencial para o cidadán consciente. Díngue é máis barato, e se cobra é así nos cartos que se gastan. Pero son estruturas comerciais escravistas, nas que o personal está en piores condicions que en calquer outro seitor laboral. Se o usuario botase contas e descontase a gasolina da viaxe, o tempo de ir e vir, e a calidade do tempo de fin de semana que adica a meterse no hiper, decataríase que fai o parvo. O leite poderá custarle cinco pesetas menos, pero non lle compensa. Nunca as economías de escala son unha referencia válida.♦

processos que teñen en contra. Esa industria ten unha débeda importantísima coa povoación, que non pode pagar con simples relacions públicas nin con compensacións marxinas.

ENCE aseguraba na sua campaña do 92 que a aplicación dos últimos avances tecnológicos reduciría a contaminación a cero

Terán que demostrarlo. A tecnoloxía sempre vai máis atrás que a contaminación e aplicase de cote a condición de que non haxa máis remedio. Non se debe crer nesa clase de promesas. A débeda e as obrigas están da parte das empresas e ainda teñen moito que demostrar para poderen merecer un voto de confianza. Son moitos anos falando do mesmo.♦

Canadá, campeón da depredación

O semanario **THE OBSERVER** de Londres critica a preda conservacionista do Canadá na guerra do fletán. "Canadá preséntase como campeón do conservacionismo, pero se quer botar aos arrastreiros europeus é porque os canadienses arrasaron antes os caladoiros propios. Hoxe non permite sequer deitar un anzó para os 30.000 pescadores de mareas caídas da Terra Nova cearen algo de peixe. O Goberno do Canadá pensou que con cinco anos de veda, as pesqueiras darian recuperado pero, a comezos deste ano, un informe científico demostrou que as pescas non volveran. Mais do 95 por cento do bacallao que había no Gran Banco, desapareceu despois da moratoria". Para ilustrar a afirmación de que todos os países pescan onde poden, o semanario cita o caso norteamericano. "Os Estados Unidos apoiarao ao Canadá no seu enfrentamento coa UE, pero ao mesmo tempo están a rifar con Ottawa polas cuotas de salmón no Pacífico. As nacións atrasadas controlan nove décimas partes dos caladoiros que están dentro das ducentas millas e moitas veces estragan as reservas por acordos pesqueiros cos países do Norte para poderen pagar a débeda externa".♦

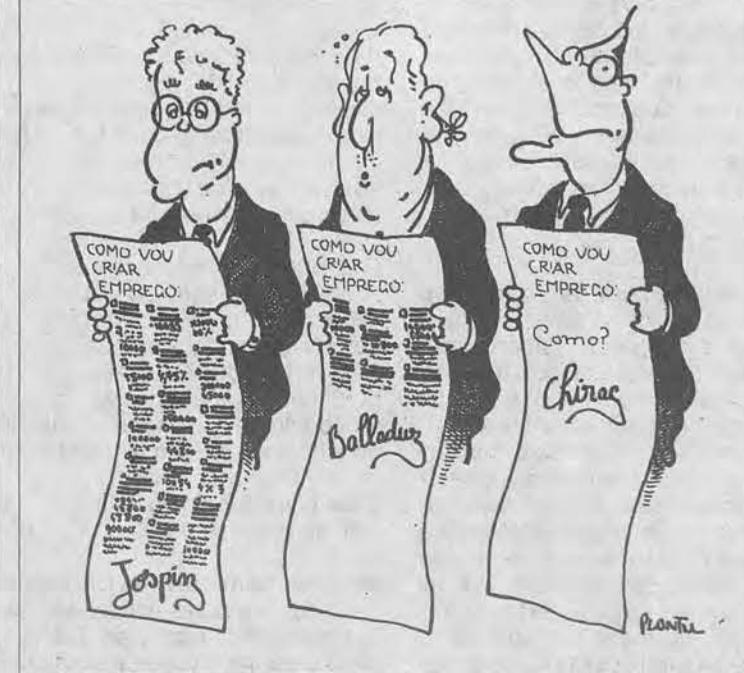
Contabilizar as reservas naturais

O modelo macro-económico non refexa caídas espectaculares das reservas naturais, escribe Cristina Calandre nos **CUADERNOS DE ECOLOGÍA**. "O sistema actual de contabilidade das nacións é produto do modelo macro-económico de Keynes que predominou nos anos 30. Os grandes capítulos que o caracterizan (consumo, aforro e investimento), están ben definidos. As preocupacións dominantes de Keynes eran a Grande Depresión e o ciclo económico. Consideraba un asunto secundario os recursos naturais. De feito, o compromiso dos recursos naturais importaba pouco á economía neoclásica do XIX, da que derivan a maioría das teorías económicas contemporáneas. Podemos definir as contas nacionais como o producto ou abalo de bens e servizos da economía dunha nación. Embora, non todas as accións aparecen incluídas, como é o caso dos activos ambientais. O seu ritmo de degradación non se podía imaxinar até o de hoxe e produce irreversibilidades que ameazan o benestar e o progreso".♦

O PNV coa vista na Irlanda

Juan Fernández, coordinador de **Elkarri**, explica no mensário **Hika** a nova disposición do PNV a prol dunha via institucional cara o direito da auto-determinación. "Por unha banda penso que o PNV chegou á conclusión de que o confrontamento foi lonxe demais; despois, Xabier Arzalluz xa dixo que este conflito desprestixia Euskadi na esfera internacional. Este desprestíxio concretase en interpelacións da caste de *'que facedes para rematar coa violencia?* Isto non é só unha crítica para os que pratican a loita armada senón para os políticos e institucións. O PNV decatase de que nun mundo que procura saídas negociadas para os conflictos históricos, Euskadi precisa unha nova iniciativa. Así que o PNV chegou á conclusión de que compre mover o horizonte e falar con quem cadre. Considera como está a situación do Estado e coida que o movemento de liberación nacional basco atravesa un debate que fai máis complicado dar pasos, polo que resolve facer algo. Coa vista posta no proceso de Irlanda, o PNV descobre que hai un terreno político por liderar, que non foi desenvolvido até o de agora".♦

PLANTU / LE MONDE

CRISE DE ESTADO

Arzallus e Pujol marcan distâncias cos defensores da "grande nación española"

Aznar centra os seus ataques no PNV e no nacionalismo moderado

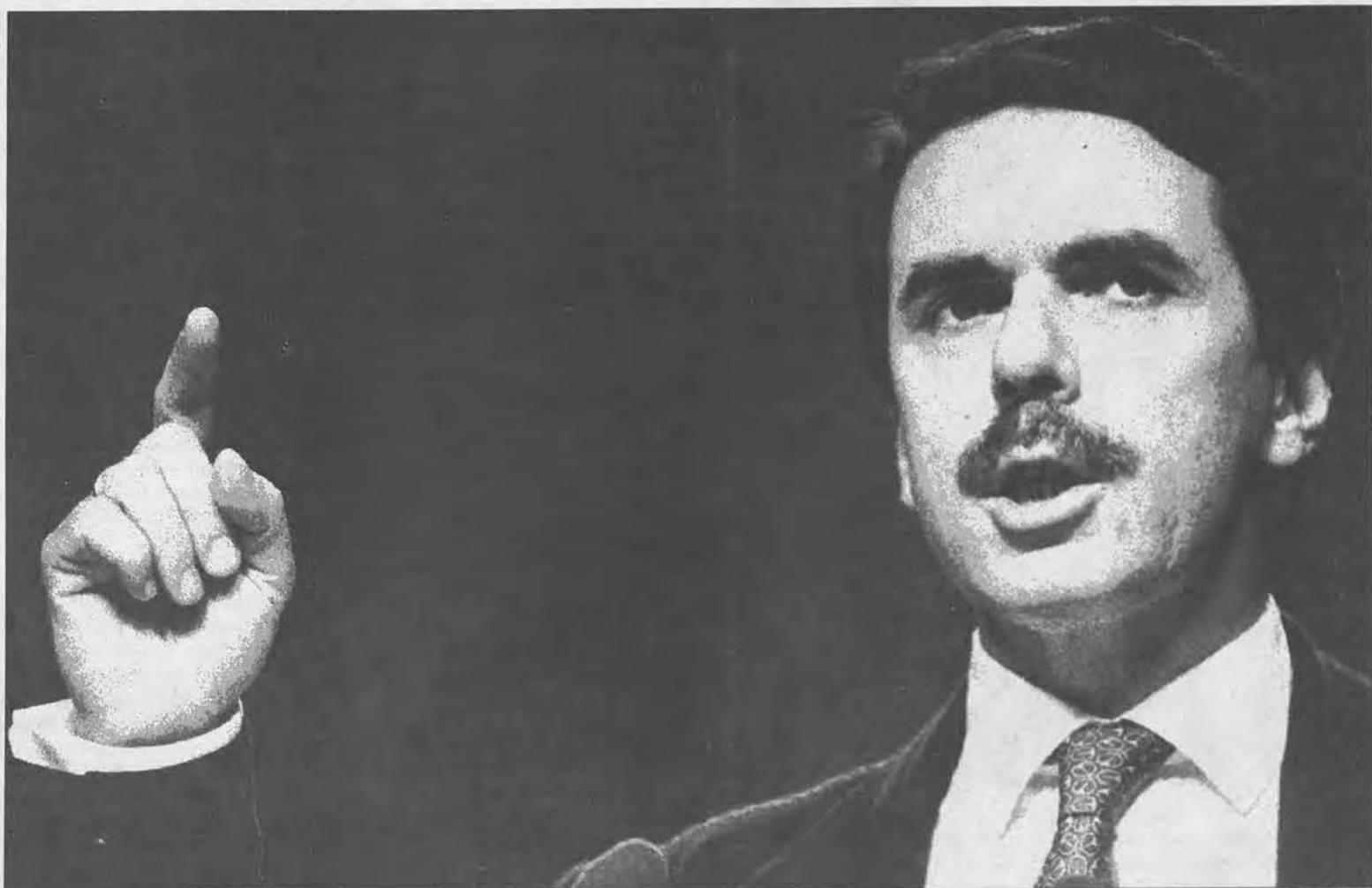
■ M.V.

A executiva do PP tiña estudada a resposta ante un posíbel novo atentado. Asesores deste partido valoraron recentemente a probabilidade dunha alternancia e aconsellaron mesura a equipa de Aznar. Mais, foron as declaracions posteriores, xa en frio, moi críticas co nacionalismo en xeral, as que alporizaron os ánimos e provocaron unha nova división entre forzas nacionalistas e estatais.

Tanto en fontes bancárias españolas, como na Democracia Cristiá europea, moi reticente a assumir no seu seo ao PP, provocaba até agora certo temor a irascibilidade da equipa de José María Aznar. Francisco Alvarez Cascos, Mariano Raxoi —posible ministro do Interior—, Javier Arenas e Ruiz Gallardón forman un grupo que algunas fontes comparan, no ideolóxico, cos poderosos neofascistas italiáns de Gianfranco Fini. Ainda se garda na memoria o intento de Arenas de impugnar as eleccións, minutos despois de que o seu partido saise derrotado dos comicios xerais. Após da morte de Ordoñez no País Basco foi José María Aznar o que deu unha mostra de ódio que non se lle tiña visto, obrigado como estivera por necesidades de *marketing* eleitoral. Non más moderación se lle supón a Raxoi ou a Ruiz Gallardón, unha figura moi respeitada polos xóvenes camisas azuis que se reunen todos os 20-N na Praza de Oriente e que teñen empapeladas as ruas de Madrid con críticas á "ditadura felipista".

Esta vez a previsión evitou surpresas nas fileiras populares. Alvarez Cascos, ao pe aínda dos ferraganchos en que quedaran convertidos vários automóveis aparcados na rua Juan Bravo, despois da explosión da bomba contra Aznar, ofereceu unha resposta precisa: "Non temos medo, nem imos radicalizarnos". Cascos comprendera as intencions de ETA. A sua resposta foi loubada, de maneira significativa, desde o editorial do periódico constitucionalista *El País*.

A tranquilidade de Aznar, non exenta do lóxico pavor de quen alberca a morte, foi tamén positivamente valorada pola opinión pública. Sen embargo, o que foi mesura nas primeiras horas verbo de Felipe González, convertiuse, dous días despois, en forte andanada contra os nacionalistas. Aznar culpou directamente ao PNV de envalentonar aos terroristas coa alocución de Arzallus a semana anterior no *Aberri Eguna* e culpabilizou a este de ambigüidade ante a violencia. Na mesma liña pronun-

A. IGLESIAS

ciose Jaime Mayor Oreja, portavoz do partido no País Basco, ao descalificar aos asistentes á Conferencia de Paz, promovida por *Elkarri*, tachándolos de cómplices dos etarras. Nun discurso ante os candidatos madrileños do seu partido ás eleccións mu-

nicipais, Aznar faría várias alusiones á "grande nación española" como referencia e baluarte que todos deben defender. Por último, e desde Galiza, Manuel Fraga interviu para descalificar con rudeza aos terroristas, aos seus amigos e a todos aqueles

que non se definen con claridade. "Só hai dous bandos", declarou. Nesta liña de ataques non pasou desapercibido o feito de que fosen os nacionalistas moderados o obxectivo sobranceiro das críticas, más ainda que a propia HB.

FABRICANDO UN PRESIDENTE

M. VEIGA

O inquérito, publicado por *El País* e que atribuía ao PP a maioria absoluta, un día despois do atentado contra Aznar, fundamentábase na realización de 800 entrevistas telefónicas, repartidas por toda a península. Tendo en conta que o 30% dos interrogados respondieron: non sabe/non contesta, resulta que o reparto de 350 escanos fixose en base a 560 ciudadáns perguntados. Por outra parte, tomando o número de habitantes como único parámetro de ponderación, a Galiza corresponderían 54 entrevistados.

As conclusions do inquérito mencionado foron repetidas por todos os noticiarios de rádio e televisión. A idea de que o PP tiña na sua man a maioria absoluta acadou a categoría de certeza absoluta.

O chanceler alemán, Helmut Kohl, expresou ao dia seguinte a sua solidariedade coa vítima do atentado nestes termos: é un ataque contra o líder que "está a punto de asumir a responsabilidade de Governo e de levar a España a un futuro mellor".

Velaí como a opinión publicada precede á construcción da opinión pública"

Para que tal mecanismo funcione compre que a unidade dos opinantes non teña fendas. O comentarista Martín Prieto acusa, en *Tele 5*, ao diario *Egin* de "máximo de información para subnormais". E, ainda que se declara suscriptor do mesmo, sinala que a

sua leitura lle produce "vómitos". Sobre este mesmo mérito de comunicación, disidente da opinión maioritaria no Estado, opinou no seu dia o escritor uruguayo Eduardo Galeano o seguinte: "Fiquei abraiado ao lelo, despois de todo o que me dixeran. É un periódico normal, mesmo ten páginas de deportes".

MANIPULACIONES MACABRAS

Mália as numerosas imaxes de atentados que emite a televisión e pésie ao descrédito que o próprio atentado en si mesmo volca sobre os seus autores, o Estado non parece satisfeito. En días pasados todas as emisoras bascas emitiron a grabación dunha chamada telefónica recibida no domicilio de Gregorio Ordoñez, ao pouco da sua morte. A voz decia así: "Vos seredes católicos e crederedes na outra vida, pero nós non". Unha chamada anónima foi así elevada á categoría de noticia. O diario *Egin* apontou, nun editorial titulado "Unha manipulación macabra", que as chamadas deste tipo recebidas "resultaban desconcertantes na boca de calquier membro da esquerda abertzale" e así o creería a maior parte da povoación basca que escoitou a sua repetida emisión por rádio.

Non menos "extrañas" resultaban, a dizer do mesmo periódico, as pintadas co texto *Gora ETA* aparecidas na tumba de Ordoñez, así como a destrucción da lápida. ♦

Cataláns e bascos responden

Arzallus respostou con firmeza a Aznar sinalando que o PNV non renovaría os pactos antiterroristas e que se mantería equidistante "de uns e de outros". A sua postura topou axiña a solidariedade de Eusko Alkartasuna. Tamén desde Cataluña as palabras de Aznar foron interpretadas como un ataque aos nacionalismos. Pujol lembrou que era indecente "utilizar o atentado con ese fin, posto que ETA xa tiña planificado o seu acto moito antes de que Arzallus dixera nada no *Aberri Eguna*", intervención que, por outra parte, calificaba de "moi moderada".

A postura de PNV e CiU fixo nas últimas horas recomponer as suas posicións ao bloco estatal (PSOE-PP). González manifestárase, despois do atentado, nunha liña de análise similar á do PP no tocante ao nacionalismo, pero nesta altura moitas veces do Partido Socialista, expresadas através de algúns comentaristas, apontan o camiño do "diálogo", toda vez que a resposta policial leva sendo experimentada desde hai trinta anos, sen que até agora demostrase a sua anunciada eficácia.

Frente ao núcleo duro que hoxe dirixe o PP, en Madrid comezan a erguerse voces que ven con alarma como o Comando Madrid mantén a sua operatividade, mentres desde a Unión Europea comézase a buscar culpables entre os líderes españoles, incapaces de procurar unha saída ao problema de ETA, nunha atmósfera internacional que está a ser favorabel ás solucións negociadas. ♦

CÁMBIOS NO LESTE

ANDY HERNÁNDEZ

A xornada de protesta sindical foi amplamente seguida. **Rússia entre a indignación obreira e as próximas elecciones**

O pasado 12 de Abril realizouse unha xeralizada acción de protesta que abarcou todo o extenso territorio ruso. Desde Vladivostok, na costa do Pacífico, até Kaliningrado, sobre o mar Báltico, tiveron

lugar manifestacións, mitins e assembleas nos que participaron máis de un millón e medio de traballadores. "A maior acción política dos sindicatos nos últimos anos", titulou o diario *Nezavisimaya Gaceta*.

■ VLADIMIR ULITSENKO/MOSCOWA

Os organizadores da protesta, a Federación de Sindicatos Independientes de Rússia, coñecidos como sindicatos "oficiais", na sua convocatoria ao *Día de acciones sindicales unificadas*, describen un desolador panorama da crise económica-social que comove ao país. Trinta e oito mil empresas das máis diversas ramos industriais e de servizos non pagan os salarios aos seus traballadores desde hai tres, cinco ou máis meses. A débeda salarial desas empresas ascende a 1.120 millóns de dólares. Cunha inflación do 40% desde Xaneiro a Marzo, o prexuízo causado polo atraso no cobro dos salarios, súmase á perda de poder adquisitivo causada

pola falta de axuste nominal dos mesmos.

É así como 49 millóns de cidadáns rusos, o 33% da povoación, ten ingresos por debaixo do mínimo de subsistencia. En Xaneiro do corrente ano o nivel mínimo de subsistencia calculouse en 201.000 rublos mensuais (50 dólares) e o da cesta da compra mínima en 391.000 Rb. (98 dólares). Como contrapartida, o salário mínimo segui sendo até Abril de 20.500 Rb., uns 4 dólares debido á caída do valor do rublo, mentres o soldo promedio alcanzaba 320.000 Rb. (80 dólares). O presidente letsin asinou o decreto aumentando o salário mínimo a 43.000 Rb., uns nove dólares, desde o 1 de Maio.

Seis persoas para un posto de traballo

Non menos catastrófico é o novo fenómeno do desemprego. Segundo informan os sindicatos, a cantidade total de postos de traballo, reduciuse en 3,6 millóns (6,7% da povoación activa) no último ano. No inicio do corrente ano a pugna entre os que buscan traballo alcanza en Rússia un promedio de 6 persoas por vacante, é dizer o dobre que no ano pasado. Nalgúnhas cidades e povos a oferta alcanza de 150 a 200 persoas para un posto de traballo. Perto de 6.000 empresas industriais paralizaron, en Xaneiro, a produción ou traballaron con réxime laboral reducido.

Prolóngase e esténdese a prá-

O bloco progresista cobra forza

"A nova etapa de accións aponta ás eleccións". Así o expresou con surprendente franqueza o presidente da Federación Sindical, Mikhail Shmakov, en ronda de prensa a medias de Marzo, ao anunciar o inicio dunha nova etapa de accións colectivas de protesta. O dirixente expuxo o proxecto de creación dunha "ampla coalición política de centro esquerda" que poda "enfrentar os experimentos destrutivos coa nosa pátria". De maneira que a posición de dureza frente ao goberno, segundo as suas palabras, aponta "como tarefa central" fortalecer, na campaña electoral de deputados á Duma, ao bloco *Unión de Sindicatos de Rússia*. Desa forma, argumentou, será posibel desde o Parlamento "exercer unha notable influencia na política do goberno". Os alineamentos dese proxecto incluen a participación nunha alianza eleitoral más ampla onde os sindicatos negociarán ocupar "un lugar digno" entre comunistas, agrários e socialdemócratas.

Ese bloco eleitoral tomou impulso despois da protesta do 12 de Abril. Nesta semana reuníronse os dirixentes da Federación de Sindicatos Independentes cos da *Unión de Industriais e empresarios de Rússia*, os representantes do poderoso sector económico baseado nas grandes empresas estatais, que lidera Arcadi Volski. Esta vez estes sectores intentarán recuperar posicións parlamentares logo do fracaso nas eleccións de Decembro do 93. Naquela oportunidade a disolución a cañazos do Soviet Supremo obrou decisivamente para debilitar a sua alianza na "Unión Cívica" co destituido Vicepresidente Rutskoi. O próximo 1 de Maio pode ser cenário de novas demostracións de forza na perspectiva eleitoral.♦

convocou ás accións coa demanda de pagar a débeda salarial, frear a caída da producción e impedir o paro degradante, correrixar a marcha das reformas en interese dos traballadores, e por último cara un goberno de confianza nacional atraves de eleccións. A iniciativa da convocatoria foi dos sindicatos da industria militar, que na data de comemoración da primeira viaxe espacial tripulada da historia, protagonizada por Iuri Gagarin, propuñan unha acción en defensa da industria espacial e de defensa. Pero a tensa situación social deulle á protesta unha dinámica e demandas bastante diferentes do concebido inicialmente polos convocantes e que vai máis alá dos seus propios plans.

O feito más destacado das manifestacións foi o seu carácter político contra o goberno e a sua política de reformas. En centenas de concentracións, miles de traballadores, xubilados e estudiantes exixiron a renuncia do goberno e a chamada imediata a eleccións presidenciais. Moitos destes mitins tomaron resolucións reclamando a preparación dunha *folga xeral* para sustentar esas demandas. Entre os manifestantes era significativa a presenza de médicos, mestres e profesores que lle deron peso ás reivindicacións tales como: "a educación en Rússia debe ser accesible ás masas e gratuita", "immediato aumento dos soldos de profesores e bolsas aos estudiantes" o "soldo para os médicos a nivel dos soldos do goberno".

A amplitud dos sectores laborais e sociais mobilizados expresa en consignas e pancartas: "apoio á industria e produtores nacionais" levantaban os representantes do complexo industrial estatal. Mentre, os agrários exixían a suspensión do decreto de letsin sobre a venda e privatización da terra e propuñan en cambio establecer a propiedade colectiva da mesma. Ademais en Amur, Sibéria oriental, as manifestacións incluiron a exixencia de inmediato cese da guerra en Chechénia.

Vladivostok, Altai e Sakhalin: as accións más radicais

No extremo oriental do país, desde Altai, en Siberia, até Vladivostok e a illa de Sakhalin na costa viciña ao Xapón, é onde as accións tiveron tamén un carácter más extremo. Ali os sindicatos locais declararon a folga de advertencia por un dia e, máis de 100 mil traballadores abandonaron as suas tarefas. 10 mil mestres declararonse en folga indefinida mentres os mineiros desa rexión o veñen facendo desde hai un mes dentro das minas. Ese estado de mobilización reflectiu en manifestacións masivas.

300 mil persoas nos mitins de Vladivostok e 180 mil no de Sakhalin, segundo dados da axencia Postfactum. Na mesma rexión, na República autónoma de Iacútia, foron á folga os traballadores de aeroliñas e os empregados de rádio e televisión.♦

O feito más destacado das manifestacións foi o seu carácter político contra o goberno e a sua política de reformas

As reivindicacións da protesta

A conductión da central sindical

Resposta do
Instituto Galego
de Arqueoloxía

Vivimos no mellor
dos mundos posíbeis
(Felipe González)

Palabras dun filósofo
do fútbol: Ao Madrid
pásalle o mesmo que
á burguesia,
gostaríalle que a
história (a liga)
rematase no momento
no que más convén á
sua **hexemonia**
incontestábel.

Palabras dun
oportunista do fútbol:
"Teria dado a vida por
gañar 1-0".

(Declaracións de
Carlos Príncipe no
Faro de Vigo, ao se
cumprir o primeiro
aniversario da derrota
do Celta na final da
Copa).

O atentado de
Oklahoma (un camión
de explosivos
derrubou un edificio
causando máis de
douscentos mortos)
está feito para tipos
como Bruce Willis
(actor de grandes
biceps, protagonista
de *A xungla de cristal*).
Nada hai máis do
gosto dos poderosos
que un enemigo
pequeno pero
terrorífico que serva
para encarnar a imaxe
do mal é, pola inversa,
para resaltar as
bondades do Estado,
doutro xeito
indemostrábeis.

Desde as últimas
eleccións autonómicas,
a dirección estatal de IU
está convencida de
que o espacío da
esquerda en Galiza
está ocupado
definitivamente polo
BNG. O 13-0
resultou difícil de
comprender. Tanto é
así que o peso de

Ante o artigo publicado no periódico semanal A Nosa Terra, número 669, do 12 de Abril de 1995, no que se criticaba a situación da práctica arqueolóxica na Galiza, o colectivo de empresas agrupadas no Instituto Galego de Arqueoloxía Profesional (I.G.A.P.), vese na obriga de emitir a sua opinión publicamente co fin de susbasanar os errores detectados.

A gravidade de certas afirmacións outórganlle ao artigo un ton xeral desafortunado e inxusto para con este colectivo, o cal non foi consultado co fin de contrastar as opiniões verditas. Pretendemos agora ubicar na realidade a nosa práctica cotiá, como unha tentativa de aclaración, desde o punto de vista da información fundada. Non sentimos a necesidade de explicarnos nen, por suposto de xustificarnos. Póriba de falsas afirmacións somos conscientes da nosa correcta traxectoria profesional.

Con referencia ao título do artigo, negamos que as empresas de arqueoloxía monopolicen o orzamento de Patrimonio. Tal Dirección Xeral é un conxunto de servizos nos que Arqueoloxía só constituye unha parte, e dentro dela existe unha grande diversidade de investimentos: urxencias, subvencións a concellos, a proxectos de investigación, prospeccións... As empresas só participan naqueles traballos nos que se precisa duns servizos profesionais concretos.

A necesidade dun C.I.F. é un feito óbvio e imprescindible á hora de establecer unha relación contractual, non tanto unha imposición da Xunta senón do marco da lexislación laboral. A decisión de optar ou non por tal esquema, é absolutamente voluntaria e o seu fin último, o de dignificar e regularizar unha actividade que xa existía. Resulta enganoso ler que as empresas son o tapón que impide o desenvolvimento dos "demais arqueólogos", sendo a nosa pergunta evidente: quen son os demais arqueólogos? A Xunta non deixou de dar escavacións a particulares, simplemente os particulares convertéronse en empresas, dentro dunha oferta laboral moi específica. Se existen máis titulados que pretendan adicarse a esta vertente liberal da arqueoloxía, só existe unha vía, a legalización. Así as empresas fomentan o emprego nas localidades onde actuan, xeralmente zonas rurais, e posibilitan o acceso ao traballo de alumnos e recién licenciados, que contan coas garantías dunha contratación legal e digna; seguridade social, desemprego, etc., posibilitando a sua integración no mercado laboral. Se, por outra banda, son os profesionais do entorno universitario, a súa función estabelécese no contexto docente e da investigación pura, dentro dos propios recursos da Universidade; é desta institución a responsabilidade de dispor de tales fondos, e non da Dirección Xeral do Patrimonio, centrada no ámbito da protección e conservación.

En relación a isto, o afirmar que a denegación de permisos de escavacións de verán supuña o

SANMARTIN

14 PROCESADOS,
1.800 MILLONS DE
PESETAS (POR RES-
PONSABILIDADE CIVIL)...

E O PLENO
d 15?

A QUINIÉLA DOS GAL.

ciones. Advítese, logo, un descoñecimento ao respecto e unha interpretación da lei que pretende confundir ao leitor.

Xa para rematar só queremos deixar patente a nosa mágoa e profundo desazón, neste instante no que as empresas de arqueoloxía representan o sector más dinámico, cara o recoñecemento do noso Patrimonio Histórico, ao tempo que desenvolven un tremendo esforzo co fin de asentar as bases futuras desta nova profisión.♦

INSTITUTO GALEGO DE
ARQUEOLOXIA PROFESIONAL
(SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Non hai
"demo inglés"

Non son partícipe dos ataques que contra Gran Bretaña veñen promovendo os medios de comunicación españoles a raíz da posición que este Estado, moi dignamente, mantén a respeito do conflito do fletán nos caladoiros da NAFO.

Difícil tarefa de explicar, se temos en conta que é precisamente a miña condición de galego comprometido coa causa nacional a que me fai reflexionar como deseguido quero expoñer.

O "Demo Inglés", desde sempre, foi o argumento favorito de propaganda da españolidade mais intransigente ao longo dos dous últimos séculos da historia. A españolidade más intolerante tivo e ten os seus postos sempre en Londres, para utilizar as "permisionas e malvadas actuacións" dos ingleses en calquier tema puntual de política internacional, como causa de todos os males que neste terreo padecía España. É dizer, todas as derrotas políticas e estratéxicas da diplomacia española desde a perda da hexemonia do mar na batalla de Trafalgar, son responsabilidades dos ingleses e non das papanatas posiciones que os españoles mantiveron en matéria internacional.

Os intereses da Gran Bretaña son defendidos pola diplomacia inglesa: é óbvio. E os intereses da Gran Bretaña non coinciden ás veces cos intereses desta Europa de duas ou vinte velocidades. Isto último tamén parece óbvio, sobretodo se ollamos as moi respetables e estoicas posiciones do Reino Unido, cando calquier decisión comunitaria vai contra os seus intereses estatais.

Precisamente
por este
acercaamento de
Gran Bretaña e
Canadá existe
una ponte de
ouro para
contribuir a un
acordo con este
país americano

As ofertas provenientes da Xunta non supoñen, nem sequer, o 50 por cento dos ingresos anuais da maioria das empresas

Así e como a min me gustaría que fosen defendidos os intereses de Galiza algun dia. E así foi como nunca foron defendidos os nosos intereses até hoxe: con respeito ao pluralismo cultural e usando o direito de discrepancia establecido nas regras de xogo comunitarias e defendendo os intereses estatais, sen aceitar por sistema o que a maioría consideraba oportunidade tragar.

Por suposto que Canadá nun-

cialmente cando se afirma que as empresas "acordaron renunciar ao beneficio empresarial", subsistindo "exclusivamente de subvencions outorgadas pola Xunta". A primeira parte do escrito é caluniosa e probablemente motivo de delito, a segunda é, simplemente, mentira. Que empresa pode manter unha mínima continuidade renunciando ao seu único mecanismo de desenvolvimento? De que maneira se pode reinvestir, para mellorar a calidad da súa oferta, e manter un nivel de competitividade? En canto ao papel de beneficiario outorgado á Xunta, é outra afirmación gratuita. Primeiro porque as ofertas provenientes de tal organismo non supoñen, nem sequer, o 50 por cento dos ingresos anuais da maioria das empresas, segundo porque os dados concernentes á facturación de cada unha, ainda que pertençan ao seu ámbito privado, pódense consultar no correspondente rexistro mercantil, polo que calquier comentario neste sentido carece de fundamento.

Volvendo ao texto do artigo cabe referirse aos momentos nos que se fala da "privatización do sector". Resulta difícil comprender como se pode privatizar a práctica dunha actividade que nunca foi pública. A entrada da empresa privada na arqueoloxía só ven a regularizar e, como xa dixemos, dignificar unha profesión desempeñada anteriormente en termos de total desamparo para aqueles arqueólogos que asumian este tipo de traballos.

Un último comentario, concernente á transparencia nas contrataciones, pretende esbozar un fondo corrupto como colofón do artigo. Todas as contrataciones fanse de acordo coa lexificación vixente, seguindo, paso a paso o ali regulamentado. Se ben a lei é susceptible de ser mellorada, polo de agora, é a que se segue para todo o conxunto das distintas administracio-

ca vai ser condenada pola Gran Bretaña. E precisamente por este acercamiento de Gran Bretaña e Canadá existe unha ponte de ouro para contribuir a un acordo con este país americano, no suposto de que a Comunidade Europea chegase — que non vai chegar — a un bloqueo total das conversas co Canadá.

Por outra banda, que pode ganhar Gran Bretaña apoando a España no conflito pesqueiro e que pode perder desleigándose de Canadá? Os galegos non temos presenza diplomática no mundo. Os nosos intereses políticos e comerciais son patrimonio dos intermediarios do Estado español, más preocupados polo turismo, as laranxas e as industrias do mediterráneo.

Non hai moito, un xornal inglés, o *Financial Times*, de grande predicamento no mundo económico británico e mundial, facía unha exposición da realidade económica galega calificando de incomprendida a paixón que a pesca levantaba en cidades como Vigo, e denunciaba que esta incomprendida tamén era consecuencia de marxinación que a pesca vive tanto no eido da política económica europea, como da que viveu de sempre na española. Noutro momento da publicación, tamén facía fincapé en que a imaxe de vándalos coa que se apresentou aos galegos na prensa internacional, fora collida con sorpresa en Vigo, onde non estamos acostumados a este xogo político de envergaduras. Ou dito doutro xeito, que os galegos fomos quen de facer industrias pioneras de nivel internacional, pero que non temos capacidade de resposta ao mesmo nivel cando se nos plantean problemas estratéxicos en relación coas mesmas industrias. A nosa reacción é a supresa. Ao mellor por iso, o Presidente da Xunta de Galiza se recluía en Samos, a reflexionar, cando a xente das Rías Baixas se manifestaban en Madrid diante da embaixada canadiense.

Claro que aquí somente se salientaron as primeiras páginas do xornal *The Sun*, sensacionista e de nengun valor informativo, no que aconsellaba chorradás como non mercar a música de Julio Iglesias.

Sexamos séios, e lembremos que os mellores momentos económicos da Galiza sempre estiveron ligados ao comercio con Portugal e Gran Bretaña (séculos XVII e XVIII). E curiosamente, sempre por mar.

Ao mellor é que ainda alguén se lembra disto, e non lle gostaría que unha situación así voltase a suceder porque, ao mellor, neste caso, os galegos non teríamos que pasar polas "ventanillas" de Bruxelas e Madrid, senón que unha reunión de traballo en Londres solicitando unha intermediación directa co Canadá sería abondo. Que lle parece, señor director?

E respeito do fletán, só dicer que xa todo o mundo sabe que non nos van dar nen as 20.000 toneladas actuais nin as 18.000 toneladas necesarias. Por tanto, para que falar? *God save the Queen!*

LOIS M. XUNCAL SAMPEDRO
tur. xuncal.sampredo@marin.es (MARIN)

GRANDE HOME?

NANINA SANTOS

O presidente francés Mitterrand, a piques de despedirse do seu cargo, decidiu facer uso dun poder particular: determinar que Marie Curie é un grande home francés compartindo honra cos outros grandes no panteón reservado a tan ilustres seres. No frontispicio que dá entrada ao panteón dise claro: "Aos grandes homes, o recoñecemento da pátria".

Coido que a Maria Skłodowska (1867-1934) non lle gostaría ser catalogada de home, nem grande nem pequeno. Tampouco sei o de francesa. Era polaca e ainda que desenvolveu a maior parte da sua vida na Franza nunca renegou da sua orixe.

Asi unha das medidas das cousas deste mundo: Reconocerelle o que nunca foi: Home, e non lle reconer o que si era, unha muller a pelear contra os atrancos que impedian aos seres do seu sexo abrirse paso no mundo das ciencias (e moi fermosa, por certo, a sua intervención verbal da ciencia no debate organizado en Madrid en 1933 sobre "O Porvir da Cultura").

Ela, unha muller estupenda da que dicía Albert Einstein: "É a única persoa a quen a gloria non ten corrompido".

Que, nola deixen muller, que non nola neguen converténdoas en varón!♦

Protesta de veciños de Sanxenxo

Somos veciños do concello de Sanxenxo, concretamente do lugar da Lanzada, praia Mogor e Montalvo.

Esta é unha zona duns cinco quilómetros de praias as cales llevo a citar os nomes: A Lanzada, Areas Gordas, Foxos, Fontenla, Praia Mogor, Pregueira, Básicas, Montalvo e Paxariñas.

Estamos sitos na comarcal C-550 a sete quilómetros do Grove e a cinco quilómetros de Sanxenxo de Norte a Sul.

Temos entre Hoteis, Campings, e Apartamentos, prazas para unhas 27.000 persoas.

Unha povoación fixa, que sómente no núcleo de Noalla e Aios suma 3.000 habitantes. Na tempada de verán supéranse as 30.000 persoas.

Todo isto sen contar a xente que ven de paso ás nosas praias, tendo en conta que entre todas elas acollimos ao oitenta por cento do turismo que está en Sanxenxo.

Ante todo isto queremos protestar a discriminación que estamos sofrendo por parte do concello de Sanxenxo, dado que carecemos dos servizos máis elementais como poden ser: Alumeado público, alcantarillado, traída de augas, limpeza de arcén, accesos e limpeza do lixo das praias. Etc.

Temos que ver que a xente que nos visita e non teña coche para desprazarse, ten que moverse andando, teñen que ir con linternas para que os vexan, tendo

perigo de seren atropelados ao non haber alumeados públicos.

Que a xente vexa polas beiradas da estrada discorrer uns regatos fedentos dos vertidos e filtracións das fosas sépticas que, por ser esta unha zona moi pantanosa, está a acontecer.

Que os pozos de auga potábel que temos que ter por carecer de traída de auga, estexan en perigo de filtracións e de ser este o foco dunha epidemia.

Queremos denunciar tamén o estado das tubarias que se puixeron na zona de Montalvo, sómente para xustificar algun gasto porque levan tres anos postas e seguen sen funcionar.

O estado do parque-mirador que fixeron en praia Mogor que está en estado lamentábel coas árbores secas e en estado de total abandono.

Non podemos comprender que o concello gaste 5.000.000 de pesetas nunha estátua para facer bonito e deixe unha zona turística como é esta sen os servizos máis elementais.

Acaso é que non pagamos os mesmos impostos que o resto do concello?

Gástanse millóns en reparar un paseo que xa estaba feito e que ao ano seguinte se volvan a gastar 1.274.000 pesetas para "reparar" este paseo.

Acaso vamos ter que informarnos do que temos que facer para cambiar de concello para ver se no Grove nos fan un pouco de caso e nos tratan como persoas, non como simples pagadores de impostos.

Que na praia da Lanzada, desde que o concello do Grove se fixo cargo dela, polo menos ten unhas duchas que non ten outra praia do municipio non sendo a de Silgar.♦

F.M.C.
(SANXENXO)

Non máis dragas areeiras na ría de Camariñas, nem na Costa da Morte

Durante os anos oitenta, a Costa da Morte sofreu a lacra das extraccións de áridos nas suas rías que foron paralisadas por críticos ecológicos de protección dos recursos non renovábeis, a fauna, a flora e a riqueza marisqueira. Na ría de Camariñas actuaban duas dragas que tiveron que rematar os seus traballos por estas mesmas causas.

Neste mes de Abril de 1995 unha nova draga areeira de grandes proporciones e dunha empresa de fora da comarca comezou a realizar a extracción de áridos na ría de Camariñas. Nesta Semana Santa, e actualmente, actua nos baixos de Dor, na parroquia de Ponte do Porto, en pleno río Grande do Porto. Este lugar conta con bancos marisqueiros e pesqueiros importantes que dan de comer a moitas familias desta parroquia que teñen no marisqueo unha fonte de ingresos.

Esta draga remove lamas, cambia a canle do río e destruye os bancos de peixe e marisco do entorno

Esta zona é rica en sollaras, robalizas, reos, pións, agullas, berberechos, ameixa, etc.

Ademais neste enclave viven especies animais como as garzas, garcetas, gaivotas, corvos mariños, patos, rascóns, lontras, colibris, etc. que teñen nas xunqueiras e canavais un refúgio na invernada. A acción desta areeira neste espazo é un atentado ecológico que non se pode consentir, ademais de sentar un precedente de legalización da extracción de áridos na comarca onde o noso grupo logrou a total erradicación desde a loita contra a saca de areas en ríos, praias e montes iniciada no ano 1989.

Esta draga aparte de danar o ecosistema da zona coa sua presenza, remove lamas, cambia a canle do río e destruye os bancos de peixe e marisco do entorno.

Por todo isto o noso grupo reclamou ao concello de Camariñas e á Demarcación de Costas de Galiza a prohibición da actividade desta máquina de esquilar recursos que son de todos, amparada no permiso que lle deu este último organismo para extraer áridos con obxecto de rexenerar a praia Area da Vila de Camariñas.

En caso de non obter unha rápida resposta, o noso grupo xa ten preparados a voluntarios para tomar medidas que eviten o traballo desta draga.♦

RAFAEL LEMA COLECTIVO PX
(PONTE DO PORTO)

Algo máis sobre os celtas

Ainda que o tema da miña carta pareza repetitivo, véxome na obriga de tratar nas páginas adicadas aos leitores de ANT. Eu, como A. Carrera, tamén me

Geluco Guerreiro en Madrid está máis baixo que a cotización internacional da peseta.

"Cagamos cada dia, temos que seguir mexando, metendo comida nas nosas bocas, a cera amoreándose nos nosos ouvidos. Non nós decatamos do ridículos que somos, con todos os nosos intestinos enrolados e a merda esvarando ao traverso deles en canto miramos os ollos doutra persoa e lle decimos *quérote*". Son palabras de Charles Bukowski, recollidas dunha entrevista póstuma que ven de reproducir a revista *Échemeigual*.

Onda Cero
entrevista a Agustín Baamonde, alcalde vilalbés, nun programa sobre turismo e viaxes. "Na Terra Cha...", di a locutora. "En la Tierra Llana", rectifica o mandatario popular. "En Vilalba...", incide logo a entrevistadora. "En Villalba...", insiste o alcalde.

A Cadiz emigraron milleiros de galegos e rebaptizárona co nome de *Cades*. A cidade reverbera ainda esa presencia. Moitas baiucas de *pescado frito* son de galegos e para quitar a sede poñen ribeiros, albariños e competentes viños do Rosal. A procesión do *Cristo de la Buena Muerte* pasa por diante dun mesón que anuncia: "Auténtica empanada gallega". Os balados da rua *Ciudad de Vigo*, próxima ao peirao e a carón de outra rua de nome galego: *Villa de*

Bouzas, amaneceron a noite pasada cun escrito: "Canadá igual a puta. Solidaridad con los marineros gallegos. Primero Canadá, después Marruecos".

Coronel Galindo en Antena 3: "Puidemos localizar ao etarra Kubati despois dunha chamada telefónica que realizou desde unha cábina. Tiñamos intervistas as 900 cabinas de San Sebastian. A conversa del foi á unha do meiodía. Mandamos deter a **todas** as persoas que estaban a falar nese momento".

"Os velllos están moito mellor que hai anos", di María Vitoria Fernández España, nunha tertúlia da Rádio Galega. "Agora teñen subsídios e van en coche a cobralos. Cando rapaza, eu veraneaba nun pazo nos arredores da Coruña e os **pobres** viñan en procesión a pedir, como nas obras de Valle Inclán".

Un gaiteiro toca no centro dunha cidade galega. "Pero que fai?" perguntan dous gardas. O músico baixa a vista e cala. "Seica non oe a música?", pregunta un axente sinalando a **megafonia** comercial pola que se escucha un disco trapalleiro de Percy Faith.♦

radioFENE
emisora municipal 105MHz-FM

Radio Fene
Casa do Concello
15500 Fene (A Coruña)

sentin abraiado ao ler. A Nosa História para cativos e ver que o povo celta non é nen nomeado. Todos sabemos que teorías como as de Murguia ou Pondal, así como de autores bastante posteriores, son desbotadas na actualidade por formar parte dun estudo histórico excesivamente idealizado e romántico. Mais non por iso imos ocultar, entre o cruxo de povos que formaron ao longo dos séculos a esencia da nosa pátria, á raza celta, criadora do noso primeiro xerme nacional.

Apesar de que os estudos históricos fiábeis nos mostren que os celtas se asentaron en grande parte de Europa, non podemos negar que, por unha razón ou outra, tivo este povo o seu verdadeiro hogar nos Fisterres, nos pueblos occidentais, onde soubo conviver coa natureza propia destas zonas, co clima húmedo, cos vastos bosques oceánicos...

Non é preciso nomear o Leabhar Gababhalb, que nos "acredita" aos galegos como "fundadores" de Eire ou os nosos contactos históricos posteriores coas pátrias celtas puras, como a coñecida chegada do bretón Maeoc á nosa terra, aproximando un pouco máis a realidade cultural dos dous países irmáns. Seguen estes contactos hoxe, por sorte, entre os diversos povos celtas (festivais folk, etc.), acentuados ademais polo desafortunado destino que a todos nos tocó vivir: a opresión nacional. Botemos unha ollada da Galiza ao Norte e vexamos con raiva os povos de occidente asoballados.

Non temos que esquecer un povo que, ainda que parte dos moitos que formaron a nosa pátria, revela o noso carácter nacional e cultura propia, a parte de irmarnos coas restantes terras celtas que, coma nós, desde a cultura, loitan pola liberdade nacional.♦

ANTON SANTOS PÉREZ
(LUOU-TEO)

A voltas coa política do futebol

Quero referir-me con esta carta á escrita pola peña futbolística **Celtarras** no nº 668 deste semanario.

Para comezar, parece-me dunha incríbel falta de coeréncia o feito de que un grupo de persoas(?) que se autodefinen como antifascistas e independentistas asistan a un espectáculo ton

artando o seu libre albedrio á hora de alteralo de maneira que cando alguém se declara insubmisso, o único que fai é reclamar o seu direito humano e democrático para co seu próprio destino.

Fomos condicionados, desde a nosa más tenra infancia, polas pautas de conduta que nos impuso a nosa sociedade, o cal resulta curioso, xa que é a efectividade do propio sistema a que nos obriga a reaccionar ante os errores do mesmo.

Tras milénios de evolución, o ser humano chegou á conclusión, acertada a todas luces, de que a convivencia resulta moi más harmoniosa se se basea no respeito. É a comprensión de conceitos como convivencia, altruismo e outros moitos, o que nos faiiar a fina tea que separa o ben do mal. Palabras como ecuanimidade falan da igualdade e capacidade de decisión que temos todos.

Os nosos direitos e obligacións son os mesmos. É plenamente consciente a sociedade ao, tras inculcar-nos estas pautas de comportamento, pedir-nos que, en nome dunha bandeira que representa (iso dí) unha

porción de terreo máis ou menos extenso, ao cumplir determinada idade nos apresentemos a receber a nosa formación militar abandonando o noso entorno e quebrantando coa sua finalidade, asasinar aos nossos semellantes sen máis razón que a sua diferéncia de nacionalidade, os nosos más arraigados convencementos? É ou non totalmente lóxico que a xeración actual, fruto da nosa evolución, e afortunadamente más informada e menos ignorante que as xeracións pasadas, opte por se declarar insubmissa ante semellante contradición conceptual da sociedade?

Parece un ataque aos valores humanos o simples feito de se cuestionar se se debe adentrar ou non a unha persoa para facer dano a un conxénere, sen máis razóns, a maioría das veces, que uns intereses criados puramente materialistas.

A nosa formación refórzanos os valores humanos e fainos conscientes da magnitud da aberración que nos pede a nosa pátria: "Sé cívico e respeita aos teus semellantes, pero adéstrate porque, se nos convén, ordenáremos que os mates, e a tua obrigación de bon cidadán é obediencia e non protestar".

Todo se podería ter reducido ao anterior párrafo, pero creo que paga a pena utilizar a capacidade comunicativa que me outorgan o bolígrafo e o papel, para intentar facer comprender as sinxelas razóns que moven aos nobres fillos de noso povo a se declararen insubmisos. Noraboa rapaces!... Voso é o futuro; non dubideis que tamén o é o poder de cambialo!♦

ÓSCAR OCAMPO FERNANDEZ
(PEREIRO DE AGUIAR)

CONCELLOS

XAN PIÑEIRO

Había ben tempo que non chamaba a un concello. E moi más que deixara de esperar nada bo de ningun. De todos os xeitos, esta vez déuséme por telefonar a un, por ver se lle sacaba algun prémio. A llería foi más ou menos así:

—Concello, digamé...

—Chamo polo do concurso de poesía.

—Xa está gañado.

—Xa?

—Si, gañou un moreno que mede un metro noventa, é perito industrial e fixo moi ben as probas físicas.

—É a primeira vez que vexo probas físicas nuns xogos florais!

—Xogos florais?

—Claro, os do Dia das Letras.

—Que letras?

—As galegas, non van ser as do coche.

—Pero vostede non chamaba polo concurso de policia!

É claro, despois deste poema quitáronse as ganas de lle sacar algo a un concello. Para iso é ben sabido que só procede facerse concelleiro. Por iso acabo de decidirme. Non teño outra saída: Dentro de catro anos apreséntome ás municipais.♦

alienante como é o futebol. E non só que asistan (cousa que, até certo punto, é comprensible), senón que mantéñan co seu apoio incondicional a sociedades anónimas, coma son as equipas, que manexan e manipulan os millóns e millóns de pesetas cos que se poderían arranxar tantos dos problemas da sua (e nosa) nazón de Breogán. E é que, Celtarras, o progresismo revolucionario co que vos vos identificades, non é máis que un velo co que cubrir e incluso xustificar o voso vandallismo, xa que vos non sodes más que predicadores baratos e incoerentes dunha ideoloxía que non entendedes ni respetades. Ou así o demostran ao menos as vosas actuacións nos campos, algunha das cales tienen a desgracia de presenciar cando ainda cría que érades un grupo de rapaces galegos con boas intencións, que se xuntaban no futebol para reivindicar os dereitos da nosa nazón. Estúpido de mi... E o peor é que todos sodes iguais: os de Vigo, os de Compostela, os da Coruña... Todos pensades que por ser da equipa contraria un é un "puto facha" e que "hai que rematar co lixo fascista que infecta a Galiza" (cousa da que non discrepo, pero que dita dese xeito por un boracho con botas de militar, o pelo rapado e unha porra, dá bastante que pensar sobre vos).

Todos pensades que por ser da equipa contraria un é un "puto facha"

Sabede que defender á Galiza non é ir a un espectáculo como un rebaño de ovellas, a embarrachar-se, fumar porros, "dar de

M.S.
(COMPOSTELA)

Insubmisión!

Que palabra más carregada de significado. Textualmente, trátase do antónimo de submisión, ou sexa, a resignación dun ser ante o seu destino co-

A Aldea Global
está aberta ás vosas colaboracións, informacións e opiniós. Os textos non deben exceder as 45 liñas.

A partir desta medida a redacción resérvase o dereito a resumilas.

Envíos a:

A ALDEA GLOBAL

A NOSA TERRA
Apart. 1.371 36200 Vigo
ou através do Fax:
(986) 22 31 01

Sobre o tribal e o moderno na arte

Duas mostras en Compostela amosan a idea occidental sobre o *primitivo*

■ MANUEL VILAR

Nesta primavera de contrastes podemos contemplar en Santiago diferentes mostras que nos levan desde a arte da África até a escultura que se fai nestes dias na península Ibérica, da arte chamada "tribal" ao moderno e que se atopan en San Domingos de Bonaval, onde se mostra unha parte da colección de Eugénio F. Granell.

As coincidencias da mostra de arte nixeriano e a sección e a "sección étnica" do material da Fundación Granell lévannos a reflexionar sobre conceitos como "tribal" e a categoría de "arte" para os obxectos procedentes de culturas afastadas da nosa ou mesmo da nosa pero onde o artista non ten un nome próprio.

Non estará mal recordar como a arte chamada primitiva, africana, tribal, etc. entra no mundo occidental. O termo primitivo pasa por diferentes etapas que teñen que ver co estándar de iconocidado que vai callando en Europa tras o Renacemento. Así todo aquilo que sai dos cánones establecidos como racionais, ben sexa de técnica de perspectiva, non académico ou sexan mostrados desde outra realidade óptica, son primitivos. Temos así os "primitivos" italianos ou as pinturas xaponesas. Cando estes eran primitivos os obxectos que chegaban da África eran simplemente fetiches.

Seria aló polo Paris de comezos de século, e cun ambiente propicio cara o negro, cando os obxectos africanos son elevados a categoría de arte. A arte africana chega á cidade da luz ao tempo que a selvaxe Josephine Baker, os negros que tocaban jazz e os boxeadores. Chegaba cando os coleccionistas mostraron interese por el e pasou a ter espazo nos museus e nos apartamentos dos burgueses que podían pagalo.

Este paso dase con Picasso e a xente da sua xeración, pero dase non por un acercamento e un entendimento da arte africana, senón polas necesidades de buscar novos elementos para surprender a unha Europa que precisaba novos gostos estéticos e, sobretodo, pola imperiosa necesidade de experimentar con novos elementos morfolóxicos. Picasso achegouse á escultura africana porque nela viu elementos que podía utilizar no seu intento de deformar os cánones establecidos, porque viu que a cultura africana axudaba no seu afán de levar ao terreo da pintura as cualidades da escultura. Pero non houbo un diálogo respetuoso, houbo tan só a absorción daqueles elementos que lle resultaron máis interesantes (Os rostros en *Les De-*

A denominación de arte primitivo persegue minimizar o seu valor desde unha óptica eurocéntrica

moiselles d'Avignon teñen unha profunda afinidade con certas máscaras dos Mbuya do Zaire). Podemos afirmar, pois, que o gosto polo "primitivo" agroma nun contexto de desigualdade. O interese polo negro non era respeito polo negro, no que este está no nivel inferior menos desenvolvido, como a sua arte, pero os occidentais poden chegar a comprendela.

Isto significa recoñecer certas limitacións no desenvolvemento da arte africana. Recoñecer estas limitacións é ignorar, non interesa,

o contexto no que foron criadas. As máscaras, os ídolos, foron elaborados, para participar e ser testemuña de rituais transcentrais nas vidas das xentes das comunidades. Son obxectos que precisan dunha representación para que

antropolóxica, por exemplo nos museus etnográficos, non é arte, son ídolos ou máscaras para rituais. Para conquerir o estado de arte teñen que abandonar o seu contexto antropolóxico ou sair dos museus etnográficos.

Cambio de contexto

A máscara e outros obxectos mudan, así, o seu contexto na viaxe camiño do Ocidente rico, canto más se ia achegando á Europa máis se achegaba ao conceito de escultura e ia recebendo o calificativo de arte primitiva, pero más se ia alonxando do seu propio significado e multiplicando o seu valor monetario. Daquela podemos dicir, coa antropóloga Shelly Errington, que arte primitiva e aquela que ten o tamaño e a durabilidade que os cartos permiten transportar os tratantes almacenar e os coleccionistas exhibir.

Estas figuras ao tiralas do seu contexto antropolóxico son mostradas como suspendidas no tempo, como intemporais, como puras, illadas da contaminación occidental. Esta intemporalidade dálle un carácter de atrasadas, de non evoluídas, de misterio, sensación esta última fundamental nos alicerces da sensibilidade exótica. A arte parece que só evoluiu no Ocidente. Amósase-nos así unha realidade inexistente, idílica, que vai fabricando uns obxectos para os seus rituais mimeticamente ao longo dos tempos, onde non hai nengun tipo de evolución, onde o artista, sempre anónimo, non crea arte senón que fabrica obxectos que satisfan as necesidades da comunidade. O artista non existe como ser individualizado, non ten unha personalidade diferenciada, non ten preocupacións estéticas nin ganas de superarse, nin problemas á hora de se enfrentar cunha nova obra. Négaselle creatividade. Isto só se dá en Occidente. A obra do artista primitivo non está influenciada por nenguna outra nin chegará nunca a influenciar. Nada sabemos destes artistas anónimos, pero si do coleccionista europeu, como así podemos comprobar na mostra sobre arte "tribal" nixeriano no Auditório de Galicia.

Sección étnica

Na mostra da Fundación F. Granell podemos contemplar ao lado das obras deste surrealista galego e doutros surrealistas unha pequena e interesante "sección étnica". Aquí atopamos, ao lado de máscaras procedentes de África, ex-votos mariños galegos, xoguetes de Centroeuropa ou candelabros mexicanos. Cambiamos de calificación, pero a función é a mesma e todos eles entran na mesma categoría de representar unha arte ainda menor, feita por artistas sen intención e que se converteu en arte ao ser coleccionada por un occidental con preocupacións estéticas.

Estamos ante dous conceitos claves para entender todo este proceso: Granell é un artista por *intención*, que cando se pon a traballar fai arte, mentres que a sua colección étnica mostra pezas de artistas *sen intención* e que son arte grazas á apropiación occidental. A arte así é un conceito criado por e para a Europa capitalista, que pode dar burgueses capaces de o coleccionar e intelectuais que o poden clasificar e qualificar, pero sempre desde a súa óptica superior.♦

7 DIAS

■ *Cielo Negro*,
nova publicación
sobre o mundo
audiovisual

A mediados do mes de Maio, sairá á venda unha nova publicación especializada en cine e medios audiovisuais chamada *Cielo Negro*. Este proxecto quer desenvolverse no ámeto galego con contidos adicados a diferentes áreas: cinema, vídeo, infografía, fotografía etc. No primeiro número de *Cielo Negro*, poderase atopar unha entrevista ao produtor X.X Cabanas, ao director de curtametraxes, Miguel Castelo e a artistas e realizadores noveis que protagonizan o proxecto cinematográfico "A Coruña de cine". A revista tamén ten cabida para diferentes artigos de colaboración sobre aspectos da creación audiovisual actual.

O primeiro número ilustra a sua portada cun retrato de Marlene Dietrich, realizado por Luis Seoane no ano 1970. A revista terá unha periodicidade trimestral e sae á venda co prezo de 500 pesetas.♦

■ Aranguren e
Arrabal falarán
de nacionalismo
en Betanzos

Na localidade de Betanzos, celebrarase no mes de Xullo un simposio adicado ao nacionalismo. Este evento xuntará na localidade betanceira a importantes ponentes vencellados á cultura e á política, segundo informa Oscar Losada. Entre o 17 e o 22 dese mes falarán verbo do nacionalismo, entre outros, o recentemente galardoado co prémio Príncipe de Asturias de Comunicación e Humanidades, José Luis Aranguren e o autor teatral, Fernando Arrabal, os políticos Pilar García Negro, Ernest Lluch, Cristina Almeida e

En Maio celébrase o Certame Nacional de Regueifeiros

O Centro Vecinal e Cultural de Valadares de Vigo e a Agrupación Cultural "O Facho" da Coruña organizaron o I Certame Nacional de Regueifeiros. Para isto, contan coa colaboración da Federación de Asociaciones Culturais Galegas, a Mesa pola Normalización Lingüística e o patrocinio da Concellería de Relacións Cidadáns de Vigo. A inscripción debe facerse antes do 10 de Maio no Apartado de Correos 46 da Coruña ou no teléfono (986) 468684 e o fax (986) 469455 entre as 9 da mañán e as 12 da noite. Quen queira participar debe enviar o seu nome, enderezo, teléfono e cidade na que prefire concursar, A Coruña ou Vigo.

A regueifa deberá ser en galego e entre parellas que sairán dun sorteo. A organización será a que propóna o tema obxecto da regueifa e a duración desta será de vinte minutos na fase previa, que se celebrará o 13 de Maio na Sá Fonseca da Coruña ás dez e

Fernando Morán, ademais dos escritores Domingos García Sabell e o hispanista irlandés Ian Gibson. O simposio desenvolverase na aula de cultura do Liceo de Betanzos.♦

■ *Imaxe e Son*
segue a
promocionar as
curtametraxes

A Escola de Imaxe e Son segue dinamizando o audiovisual galego cos seus convénios con diversas entidades para facer curtametraxes. O concello de A Coruña aprobou a realización de catro novas curtametraxes sobre a cidade herculina, informa Oscar Losada. O importe do convénio é de cinco millóns de pesetas e o acordo é semellante ao do pasado ano que xa permitiu a realización doutras catro películas. Os traballos resultantes serán estreados a primeiros de Maio no restaurado teatro Rosalía de Castro.♦

media da mañán e o 14, no Auditorio Cidade de Vigo, ás sete da tarde. Desta fase, sairán oito finalistas que conformarán catro parellas das que sairá o gañador en sucesivas eliminatorias na final que se celebrará o Dia das Letras Galegas, 17 de Maio, na Asociación Cultural "O Facho" da Coruña. Esta elección terá en conta as reaccións do público pero será o xurado quen tome a

decisión final. Haberá catro premios: o primeiro, de 150.000 pesetas, o segundo de 50.000, o terceiro de 30.000 e o cuarto, de 20.000.

Os catro premiados están obrigados a participar nun desafío a celebrar no Auditorio do Centro Vecinal de Valadares o 21 de Maio ás doce e media da mañán.♦

Daniel Heras nunha representación de "A raposa e as uvas".

■ Presentación
literaria do
Teatro Keyzán

Ediciones Xerais e Teatro Keyzán presentan o Venres 28 de Abril no Círculo Mercantil de Vigo a Colección Escena, con tres títulos

teatrais: "Despois de Magritte", de Tom Stoppard, "La puerta del paraíso", de Miguel Cobaleda e "A raposa e as uvas", de Guilherme Figueiredo. A presentación destes novos títulos correrá a cargo de Xosé M. García Picher e escenificaranse algunos fragmentos de duas das tres pezas. A interpretación da cena de "La Puerta del Paraíso" farána Daniel Heras, Maximino Keyzan e Xan Bravo e a de "A raposa e as uvas", Carmen Bravo e Daniel Heras.♦

■ Campaña pola
cooficialidade da
língua asturiana

A Xunta pola Defensa da Língua Asturiana organizou diferentes actividades ao redor do "Dia de les Lletres Asturianes", que cadrá este ano o 5 de Maio. O sábado 29 de Abril terá lugar un concerto pola cooficialidade cos grupos Trebeyu, Xéliba, Llan de Cubel e Balandrán, na praza de toros de Xixón ás oito da tarde. Ese mesmo dia, ás doce da mañán,

haberá un taller de baile e da tonada no Paseo de Begoña da cidade asturiana. As actividades queren servir de reivindicación do recoñecemento institucional da lingua que falan máis de medio millón de asturianos, segundo a Xunta pola Defensa da Língua Asturiana. O Venres 5 de Maio estará marcado por unha manifestación que partirá do Paseo dos Álamos en Oviedo ás 7 da tarde.♦

■ Arqueólogos
galegos contra a
destrucción da
Foz de Coa

A Asociación Profesional de Arqueólogos de Galiza (APAG) denunciou a ameaza que sofrén os gravados rupestres da vila portuguesa de Foz de Coa debido á construcción dun encoro. Os arqueólogos galegos, xunto con leoneses e lisboetas, visitaron o conxunto artístico que se extende á beira do río Coa perante as festas de Pascoa e constataron a calidade dos gravados nunha zona na que xa se coñecían manifestacións da arte Paleolítica. O expediente para declarar *Monumento Nacional* as mostras, que poden ter 18.000 anos de antigüedad, está en curso pero as inundacións pola presa xa afectaron a varios gravados. A solución apontada polas institucións é que os gravados en granito, un 30%, sexan trasladados a cotas porriba do nivel das augas e que o resto sexan impermeabilizados coa vixiáncia dunha cámara submarina e o vaciado do encoro cada cinco anos para comprobar a conservación das mostras artísticas.

A APAG considera que o plan descontextualiza unha parte considerábel dos gravados, levándoa para un parque construído artificialmente onde se prevén animais mecánicos, e critica que a súa financiación se obtén polo gravamen dun canon na factura da electricidade. Os arqueólogos galegos queren facer un chamamento para que o problema trascenda as fronteiras portuguesas ante o que consideran un "grave atentado contra a nosa historia similar á hipotética desaparición de Altamira, Lascaux ou a catedral de Santiago".♦

A Coruña ASI A QUEREMOS!

Tí, que tamén defendes o nome legal da Coruña,
podes colaborar enviando este boletín.

BOLETÍN DE COLABORACIÓN

DADOS PESSOAIS SÓCIO NOVO

NOME E APELIDOS _____ ENDEREZO _____ PROFESIÓN _____ POCIBACIÓN (C.P.) _____ CENTRO DE TRABAJO _____

DESEXO AXUDAR Á MESA COMO:

- SÓCIO (CUOTA ANUAL DE 5.000 PTAS.)
 SÓCIO (CUOTA ANUAL DE 3.000 PTAS.)
 SÓCIO (PARADO/ESTUDANTE) (CUOTA ANUAL DE 1.500 PTAS.)

DOMICILIACIÓN BANCÁRIA

BANCO OU CAIXA _____ ENDEREZO _____ SUCURSAL _____ D.C. _____ N.P. CONTA _____ POCIBACIÓN _____

BANCO/CAIXA SUCURSAL D.C. N.P. CONTA

Sr. Director: Pregúntele si se cargarán na miña conta corrente/libreta e até novo aviso os recibos que lle sexan presentados pola MESA.

ESTE SÓCIO CONTACTOU A TRAVÉS DE:

A MESA. Apartado de Correos 247, 15700 - Santiago de Compostela. Telfs. (981) 56 38 85 e 58 64 22.

FORMA DE PAGAMENTO

- DOMICILIACIÓN BANCÁRIA
 TALÓN

SINATURA

Leituras

Esquema
previo

Vixía os sables...

Desde o *Ulises*, mália a cantidade de teorías, teses e hipóteses que dominan o mercado, ningúen sabe o que é unha novela. Na novela serve todo, a condición de non facer dela unha espécie de *bulldozer* que todo o arrasta. Para o polaco Stanislaw Ignacy Witkiewicz, "por cima de todo (é) a descripción do discurso dun determinado fragmento da realidade definida no sentido de que o principal nela é o contido no canto da forma". É, certamente, unha hipótese, pero unha hipótese da que este reseñador gosta. Sempre que non esquezamos que a novela tamén é forma, cousa que non esqueceu nunca o devandito escritor polaco. Porque, ao cabo, quen vai orixinar a novela vai ser a forma, co que, afinal, unha novela ven ser o resultado do enfrentamento dialéctico entre a forma e o contido, entre a visión e a expresión, que diría Luís Cernuda.

O enfrentamento dialéctico entre visión e expresión, entre forma e contido, adoita a darse, na novela (e na poesía), no momento da escrita. Toda grande novela, como toda grande obra de arte, surxe dunha necesidade interior, contraria, por definición, a toda idea dun movemento deliberado. Quer dizer, a todo esquema previo. Tema, personaxes e forma van collendo sentido a medida que avanza a escrita, ben o saben os poetas e os novelistas. Escreber "a priori" é, cando menos, fallar o alvo. Toda obra de arte que nace dun esquema previo, é unha obra falida. Toda obra de arte que nace dun esquema previo, é unha obra falida. Exemplos: a milleiros en todas as

Daniel Pino.

A. IGLESIAS

literaturas. Na galega, ultimamente, diversos casos, entre eles o dun autor que, por vez primeira, publica unha obra narrativa. Trátase de Daniel Pino, e a sua novela *Vixía os sables ao chegar febreiro*⁽¹⁾.

A novela divídese en "Limiá", onde Ricardo Pereira, xornalista que será un dos protagonistas da novela, avisa que quen escrebeu o que vai seguir foi Constante (Tino) Mariño, outro dos protagonistas. Seguen tres xornadas (ou capítulos) "Luns", "Martes", "Mércores", onde se narran fei-

tos e acontecimentos que propria a desaparición no río do intelectual Carlos Costas, e para rematar un "Epílogo" e un "Final" onde se atan todos os cabos que podían quedar soltos (e onde se consola ao leitor dun posibel final "dramático"). Nas tres xornadas, relátase a vida e obras de Carlos Costas, nas que o seu país, a sua nación, sempre estivo presente, no fundo dos seus soños. E o símbolo son os sables, os peixes que un dia desapareceron do río e que desde aquela dicou a sua vida, os seus soños, e

mesmo intentou que a sua familia se mergullase na tarefa, para que voltasen. Os peixes, os sables, son, na novela, o símbolo da nación. Porque no achamos, outra vez, diante dunha novela simbólico-alegórica. Alegoria a novela. Símbolos os personaxes: Pero dá a impresión de o autor non dominar nengun dos dous, e así encontramos que cria toda unha serie de personaxes-símbolo que son completamente artificiais, que dan lugar a unha novela de ideas e de atitudes morais. Unha novela dominada por un forte voluntarismo que parece querer transcender a literatura; e que é, en certo modo, o seu aspecto más perigoso (literariamente falando). Se se quer, rebaixemos a dureza, hai unha espécie de competencia á política, unha proposición de temas utópicos que non permite criar personaxes, figuras que actúen en liberdade

Hai unha espécie de competencia á política, unha proposición de temas utópicos que non permite criar personaxes, figuras que actúen en liberdade

litteratura; e que é, en certo modo, o seu aspecto más perigoso (literariamente falando). Se se quer, rebaixemos a dureza, hai unha espécie de competencia á política, unha proposición de temas utópicos separada da ciencia das cousas que non permite criar personaxes, figuras que actúen en liberdade. Daniel Pino pensou todo canto debían dicer os personaxes (bons e maos) que percuren novela e coutou a sua liberdade. Quixo facer unha alegoria, pero non soubo dotar aos protagonistas de sangue e carne, e ósos, e, afinal, o que estamos a ler é unha fábula na que a acción dramática son ideas ou atitudes convertidas en figuras.

Na presente novela, *todo* son ati-

conta de libros

Sobre o Krausismo

Purificación Mayobre é a autora do libro *O krausismo en Galicia e Portugal* que publica Ediciones do Castro. O traballo pretende "encher o baleiro existente na investigación histórica-filosófica sobre o krausismo en xeral e á sua expansión pola Península Ibérica". Atende especialmente á repercusión que tivo na Galiza e en Portugal e mostra o enraizamento entre os dous pueblos. Desde hai unhas décadas o krausismo está sendo revalorizado recuperándose unha corrente sobranceira na segunda metade do XIX no Estado español.♦

Máis textos
de Calvet

Laovento está introducindo as versións galegas dun lingüista fundamental, o francés Louis-Jean Calvet. Se no 93 tirou do prelo *Lingüística e colonialismo*, agora edita *A guerra das línguas*, un traballo recente que aborda a hipótese de que se hai tal guerra é porque existe plurilingüismo; fai o estudo de como se vive o conflito lingüístico nun bairro de París ou en Niamei e finalmente aborda o estudo da planificación lingüística tal e como a dirixen os especialistas ou o poder político. A tradución é de X.M. García Vilariño.♦

Prémios Edebé

Doutor Rus de Glória Sánchez e *Aydin* de Jordi Sierra i Fabra, son os gañadores do Prémio Edebé de Literatura Infantil. Están ambos e dous na Colección Tucán Verde pensada para nenos maiores de 9 anos. O libro da galega Glória Sánchez ten como protagonista a un doutor, especialista en bestas, animais e becos pequenos, e as suas peripécias. O de Sierra i Fabra fálanos da historia dunha pequena bailega na procura da liberdade.♦

Un autor novo

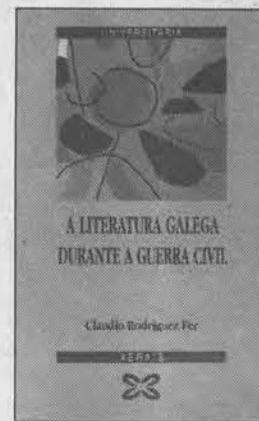
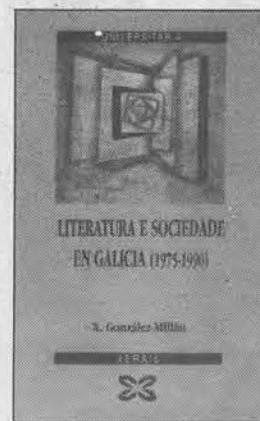
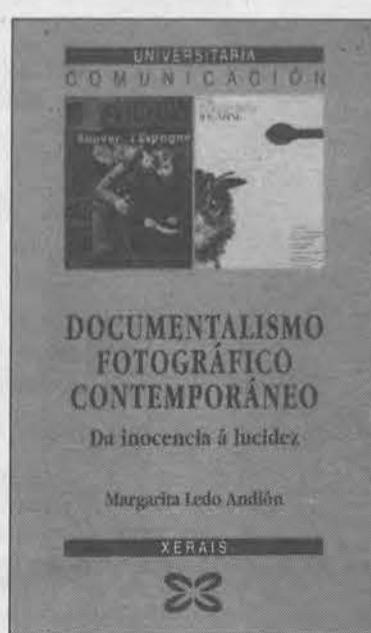
Ediciones Positivas publican a primeira obra de Xavier Manteiga, *Morrer na herba*, "personaxes misteriosos, unha actualidade coñecida cun certo ton absurdo, convértena nun constante diálogo que soa familiar, da vida de cada día. Novelar ollando a realidade sen a necesidade de adoptar posturas discursivas", apresenta a editorial a Manteiga. A obra ten humor, intriga e diálogos trepidantes, "fuxindo de innecesarias orixinalidades".♦

UNIVERSITARIA

Textos e manuais para o coñecemento

Conxunto de oito ensaios ó redor da fotografía documental e a súa relación cos media, onde a autora se detén, especialmente, no estudio do fenómeno do fotoxornalismo –como retorno do autor– e da experiencia como conciencia, analizando o caso de fotógrafos e fotógrafas como Karen Knorr, Xurxo Lobato e Manuel Sendón.

NA MESMA COLECCIÓN

A LITERATURA GALEGA
DURANTE A GUERRA CIVIL
Claudio Rodríguez FerLITERATURA E SOCIEDADE
EN GALICIA (1975-1990)
X. González-MillánDOCUMENTALISMO
FOTOGRÁFICO
CONTEMPORÁNEO
Margarita Lledo Andión

Leituras

tudes e ideas que se transforman en figura a meio de personaxes más ou menos simbólicos. Atitudes e ideas representadas por Carlos Costas (que non morrerá, como se pensa ao longo de case toda a novela); por Constante Mariño; pola muller, morta en plena mocidade, de Carlos; pola sua filla e o seu neto; por Deolinda; por Sara e por Ricardo Pereira. Ainda que este último, mais ben, parece ter reservado o papel do paciente leitor de *Vixía os sables...*: le, aguenta, e serás convencido á verdade verdadeira. Unha verdade que, agachándose sob os europeis das esencias permanentes dun povo (o galego, claro), deita confusos, e perigosos, pensamentos.

A novela toda é un ataque, sen querelo, pero un ataque, á industrialización. Todo o texto está atravesado polo medo ao cambio e por un amor á terra que, á vez que irrisorio, é irracional. ("Tes que ir recoller ese prémio e falar alí do teu país, da terra onde o solpor era ouro e o chan que se pisaba de esmeraldas; das súas xentes que lle deron acobillo aos viaxeiros da luz en tantas xeiras; da súa fala, que imprimaba usa-lo único rei coñecido como Sabio" p. 74; "..., daquelas salmóns e troitas de antes dese nefasto invento das piscifactorias", p. 76; as páginas 107-108-109; a nostalxía —como toda nostalxía, reaccionaria— que atravessa a novela e que se fai patente en moitos discursos dos protagonistas positivos, faise presente no apartado (ou capítulo XIII), onde se chegan a dizer cousas tan absurdas como "Efectivamente, sen futuro más ou menos próximo ao que referencia-las arelas da xente, non hai esperanza. Nin tan siquera os povos do terceiro mundo, de-rradeira ilusión xuvenil da huma-nidade mentres permañecían an-chorados nas vellas maneiras de entende-lo tempo, se salvaron da queima". No canto de intentar descreber o presente, para mellor entender o poder intentar cambialo, a mensaxe é clara: calquier tempo pasado foi mellor).

E a forma? Quer dicer, a lingua, a técnica narrativa, etc. De técnica narrativa, pouca, xa que ao partir dun esquema previo o autor tivo demasiado claro, e así este se repite case que constantemente: diálogo entre Constante Mariño e outro personaxe, maiormente R. Pereira, e aproximación ao monólogo por parte de Mariño que conta as cou-sas pasadas.

Ás veces introduzese outra voz narrativa, un conto de Deolinda, etc., pero nótase metido con "calzador". Verbo do idioma, é rico en certa parte do léxico (o vocabulário final), pero non domina o autor o movemento da frase xa que desde o primeiro momento nótase que o que lle interesaba era un efecto pedagó-xico, informativo, non literario.

Vixía os sables ao chegar febreiro é un bon exemplo de que se ben nunha novela cabe todo, esta falla cando non hai liberdade, quer dicer, cando todo movemento sai dun esquema previo, e, repetimos, toda obra de arte é contraria a toda idea de movemento deliberado; e na presente hai demasiada deliberación. ♦

XGG

(1) Ediciones Laioven, núm. 52. Santiago de Compostela, 1995. 256 páx. máis glosario de termos.

Continuidade poética *Fóra de min* de María Xosé Queizán

Os anos noventa significan a chegada da ensaísta, novelista, crítica e articulista María Xosé Queizán á poesía: o poemario *Fóra de min* publicado na colección de poesía Xanela (Sons Galiza) consolida a María Xosé como poeta, unha poeta dos noventa... en 1991 inauguraba co seu primeiro libro de versos *Metáfora da metáfora* a coidada colección Espiral Maior de poesía. Obra destrutora na que a poeta conseguía o seu obxectivo: "Apoderarse da palabra/partir da idea ao corpo/eis o milagre". Incitaba a unha leitura poética da metáfora, destrutora, transgresora, analisaba a metáfora dos séculos, a do poeta, que convertera ás mulleres nas "Penélopes do símbolo", "face-deiras do entrampado". Nunha urdime, en definitiva, criada e poetizada segundo o desexo do escritor a muller era o obxecto poético posuído desde o seu silencio. A poeta descobre:

"Son metáfora e feito o don da creación"

E desde aquela, Beatriz, Laura, María Balteira, Isolda, Alcanforado, Ofelia morta... foron vingadas porque a "amante rasgou o suda-rio/voltou á vida/das palabras".

En 1993 unha nova entrega poética, tamén a través de Espiral Maior, *Despertar das amantes*, na que a poeta cria un novo discurso amoroso, que complementa a *Metáfora da metáfora*. Os poemas á amada, a descuberta do corpo: "Que existías no mundo/e tiñas corpo/dábamo o corpo"; a súa reivindicación, o ánimo do goce: "Deixa que o tremor dos nosos corpos fale por nós": son temas recurrentes nunha primeira parte. No segundo apartado "Escruta" predomina a reflexión sobre o fazer poético para fermos, "Escribo para amar e conxurar á morte" e chegarmos á subversión "Escribo para darlle a volta ao mundo" ou "Escribo para vivirmonos". Na terceira parte "Tempo" a poeta supera a concepción da historia, o tempo deixa de ser un círculo, un labirinto pechado. Convértese na espiral.

"Mulleres na fiesta do futuro
ningún tempo pasado foi mellor".

Para concluirmos:

"¡Que se apague o lume sagrado!
¡Saiamos a pensar!"

En 1994 un último poemario: *Fóra de min*. A poeta unha vez

consciente dela mesma, do seu ser próprio, posuidora da palabra, "lingua único corpo que me pertence", fala do mundo, dun mundo do que xa nos dixerá "de coveiras e cadeas empeñado na reclusión", para nos ofrecer un libro nómada, por onde deambulan páradas, xentes estranxeras, espello deses once mil imigrantes que respiran en Vigo, o vendedor de alfombras, aquel neno berebere, que non esquecerá nunca a hena do cabelo da sua nai, que garda sempre o arreendo da erva boa, do azafrán e da pimenta; tamén aquel que "balbucea unha lingua de birimbao", que "habita músicas diferentes", o "Bueno Barato", un dos trescentos africanos que caminan Vigo, de quen a poeta desexa:

"Bueno barato
quiero que te chames negro Panchito
e veñas da man de Castelao".

Persoas e conceitos marxiniais de agora e de sempre: a prostituta —colombiana ou non—, o homosexual, a disidencia, o libre pensamento, a vellez, que levan ao asilo: político, psiquiátrico, hospitalario, de anciáns. Personaxes da historia sempre contada polo vendedor, "a xente vencida nunca ten a palabra" son "a xente de fóra, de fóra da alma".

Fora dessa "normalidade" tamén, na última chouza da aldea vive a meiga, "pobre, paria, distinta", e desde os principios dos tempos a "Maléfica" "Medusa que atrae aos homes para o teu útero abismal"; e as "Exiliadas da palabra", "as estranxeras do logos" que ao esmagaren no lagar da sua boca uvas de ira "sairán co viño novo".

A poeta contempla o mundo, un mundo a o que se achega o "fanatismo rapado", "cabezas de odio enferruxadas", e que versa desde fora e logo "Expulsada do oasis" busca "cómplices da soledade/pero a unicidade non ten cómplices".

Finalmente o libro pechase co poema "Exiliada de Min" para aclarar "teño as raíces nesta terra/pero son aéreas". Querse nómada, diante de tanta inmundicia, reconécese exiliada, "Desgarrada/fóra de min".

Mais é disidente e berra contra "o Caduco", todo o que mata o tempo mais permanece folcloricamente fosilizado, sen posibilidade de vivificarnos. Revólvese, contra unha Galiza "do leite da inocencia histórica", e revólvese a conciencia para sairmos, tamén nós, "da trama da saudade", "do que pudo ter sido e non foi". Este é o poema más transgresor do libro, no seu remate o eu poético reclama:

"¡Déixennme namorar cando vella!"

A poesía de María Xosé Queizán convide a unha leitura baseada na continuidade dos seus, polo de agora, tres poemarios, nos que o seu discurso se infia cunha destrucción do heraldo desde fora da palabra, continua na descuberta e goce da língua-corpocración, para proxectarse, e só despois de percorrer as estadias anteriores, fora, fora de si e reclamar o mundo da diferencia, do marxinal, a riqueza doutras cores, músicas, doutros arrependidos, doutras lenguas. ♦

MARGA ROMERO

Música

Clunia Jazz.

Galegos de New Orleans *Carpe Diem* de Clunia Jazz

Desde hai trece anos, *Clunia Jazz* venen dando mostras abondo do seu bon facer como grupo, que os sitúa dentro da élite jazzista peninsular, como proba seu denso *curriculum*, no que sobrancean vários premios en distintas edicións do Festival Internacional de Jazz de Donostia. O prestixio do grupo galego levouno a participar nun concerto celebrado na RTV francesa, co gallo da mostra *Cinco séculos de Arte Espanol*.

Clunia Jazz soan americano. Os nosos paisanos dignifican a función que no seu tempo representan *Weather Report*

Cunha actividade irregular, reaparecen cando algun afeizado corre o perigo de esquercese deles, e recentemente venen de editar o seu cuarto disco, "Carpe Diem", co cal a súa casa, Sons Galiza, enceta unha nova colección, na que o jazz promete estar representado.

Fernando Llorca, conciso á batería, distinguese por dar os toques precisos que o converten nun instrumentista contundente, lonxe da utilidade do que podería ser un coidado roze dos palillos, e manexa con soltura a variada timbrica do que se trae entre mans. No piano, Nani García exerce ás veces de músico de percusión, e a miúdo

Música

deixa traslucir ese pouso *afro*, que latexa en todo bon músico de *jazz*. Curiosamente, no contrabaixo, Baldo Martínez desenvolve nun tema unha breve e variada melodia, na que mostra, más unha vez, que os bos instrumentistas superan facilmente as limitacións do seu instrumento. Tom Gullion, no saxo tenor e soprano, móvese nunha escala de notas, que semella un traxecto entre contínuas viravoltas.

"Carpe diem" comeza con trepidante *funky* para continuar alternando os diversos camiños do *jazz*; ritmo e melodía sucedense doadamente; hai pasaxes antolóxicos, como cando contrabaixo e piano dialogan entre si.

A música fai milagres, como é ben sabido; a fin de contas é unha misión que debe cumplir. No caso do *jazz* feito en Europa, o milagreiro vén sendo a facilidade coa que algúns músicos semellan asumir a sonoridade negroide de orixe afro-americana -verbigracia, New Orleans, berce do fenómeno artístico, froito á sua vez, da emigración negra aos USA. Dito doutra forma, cómpre distinguir entre *jazz* feito por músicos europeos e *jazz* europeu. A diferencia está en que no primeiro caso, a vitalidade do *swing* determina o discurso instrumental, mentres que no segundo a melodia, e mesmo o achegamento á música clásica, desenrolan un arte máis cerebral.

Clunia Jazz soan americano, a diferencia por exemplo do pianista portugués Antonio P. Vargas e non digamos do saxofonista escandinavo Jan Garbarek. Os nosos paisanos, más ben, dignifican a función que no seu tempo representaron *Weather Report* dentro do considerado *jazz-fusión*. En todo caso, estes catro músicos son uns brillantes profesionais do seu oficio. ♦

X.M. ESTÉVEZ

Arte

Instalación de Amándo.

Un "Medievo" cheo de luz

Situado non moi lonxe da confluencia dos ríos Oitavén e Verdugo erguese alto e señorial o Castelo de Soutomaior perfectamente adaptado á configuración do terreo.

As antigas pedras son, nesta primavera cambiante, testigos dunha exposición que transforma o turbulento período medieval nun "Medievo" cheo de luz e de arte através dunha mostra de destacados artistas da plástica contemporánea actual: Alfonso Albacete, Amándo, Jorge Barbi, Nacho Criado, Hernández Pijuan, Menchu Lamas, Eva Lootz, Antón Patiño e Juan Ugalde. Unha exposición realizada con mestria e acerto polo artista vigués Amándo González, que está aberta até o 14 de Maio.

Nese espazo arquitectónico e tamén natural onde parece que se escoita baixar, entre as pedras, a auga do "Rego das Afreitas" e a da "Porta Cadela", onde se percebe a presenza desafinante dos carballos do val do Verdugo, onde podemos deixar voar a imaginación, atopámonos con pinturas e instalacións individualistas nas que asoma a plena liberdade criativa de cada un, pero que podemos conxugalos através da importancia que todos lle confiren á natureza. Entre eles establecécese un diálogo que fuxe dos tópicos e dos enganos.

Nove propostas diferentes

O Comisario da exposición, Amándo González, atraído polas posibilidades criativas da madeira, realiza con ese material "Habitat", unha instalación de grande sentido lúdico onde o interior e o exterior, coma a mesma arte, non teñen cancelas, onde, como el di, se poden "escutar coa mirada" o remexer das canas das árbores; da auga e das flores; das relacións e as proporcions; das auséncias momentáneas dos sons". No interior do Castelo, seis pinturas de grande formato onde a cor e a pincelada rápida configuran un territorio acorde coa nobreza dos muros milenarios.

Antón Patiño tamén elixiu a madeira para estamparle unha forte pegada que lembra a firmeza con que este artista entrou no mundo da arte internacional. Dentro do Castelo pinturas e caixas de madeira traballadas de xeito mixto,

poñen de manifesto a mestria con que o pintor de Monforte se move dentro do mundo da plástica.

O catalán H. Pijuan apresenta unha serie de pinturas de contundente sentido xeométrico. Moi diferente é a obra de A. Albacete, para quem a intensidade da luz e da cor son a principal fonte de inspiración.

Menchu Lamas, que nos surprende en cada exposición con cualidade e estilo persoal, decántase esta vez pola presenza da cor verde e por un "procedimento de impresión arcaico onde a imaxe se desdobra na multiplicidade do eco, erosionándose na singularidade que renova en cada pegada un pacto xerminal", en afirmación sua.

A instalación realizada por Jorge Barbi está pensada especialmente para a capela neogótica da entrelanta. Utiliza elementos de contidos relíxicos como os ex-votos e mostra o rexeitamento pola existencia plana onde tan só conviven o ben ou o mal.

Juan Ugalde recorre á persenza de fotografía para criar un mundo moi particular. Moi distintas son as duas instalacións, absolutamente rompedoras, de Nacho Criado e de Eva Lootz. Nacho Criado utiliza materiais —crítal, pizarra— tirados da natureza, o que misturados cunhas cadeiras forman unha instalación que acada o seu significado criativo pola contradición e aparente conexión de conxunto que desprende.

Eva Lootz, afincada en España e último Prémio Nacional de Bellas Artes, crío para "Medievo" a instalación "Implosión" na que a verdadeira protagonista é a area como símbolo do que se desfai, do que non se pode reter.

É unha mostra aberta e plural que converte o Castelo de Soutomaior nunha cita obrigada para os amantes da arte contemporánea. Unha arte que florece coa mesma liberdade que as chorimas na serra do Suído. ♦

PEDRO RIELO LAMELA

Cinema

O mellor Olea Morrer en Chafarinas

Nado en Bilbao en 1938, Pedro Olea fixo crítica cinematográfica nos primeiros sesenta na revista "Nuestro Cine", para en 1969 realizar unha das mellores fitas do cine español dos últimos trinta anos, "O bosque do lobo" segundo o relato de Carlos Martínez-Barbeito "O bosque de Ancines". Tendo como tema central a historia de Benito Freire, aquel buhoneiro ourensán que se creía un lobis-home (en realidade Freire, que despois sería axustizado, era un enfermo epiléptico) o cineasta basco penetraba, naqueles anos, na paisaxe e no universo galego para ofrecer unha ollada do noso país más que correcta e rigorosa onde a mesma presencia no filme do vendedor de bíblias George Borrow, dáballe ao filme un claro alento de verosimilitude e autenticidade que as mesmas películas dos anos setenta e posteriores dos novos cineastas galegos, acadaron en ben poucas ocasións.

Sempre amosou Olea un alto coñecemento do seu oficio, amais dunha non disimulada vea crítica que sempre o fixo abordar temas conflitivos e de temáticas históricas pouco frecuentadas polo cine da época e non acordes cos tempos onde estaba a desenvolver o seu traballo: nos derradeiros anos do "francato" e os primeiros da transición.

Asi xurdiron fitas como "A casa sen fronteiras" (1971) no que unha linguaxe parabólica e hermética facía unha incursión crítica sobre o Opus Dei; "Tortmento" (1974) segundo Galdos, onde por primeira vez se amosaba nas pantallas os amores ou a atracción dun crego por unha muller; "Un home chamado Flor de Outono" (1978), onde na Barcelona da década dos vinte, inzada de pistoleiros ao servizo da Patronal e do gobernador civil, o xeneral ferrolán Martínez Anido, mergullábase na biografía persoal dun avogado anarquista e homosexual ao que daba vida un espléndido José Sacristán que encetaba aquí a sua carreira de prestixio. Neses mesmos anos, Olea, xunto con Bodegas ou Drove, pasaba a formar parte —ainda que con matices— daquela que chegou a chamarse a "terceira via" do cine español e que tivo nunha das suas fitas, "Non é bo que o home esteña

só" un dos exemplos mais sobranceiros. En 1975 e con "Pim,pam,pum... fogo" adentrábase na guerra civil para, denantes da morte de Franco, ollar aquel conflito desde o punto de vista dos perdedores e voltar o dedo acusador contra os sublevados fascistas.

Nos oitenta o pulso de Olea québrase, e tanto "Aquelarre" como "Bandeira negra", son dous filmes fallidos. Nos anos noventa con "O mestre de esgrima", volve o realizador basco a recuperar o ton de calidade perdido.

Morrer en Chafarinas

Apesar de contar coa más firme oposición dos militares, que sempre estiveron a porlle cambadellas e a imposibilitar o seu traballo, Pedro Olea pudo pór en marcha esta fita onde o exército español de ocupación en Melilla é o auténtico protagonista. Rodados os seus interiores en Badaxoz, a fita de Olea recolle moi ben o ambiente magrebí da colonia española na África e con el como pretexto realiza un filme de intriga policial e suspense onde os militares non saen moi ben parados.

O traballo de Olea racha así, no tema e no ambiente, co cine español actual,

tan ridículamente inclinado, en exclusiva, en facer comedias meséticas e centralistas, sofisticadas e reiterativas. Abordase en "Morrer en Chafarinas" o cine de xénero de intriga policial, ben narrado, cun guión entretido e sólido (mágoa dos intres finais que se lle escapan por momentos e abeiran o esquematismo simpón), equilibrado narrativamente e funcional no material expresivo empregado.

Olea racha, no tema e no ambiente, co cine español actual inclinado a facer comedias meséticas e centralistas. Acerca en xeral Olea no seu traballo, que non presenta momentos de "caida" evidentes e que dá como resultado unha fita entretida e bien construída, ben abordada e xeitosa, onde só un insoportábel mal actor, Oscar Ladoire, asombra un producto que supera con creces a média do cine español actual. ♦

CELSO X LOPEZ-PAZOS

Jorge Sanz.

Françoise Collin

'A democracia é falsa porque na sua organización non soporta ás mulleres'

A filósofa e profesora do Collège International de Philosophie de Paris, Françoise Collin ven de presentar un relatório sobre a praxe da diferencia dos sexos na XII Semana Galega de Filosofía que centrou os seus debates na análise dos xéneros. Pensadora feminista, Françoise Collin, que participou na coñecida "História das Mulleres" coordinada por Georges Duby, considera que a democracia supuxo un retroceso para as mulleres ao separar as esferas do privado e o público e excluirlas así do ámbito do político. Para Collin segue a ser necesario un movimiento emancipador próprio para as mulleres.

■ CARME VIDAL/ÁFRICA LÓPEZ

Que supuxo para o movemento feminista o Maio do 68?

Foi unha ruptura importante porque as mulleres se deron conta de que non tiñan lugar nese proceso revolucionario. En Maio díciase que todo o mundo era igual, que todos tiñan palabra... pero ese "todos" non contemplaba ás mulleres. Os líderes do 68 eran todos homes e as mulleres comprenderon que mesmo nunha revolución as mulleres están excluídas. Constituironse grupos autónomos que tiñan ideas en certo modo similares ao Maio do 68 porque querían un mundo sen Poder pero comezaron por facelo entre as mulleres. Nun principio foi dun xeito separatista que hoxe pode ser visto como excesivo pero naquel momento era necesario porque até entón as mulleres só falaron através dos homes e cos homes. O encontro supuxo falar desde nós mesmas e elaborar unha reflexión e acción proprias. O noso discurso non pasaba xa polo dos homes.

Segue a ser necesaria a separación das mulleres para defender o noso "ponto de vista"?

É interesante que se cree unha cultura de mulleres e iso só se pode facer entre nós mesmas porque podemos falar máis rápido e entendernos.

Cando estamos cos homes normalmente nos vemos na obriga de explicar lle o alfabeto, do a ao z do noso traballo. Cómprase facelo, pero tamén debemos reunirmos entre nosotras para traballar, falar e pensar. Naquel momento foi indispensábel o separatismo, sen embargo hoxe talvez sexa máis necesario un traballo mixto e cos homes na medida do posibel. Mesmo así, é preciso que as mulleres se xunten soiás para marcar o seu punto de vista e facer opinión.

As mulleres pensaron no 68 que poderían ser os suxeitos dun mundo sen poder?

Creuse que as mulleres eran quen de facer un mundo xusto. Era unha espécie de entusiasmo e inxenuidade que culpabilizaba só aos homes de crear a dominación. Pero de seguido nos dimos conta de que entre as mulleres había tamén divisiones. Para mim foi importante aprender a pasar dunha ligazón afectiva coas mulleres a unha ligazón política. É dizer, comprender que hai unha unión polos intereses de loita. Fíxose un grande esforzo para descubrir que o conflito ten como punto de partida o traballo político. O debate sobre a paridade, pensase o que se quer dela, provocou o encontro de moitas mulleres de grupos diferentes na França criando novos lugares de discussión.

Vostede establece distintos obxectivos na historia das loitas feministas.

Si, ao comezo a loita era para-institucional convencidas como estábamos de que as institucións nos engañaban. Os primeiros obxectivos concerniron sobretodo ao corpo, con temas como o aborto, a

contracepción, a liberdade sexual e a autonomía cultural. Neste momento estes temas seguen sendo actuais pero tamén están o dereito ao traballo e a crítica da explotación na doble xornada. Parece que estas cuestións son privadas pero sabemos que son tamén políticas.

Mulleres e Democracia

Desde o feminismo cuestionouse tamén a democracia e a exclusión nos dereitos dos homes entendidos como universais.

En Francia a cuestión da democracia chegou tarde, talvez coa celebración do bicentenario da Revolución Francesa, no 89. Comezouse a falar da crítica á democracia desde o fondo, nos dereitos dos homes entendidos como universais. As mulleres comprenderon que era necesaria esa crítica e foi fundamental porque as historiadoras começaron a mostrar que a Revolución Francesa non fora nada favorável para as mulleres. O progreso da historia en xeral e o progreso da historia das mulleres non seguen o mesmo ritmo. A Revolución supuxo un progreso para a democracia pero as mulleres perderon dereitos. Esta tese en Francia foi vista case como escandalosa pero é certa.

Podería explicar a sua afirmación de que a democracia supuso un retroceso para as mulleres?

Reflexionamos moito sobre iso e na miña opinión débese a que a democracia fortificou a ruptura entre o espazo público e o privado, é dizer, fai do político unha esfera autónoma moi distante do privado e por iso exclúese ás mulleres. Queremos estar integradas, pero a democracia para nós é falsa porque está organizada de tal maneira que non soporta ás mulleres. Isto pode parecer reaccionario pero só é denunciar a exclusión, neste caso das mulleres: ou ben se fai que teñan más representación ou vese que a organización do político é tal que as mulleres nunca estarán cómodas nela.

A familia é masculino

Se a separación entre privado e público foi a causa do silencio das mulleres no político, que di vostede da frase "o privado é político"?

Cando se dí iso quere dizer que a familia non é neutra, que o poder do pai é político no sentido de que o sometimento da muller pasa a través do marido. É por iso polo que se fai necesaria unha revolución no privado que ven determinado por unha concepción política. A familia non é natural senón que está construída polos intereses masculinos.

Pero nesta interpretación hai algo que non quedou resolto. O traballo teórico que estou facendo agora vai por aí, por dizer que o público non é favorábel a un determinado ámbito do privado e si ao privado masculino. Cómprase distinguir un privado masculino, cristián e francés por oposición a emigrado. O que se determinou como político inclue uns elemen-

tos e non outros e é o límite entre privado e público o que está feito polo masculino.

Eis a diferéncia que vostede fai entre xeración e filiación.

A miña hipótese é que a escea pública non integra a cuestión da reproducción, é dizer, da xeración que se ignora totalmente. Relegouse ao privado algunas cousas que son fundamentais para o público. A filiación estebelécese polo apelido e fai que o tempo non pase porque continua o apelido do pai. Isto lévame a dicer que a democracia non exclúe ás mulleres só en tanto que número senón tamén que as delega na cuestión privada da xeración que non está estudiado na esfera pública. Pénse na democracia como o fin da historia segundo Hegel, como a historia chegando ao seu cumprimento e cómpre renovarse e buscar soluciones novas. ♦

'Os homes non
cren que podan
aprender
das mulleres'

Outra das relatoras da Semana de Filosofía, a mexicana María Herrera, dixo que o proxecto liberador do EZLN concernía do mesmo xeito a homes e mulleres. Desbota vostede esta interpretación do que está a acontecer en Chiapas?

Estou convencida de que sempre fai falta un movemento emancipador próprio das mulleres. Temos que estar vivientes do noso traballo porque nunca unha revolución foi automaticamente liberadora para as mulleres. Fálase da contradición principal pero non se dan soluciones para os nosos problemas. Non quero dizer que a contradición dos xéneros resolva todo, fan falta loitas específicas en todos os ámbitos. A participación das mulleres na liberación de Alxeria non impidiu que logo as reclúfan na casa. Mientras hai movemento hia mulleres pero logo desaparecen.

O feminismo beneficia só ás mulleres?

Beneficia a todo o mundo e, nomeadamente ás mulleres. Pensamos que é un ben para toda a sociedade porque se a muller se exclúe estamos ante unha sociedade excluyente. Os cambios para as mulleres engloban a toda a sociedade.

A defensa dos privilexios dos homes fai que os cambios nos costumes sexan tan lentos?

É o máis difícil de cambiar, moito máis que as leis. A primeira resposta que deron as feministas foi que os homes estaban interesados en que as mulleres seguiran igual. Isto é certo, pero eu non estou segura de que só sexa iso. Trátase dunha definición secular. Na modernidade desenvolveuse a idea de que o home se ten que dedicar fundamentalmente ao traballo ainda que non lle interese. Pensar esta limitación é terrorífico. As mulleres non somos así.

O máis difícil é facernos escutar. Os homes non cren que poidan aprender nada de nós. É moi raro que a mim me pergunten pola miña opinión esperando aprender algo do que eu diga. Pensan que está ben que as mulleres se emancipen para chegar a ser como eles, pero non cren que podamos aportar nada novo. ♦

Cadernos de Teatro publica a Memória Dramática de Galo Salinas

"Faltan autores e actores", diagnosticaba Galo Salinas Rodríguez, presidente da Wscola de Declamación e director da Revista Galega no seu manifesto *Memoria Acerca da Dramática Galega*, de 1896, que ven de reeditar no seu segundo número os *Cadernos de Teatro*.

O estudo histórico, que Laura Tato traduci para *Elsinor Teatro*, Galo Salinas sinalaba que de existirem bons intérpretes "o estímulo faría o resto" e aos poucos irían aparecendo dramaturgos.

No histórico estudo sobre as *Causas do Cativeiro Desenvolvimento*

do Teatro e Influencia que no mesmo pode exercer o Rexionalismo, o autor lembrava a existência de antecedentes de importancia sobre os que asentara unha dramaturxia nacional. No traballo cita duas comédias escritas no primeiro cuarto de século que se converterían en referéncia do repertorio: *O Pleito do Galego e a Fonte do Xuramento*. Galo chama aos escritores rexionalistas que cultivan outros xéneros a consolidar a escrita teatral galega.

Unha cena propia

Galo Salinas expón en diversos párrafos da sua *Memoria*: "Hai

temas de abondo que ben combinados dan múltiples argumentos para canto se quixer compor para o teatro, desde o que, afacéndanos ao galego se dará o grande pullo para a reconstrucción do noso idioma".

Máis adiante engade, "contamos cunha historia en que sobranean os feitos gloriosos que constitúen a epopeia; temos herois e próceres de eterna lembranza e somos poñidores dun tesouro de tradicións en todas as ordes sociais (...) ademais, a fantasia dos escritores galegos é pasmosa en concepción e sabe dar vida a canto lle suxire o seu privilexiado intelecto". ♦

A Nosa Historia

20 TÍTULOS. 2 CADA 2 MESES

A VENDA EN QUIOSCOS E LIBRERIAS

1. Os prehistóricos
2. Os habitantes dos castros
3. Os galego-romanos
4. Os vikingos en Galicia
5. Bispos e monxes
6. Os reis de Galicia
7. Os nobres
8. Os irmadiños
9. Os habitantes das cidades
10. Poetas e navegantes
11. Piratas e descubridores
12. Os labregos e os novos cultivos
13. Os ilustrados
14. Os guerrilleiros
15. Os carlistas e liberais
16. Os galeguistas
17. Os primeiros industriais
18. Os emigrantes
19. Os galegos do 36
20. Os demócratas

SUSCREBE AOS
TEUS FILLOS CO
20% DE DESCONTO

NOME _____
APELIDOS _____
ENDERECO _____
TELEF. _____ POCIÓN _____
N.I.F. _____

Suscríbome a NOSA HISTORIA INFANTIL da que recibirei 2 números cada 2 meses ao precio de 900 ptas. menos o 20%.

PAGO DOMICILIADO
BANCO/CAIXA DE AFORROS _____
CONTAB/LIBRETA _____

TITULAR DA CONTA/LIBRETA _____
Nº SUCURSAL _____ POCIÓN _____
PROVINCIA _____

CÓDIGO CONTA CLIENTE
Entidade _____ Sucursal _____ D.C. _____ Nº conta _____

Sérvanse tomar nota de atender até novo aviso, e con cargo á miña conta, os recibos que ao meu nome lle sexan apresentados no seu Banco/Caixa de Afors por PROMOCIONES CULTURAIS GALEGAS S.A. (A NOSA TERRA).

Convidámose a asistir
á coroación de Dona Urraca

2 NOVOS
NÚMEROS:
«OS REIS
DE GALICIA» e
«OS IRMANDIÑOS»

A NOSA TERRA
infantil

Convocatorias

Concursos de contos para ensino méio e EXB

A sociedade cultural Afonso Eans con patrocinio da Sociedade Cooperativa Limitada Feiraco, organiza o I Concurso de Narrativa Curta Xuvenil, e o XVI Concurso de Contos. No concurso de narrativa poden participar alumnos dos centros de ensino secundario de Negreira, Santa Comba, Santiago, Padrón, Noia, Ordes, Carballo, Muros, Baio e Vimianzo. Cada participante pode apresentar cantos relatos deseñe, de non máis de 10 folios mecanografiados a dobre espazo e só por unha cara, antes do 10 de Maio, baixo plica e lema. Os premios: 1º de 25.000 pta., 2º de 15.000 pta. e 3º de 10.000 pta., amais dun lote de libros. Para o XVI Concurso de Contos, poden acceder alumnos de primaria e EXB nos coléxios de A Baña, Santa Comba, Brión, Vicoso, Tápia, Bertamiráns, Portomouro, Bembrive, Urdil, Mazaricos, Pino do Val, San Cosme e Negreira. Cada concursante pode apresentar cantas narracions quixer de tema libre que non excedan as 5 follas tamén folio escritas por unha soa cara. Envíos até o 10 de Maio á sociedade Cultural Afonso Eans: Apartado de Corres 18, 15830 Negreira.

Certame fotográfico sobre méio ambiente

O Ateneo Ferrolán convoca o seu quinto certame fotográfico sobre meio ambiente (fauna, paisaxe, flora, agresións, etc.). Cada participante pode remesar un máximo de 3 obras en branco e negro ou cor, de 20x25 cm., montadas sobre unha cartulina branca que sobresaia 4 cm. por cada lado, na que virá o seudónimo do autor e o título da obra. Os envíos teñen que ser baixa plica, antes do 19 de Maio ao Ateneo Ferrolán: Madalena 202, 1º, 15402 Ferrol. Os premios: 1º de 75.000 pta., 2º de 50.000 pta., e 3º de 25.000 pta.

Certame de poesía Domingo de Andrade

A Asociación Cultural Domingo António de Andrade de Cee, convoca por décima vez un concurso de poesía con liberdade de tema, rima, normativa e métrica, dividido en duas categorías: maiores e menores de 18 anos. Para participar hai que remesar os orixinais por triplicado, cunha fotocópia do DNI nun sobre adxunto, e cunha indicación da categoría á que pertencen, á A.C. Domingo de Andrade: Apartado de Corres 62, 15270 Cee. A data límite de admisión é o 17 de Maio. Hai un primeiro premio de 20.000 pta. para o apartado de maiores de 18, e de 10.000 pta. para menores de 18.

Curso de galego

A Asociación Cultural V Irmandade, organiza un curso de galego os Mércores e Venres, de 20 a 21 h., do 3 ao 26 de Maio na rua Velázquez Moreno de Vigo. Inscripcións, 2.500 pta., no (986) 22 72 91 perguntando por Jesus Miguel, ou por Servando no (986) 41 56 66.

Concurso de composicións para gaitas

O concello de Ponteareas, convoca un concurso para a composición da peza a tocar obligatoriamente no XXVIII Concurso Nacional de Gaitas, que se celebra o mes de Setembro. As composicións teñen que ser inéditas e dirixidas a un cuarteto de 2 gaitas, tamboril e bombo. A composición presentada deberá ter ritmo de muñeira, alborada ou foliada, cunha duración de 3 a 5 minutos. As partituras apresentaranse antes do 15 de Maio, por duplicado, por correo certificado, baixo placa, ao notario de Ponteareas, 36860 Ponteareas. O premio ascende a 250.000 pta. Maior información no Departamento de cultura de Ponteareas: (986) 66 16 75/64 00 01.

Iluminación coa cámara
O colectivo Luz de gas da asociación cultural Alexandre Bóveda organiza un curso de iluminación coa cámara. Tratará os principios para unha boa iluminación, cor, fontes luminosas, lámparas, soportes, etc. Será do 8 ao 19 de Maio, de Luns a Venres de 8 a 10 da noite na rúa Eladio, 15 entrechán (A Coruña). Custa 20.000 pta. para socios do Alexandre Bóveda, e 24.000 pta. para os non socios. Información e inscripcións no Centro de Actividades da Federación de Asociacións Culturais Galegas: Emlia Pardo Bazán, 25-2º. A Coruña. (981) 24 43 55, de 17 a 21 h.

Prémio Vicente Risco

O Concello de Castro Caldelas e más a Fundación Sotelo Blanco convocan o II Prémio Vicente Risco de antropoloxía e ciencias sociais, dotado con 1.000.000 pta. Poden concorrer todos os que apresenten obras sobre o ámbito rural galego desde o punto de vista antropolóxico ou das ciencias sociais (história, economía, socioloxía, etc.). Os seus textos, inéditos e orixinais.

nais, han de estar en normativa oficial e ter unha extensión que ande entre as 150 e as 300 páginas, en tamaño folio a dobre espazo. Para participar hai que apresentar 6 copias, baixo lema e placa, antes do 31 de Agosto de 1995 na fundación Sotelo Blanco: Apartado de Correos 2.096, 15780 Santiago. Maior información na Fundación: San Marcos s/n, 15820 Santiago. (981) 58 25 71. Ou no Concello de Castro Caldelas: rúa do Concello, 1. 32760 Castro Caldelas. (988) 20 30 00/20 33 05.

Concurso de guions de vídeos didácticos

A Asociación Pedagógica Galega convoca o III Concurso de guions de vídeos didácticos. Os guions non poden exceder os 30 minutos e teñen que chegar con indicacións técnicas e literarias. Na valoración primará o conteúdo pedagógico, o interese do tema tratado, a calidade literaria e técnica, e necesidades económicas da sua realización. Valorarase especialmente a adecuación dos temas escollidos aos contidos educativos dos distintos niveis da educación non universitaria. Os premios: 1º de 100.000 pta., 2º de 50.000 pta. e 3º de 25.000 pta. Os autores premiados terán que desenvolver nun tempo inferior aos 3 meses a correspondente unidade didáctica. Admiten traballo até o 15 de Xuño na sede da Asociación Sócio-Pedagógica Galega: Laracha, 9-entrechán. 15010 A Coruña. (981) 27 82 59.♦

Vicente Risco.

Actividades

O cambio climático

O Venres 28 ás 9 da noite no salón de actos da Casa do mar de Burela, o colectivo cultural Buril organiza unha mesa informativa sobre o cambio climático, na que participan Manuel Soto (Adega) e José Luis García Ortega (Greenpeace). A vidente charla do colectivo Buril, é o Venres 5 de Maio á mesma hora e no mesmo local, con Xulio Sequeiros Tizón (catedrático de estrutura económica da Universidade da Coruña) que tratará A economía galega na UE.

Asemblea dos grupos ecoloxistas da Galiza

Os días 29 e 30 de Abril na Residencia universitaria monte da Condesa (Campus universitario sul de Santiago), os grupos Xarxa, Xerfa, Adega, Oured e A Curuxa celebran a XII Asemblea dos grupos ecoloxistas e naturalistas da Galiza. Miguel Anxo Murado do In-

tituto de Investigacións Pesqueiras de Vigo, impartirá a conferencia inaugural, que tratará sobre o medio mariño. Tamén haberá comisiones sobre Espacios naturais e Xestión de residuos.

Xornadas Entrepobos

A ONG Entrepobos artella por quinto ano consecutivo unha serie de conferencias e coloquios que venen acompañados por unha mostra fotográfica (Casa das Artes de Vigo) sobre a vida dos refuxiados salvadoreños amordados en campamentos hondureños durante case dez anos, despois veu a repatriación e o reasentamento da comunidade organizada e atoxessionada no territorio de Morazán. A derradeira conferencia, o Xoves 27 ás 8 do serán na Casa das Artes, correspondelle a Carlos Taibo (profesor de ciencia política na Universidade de Madrid) que tratará A Repúbliga caucásica e a orixe da guerra. Maior información en Entrepobos: (986) 40 40 53 e 40 09 65.♦

Xornadas Entrepobos
A ONG Entrepobos artella por quinto ano consecutivo unha serie de conferencias e coloquios que venen acompañados por unha mostra fotográfica (Casa das Artes de Vigo) sobre a vida dos refuxiados salvadoreños amordados en campamentos hondureños durante case dez anos, despois veu a repatriación e o reasentamento da comunidade organizada e atoxessionada no territorio de Morazán. A derradeira conferencia, o Xoves 27 ás 8 do serán na Casa das Artes, correspondelle a Carlos Taibo (profesor de ciencia política na Universidade de Madrid) que tratará A Repúbliga caucásica e a orixe da guerra. Maior información en Entrepobos: (986) 40 40 53 e 40 09 65.♦

Mistério cómico

Teatro do Morcego, interpreta Mistério cómico de Dario Fo, o Mércores 3 ás 10,30 da noite na sala NASA de Santiago. Unha parodia representada por Celso Parada ao redor dos evanxelos apócrifos, da vida do menino Xesus, de como para facer amigos fixo o milagre dos paxaríños, e sobre o papa Bonifacio VIII. Entrada 800 pta., 500 pta. para estudantes.

Tres sombreros de copa

De Miguel Mihura, interpretada pola Compañía Titular del Teatro Español,

o Venres 28 ás 20 e ás 23 h., no centro cultural Caixavigo.

Museu

Matarile Teatro representa na sala Galán de Santiago o espectáculo Mu-

O trinque

Música

Dous discos xitanos para confirmar que os nosos veciños teñen un pozo inesgotábel de arte, ainda que lles falte agua. Están

muy bien eso del cariño, do Kido Veneno e De aquí para Ketama, en directo do Ketama. Era mentira que o flamenco só fose a música oficial do franquismo.♦

Anúncios de balde

■ Xoven bretona busca traballo na Galiza nos meses de Xullo e Agosto. Fallo inglés, francés e castellano. Escrever a: Cécile Laborde. 8 Rue du Stade. F-29830 Plouguin, Bretaña.

■ A estudiantes de Santiago. Tes un piso cutre? Séntete engañado polo caseiro? Se é así e queres colaborar na realización dunha reportaxe, chama a Carol: (981) 52 21 83.

■ Desexo establecer correspondencia con rapazas portuguesas, preferentemente de entre 20 e 25 anos. Gústanme os idiomas, o deporte, a natureza e o ecologismo. Antonio Moleón Domínguez. Fisterra 250, 6ºD. 15010 A Coruña.

■ Desexo intercambiar correspondencia con mulleres de 25 a 45 anos. V. Sixto Estrada González. P.O. Box 3132. Habana-3. 10300 Cuba.

■ Viane para estudiantes de 10 a 17 anos a Dublin durante o mes de Xullo. Acompañados por unha titora. Perguntar por Carmen Fúnez, ás noites no (986) 70 40 20.

■ Se buscas un XR3i negro, PO-AD, con teito praticábel, etc. Chama a (986) 70 82 93, de 14 a 15 h.

■ Aluga-se apartamento-estudio en Vigo. Lavadora. Da-lle o sol. Ideal para estudiante. Gastos de comunidad incluídos, 35.000 pta. Rua do Esperanto, 2-1ºD. (986) 41 51 36.

■ Gostaría establecer amizade por carta. Leticia Álvarez Álvarez. Via Blanca #178. e/San Benigno y Flórez. Habana-6. 10500 Cuba.

■ Alugase casa de campo perfectamente equipada na costa de Muros, nunha paraxe idílica, a pouco máis de 200 m. do mar e con todos os sinais de identidade do rural galego conservados. Perguntar por António ou Pepito no (981) 76 38 12 de Abeleira (Muros).

■ XI Torneo de Xadrez Amizade da Asociación Máximo Gorki. Comeza o Sábado 22. Está aberta a matrícula.

■ Doberman

A obra máis recente de Antón Reixa, unha crónica á propriedade privada en clave de humor con regueifas e raps incluídos. Interpretada por Teatro do Morcego do Xoves 4 ao Sábado 6 en sesions ás 10,30 da noite na NASA (Santiago). A entrada vai a 800 pta., agás o Xoves que queda en 600 pta.

Mistério cómico

Teatro do Morcego, interpreta Mistério cómico de Dario Fo, o Mércores 3 ás 10,30 da noite na sala NASA de Santiago. Unha parodia representada por Celso Parada ao redor dos evanxelos apócrifos, da vida do menino Xesus, de como para facer amigos fixo o milagre dos paxaríños, e sobre o papa Bonifacio VIII. Entrada 800 pta., 500 pta. para estudantes.

Tres sombreros de copa

De Miguel Mihura, interpretada pola Compañía Titular del Teatro Español, o Venres 28 ás 20 e ás 23 h., no centro cultural Caixavigo.

Museu

Matarile Teatro representa na sala Galán de Santiago o espectáculo Mu-

Para máis información chamar ao teléfono (986) 22 44 57, de 17 a 21 h. Ou ir á rúa Marqués de Valadares, 14-1º oficina . Vigo.

■ Oferécese topógrafo con experiencia en obra. (982) 16 25 49.

■ Teño 15 anos, estudo nun pre de ciencias exactas. Gosto de ler, escribir versos e contos e moitas cousas. Desexo manter amizade a méio da correspondencia. Escrever a: Yiezemia Rosario Ferrer. P.O. Box 3110. Habana 3. 10300 Havana. Cuba.

■ Búscase traballo como maquetador. Experiencia en QuarkxPress e Photoshop. Perguntar por Carlos no (986) 30 06 68.

■ A Asociación Xuvenil Lagares (Cabral-Vigo) e a súa revista O Berro Novo van organizar durante o mes de Maio unha exposición de fanzins e revistas alternativas. Preténdense amosar o mundo editorial alternativo e de base do movemento vecinal, xuvenil, cultural, estudiantil, sindical, musical... Aquelas publicacións que queiran estar representadas poden remesar algun exemplar a: Avenida de Santa Mariña, 95. 36318 Cabral-Vigo. Teléfono (986) 25 07 03.

■ A banda galega Néboa ven de sacar a súa primeira casete, editada por Treboda e ediciones Utopia. Hardcore pop mesturado con textos en galego. Para pedidos, ofertas de distribución, concertos, etc. Chamar aos teléfonos (986) 22 69 76 (Edo), e (981) 59 61 96 (Xaime).

■ Desexaria contactar con persoas que gosen da numismática e colección billetes de banco antigos. Ramón R. Valdés. Apartado Postal 3.417. Habana 3. 10300 Cuba.

■ Troco selos, pegatinas e calendarios de peto. Interesados escrever a Julio García. Apartado de Correos 224. 32080 Ourense.

■ Desexo iniciar amizade con persoa que goste da Filosofía grega: Sócrates, Platón, Aristóteles, Helenismo... Teño 20 anos. Tonio. Telf. (986) 25 36 18.♦

Teatro

Doberman

A obra máis recente de Antón Reixa, unha crónica á propriedade privada en clave de humor con regueifas e raps incluídos. Interpretada por Teatro do Morcego do Xoves 4 ao Sábado 6 en sesions ás 10,30 da noite na NASA (Santiago). A entrada vai a 800 pta., agás o Xoves que queda en 600 pta.

Mistério cómico

Teatro do Morcego, interpreta Mistério cómico de Dario Fo, o Mércores 3 ás 10,30 da noite na sala NASA de Santiago. Unha parodia representada por Celso Parada ao redor dos evanxelos apócrifos, da vida do menino Xesus, de como para facer amigos fixo o milagre dos paxaríños, e sobre o papa Bonifacio VIII. Entrada 800 pta., 500 pta. para estudantes.

Tres sombreros de copa

De Miguel Mihura, interpretada pola Compañía Titular del Teatro Español, o Venres 28 ás 20 e ás 23 h., no centro cultural Caixavigo.

Museu

Matarile Teatro representa na sala Galán de Santiago o espectáculo Mu-

llés. Pódese ver os días 27 e 28 de Abril ás 9,30 da noite.

Exposiciones

Museo dos oleiros

O Concello de Oleiros inaugura o Sábado 29 ás 12 h., o museo de propiedade municipal Os oleiros. José María Kydeda no edificio das Torres de Santa Cruz.

Gaiolas

Ignacio Basallo expón esculturas na galería Marisa Marimón de Ourense. Aberta até o 27 de Maio.

Álvaro Siza

Obras e proxectos do arquitecto Álvaro Siza no Centro Galego de Arte Contemporánea. Até o 2 de Xullo de 11 a 20 h. de Martes a Sábado, de 11 a 14 h. nos Domingos, e pechado Luns.

Hixiénicos

Escultura e pintura de Salvador Cidrás, até o 10 de Maio na galería Sargadelos de Santiago. Abre de 10 a 14 e de 16,30 a 20,30 h.

Consumo responsable

Debuxos de Forges, até o 10 de Maio no Auditório Gustavo Freire de Lugo, na mostra Consumo responsável nun planeta vivo.

Colección Granell

A fundación Granell expón parte dos seus fondos no Museo do Povo Galego (Santiago): 290 cadros de Granell e más outras obras surrealistas forman parte da mostra. Aberta até Setembro de Luns a Sábado, de 10 a 13 e de 16 a 20 h.

Nixeria

Pezas de arte nixeriana da colección Azar no Auditorio de Galiza. Até o 28 de Maio de Martes a Domingo de 12 a 19 h.

Carlos Troncoso

Pinturas e mantales na Igrexa de Santo Domingos de Tui, até o 8 de Maio.

Guinea ecuatorial

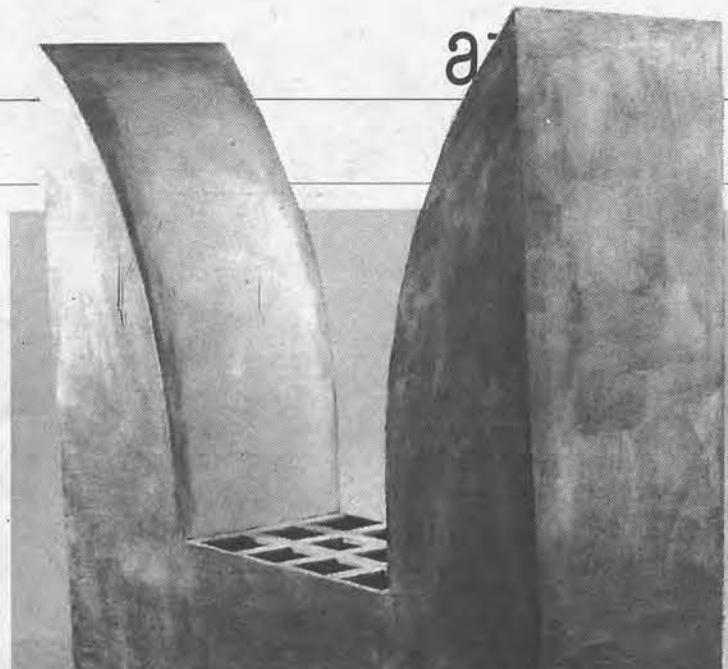
Fotografías de Xosé Abad, na Facultade de Ciencias Políticas de Santiago, até o 30 de Abril.

Mais perto da natureza

Pinturas de Xosé María Barreiro, na sala de Caja Madrid en Pontevedra.

Benjamín Palencia

O Centro cultural Caixavigo e máis o Kiosco Alfonso da Coruña, ofrecen a mostra Benjamín Palencia e a nova arte. Comprende 105 cadros recollidos do Centro Raíña Sofia, o Museu de Albacete e a Fundación Benjamín Pa-

Ignacio Basallo na Galería Marisa Marimón de Ourense.

Páxinas coordenadas por
IAGO LUCA

lencia de Madrid, entre outras intituciones. Para a exposición dividiron as obras en duas seccións: a que vai de 1919 a 1931 (exposta até o 7 de Maio no Centro Caixavigo), e do 11 ao 28 de Maio no Kiosco Alfonso), e outra con obra de 1932 a 1936 (no Kiosco Alfonso até o 7 de Maio, e no centro Caixavigo, do 11 ao 28 de Maio).

Pablo Lozano

Esculturas na galería Trinta de Santiago. Abre até o 20 de Maio de 12 a 14 e de 17,30 a 21,30 h.

Rauschenberg

A Casa das Artes de Vigo garda a mostra fotográfica Rauschenberg

Cidrás na Sargadelos de Santiago.

Música

Fia na Roca

O Sábado 6 de Maio ás 11,30 da noite no Café Liceum do Porriño. Fia na Roca apresentará temas do seu novo disco a gravar en outono. Entradas anticipadas a 800 pta. no Café Liceum e no Dublin (Vigo), a entrada na billeteira o dia da actuación vai a 1.000 pta.

Ratos de Porão e Beer Mosh

A única actuación na Galiza de Ratos de Porão (Brasil) e Beer Mosh (Euskadi), será o Venres 7 ás 9 da noite na sala Oídio de Vigo. Entradas, 1.500 pta., á venda en Vigo (Discos Faiscas), Bueu (Bar Aturuxo), Pontevedra (Bar Porrón), Compostela (Discos Fans, Superfuzz e Bar Stop), A Coruña (Discos Portobello) e Ourense (Discos Spiral).

Tombstones

Actuan o Venres 28 na sala Cristal do Ferrol, e o Sábado 29 no Marrucho de Baiona.

Don Giovanni

O ciclo audiovisual *O pracer da música* do centro cultural Caixavigo, ten programada a proxección da segunda parte de Don Giovanni de W. A. Mozart, interpretada por S. Ramey, A. Tomowa-Sintow, G. Winbergh, P. Burchuladze, J. Varaday, F. Furlanetto e K. Battle. Amais dos coros e a Ópera do Estado de Viena e a Orquestra Filarmónica de Viena, dirixida por Her-

Fia na roca.

bert von Karajan. Será o Xoves 27 ás 8 do serán no centro cultural Caixavigo, con entrada libre.

Sinfónica de Galiza

O Venres 5 no centro cultural Caixavigo. Dirixe Edmon Colomer con Lilya Zilberstein ao piano.

Gun

O Xoves 4 de Maio ás 9,30 da noite no Nova Olímpia de Vigo, coa actuación previa (unha hora antes) dos Lizard.

Portugal

Irene Cruz e João Lagarto en A morte da donzela.

Exposiciones

EN PORTO:

Auto da Índia & Companhia, baseado en Gil Vicente, polo Teatro das Beiras na Casa das Artes, de Martes a Sábado ás 21,45 h., Domingos ás 16 h. (07-351-2-600 43 01). *Luzes de palco* de Arnaldo Leite, Carvalho Barbosa e Heitor Campos Monteiro, coreografía de Ruben Marks, pola compañía Seiva Trupe, até finais de Abril, de Martes a Sábado ás 21,45 h. e Domingos ás 16 e 21,45 h., no Auditório Nacional Carlos Alberto (07-351-2-200 45 40).

EN LISBOA:

Rua da amargura, a partir de textos de Eduardo Garrido, pola compañía de teatro brasileira de Minas Gerais. No Centro cultural Belém (07-351-1-301 96 06), Sábados e Domingos ás 10 da noite. *Lorca espanha cumplidas*, polo grupo de teatro Intervalo, Venres e Sábado ás 9,30 da noite no Palácio Ribamar (07-351-1-411 50 60). *O veneno do teatro* de Rodolfo Sierra, encenificación de Xosé Blanco Gil, pola Compañía de Teatro Ibérico, de Xoves a Domingo ás 9,30 da noite no Teatro Ibérico (07-351-1-868 25 31). *Morte de um caiñeiro viajante* de Arthur Miller, encenificación de José Peixoto, de Martes a Sábado ás 9,30 da noite, e Domingos ás 4 do serán, até o 7 de Maio, no Teatro Malaposta (07-351-1-938 84 07). *Comédia eufrosina* de Jorge Ferreira de Vasconcelos, polo Teatro de Maizum, de Martes a Sábados ás 9,30 da noite, Domingos ás 4 da tarda, no convento dos Inglesinhos. *A morte da donzela* de Ariel Dorfman, interpretado polo Novo Grupo, de Martes a Sábado ás 21,30 h., e Domingo ás 16 h., no Teatro Aberto (07-351-1-795 58 22). *Marly. A Vampira de Ourinhos* de Carlos Queiroz Telles, con Maria do Ceu Guerra e Pedro Alpiarça, no Teatro Cinearte (07-351-1-396 53 60). *Não ha nada que se coma?* de Francisco Pestana, interpretada por Estrela Novais, João Ricardo, Carla Carvalho, Marco Horácio e Raquel Seixas, no Teatro Cinearte (07-351-1-395 53 60), de Mércores a Sábado ás 10 da noite, Domingos ás 5 da tarda. *A pulga tras da orella de Georges Fey Deau*, encenificación de João Mota, con Fernando Gomes, Elsa Galvão e Cucha Carvalheiro, até Xuño no Comuna (07-351-1-727 18 18).♦

Isabel Fernandes en Comédia Eufrosina.

Teatro

EN BRAGA:

Converse com o homem roupeiro, de Ian McEwan, pola Compañía de Teatro de Braga, de Martes a Domingo ás 11,30 da noite no Teatro Circo (07-351-53-294 23). *O fetichista* de Michel Tournier, pola Compañía de Teatro de Braga, de Martes a Domingo ás 10 da noite no Teatro Circo.

Cinema

Buster Keaton

O Centro Galego de Artes da Imaxe (Durán Loriga, 10. A Coruña), ofrece un ciclo dedicado a Buster Keaton. Ainda quedan por pasar *A casa eléctrica*, *Soños imposibles* e *O herói do río* (o Venres 28 e Sábado 29). Os pases son de Martes a Venres ás 20,15 h., e Sábados e festivos ás 18,30 h. A entrada custa 200 pta., 100 pta. con Carné Xove. Información no (981) 20 34 99.♦

Os baixos fondos

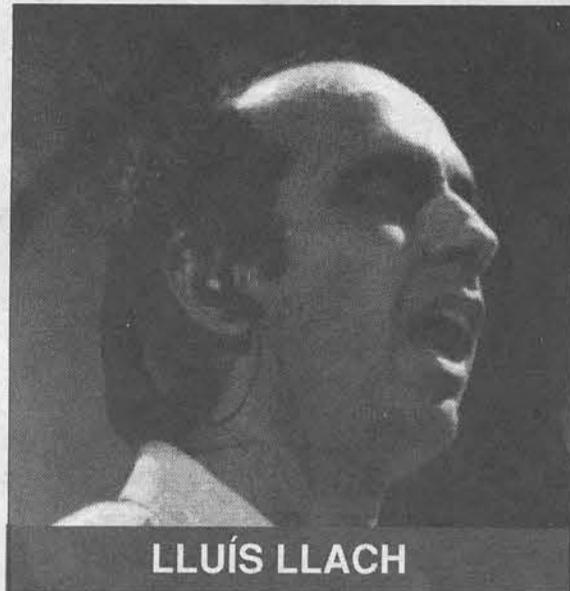
O Xoves 27 ás 20,15 h., no Centro Galego de Artes da Imaxe (A Coruña), pasan *Os baixos fondos* (Franza 1936) de Jean Renoir. Entrada 200 pta., 100 pta. con Carné Xove. Información no (981) 20 34 99.♦

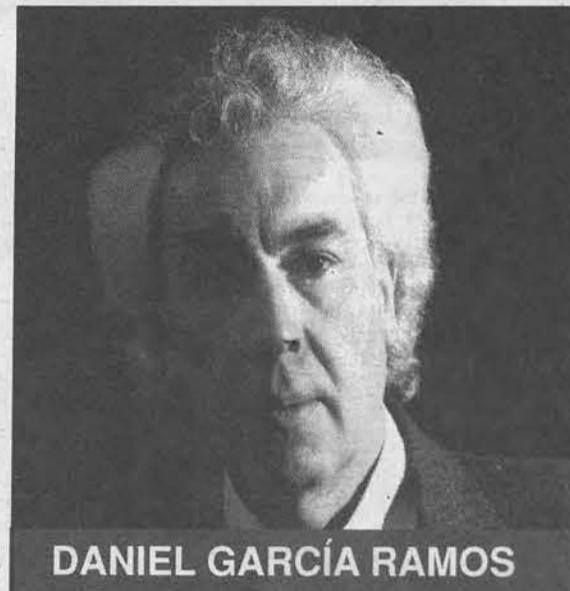
Buster Keaton.

A Coruña

A S I A Q U E R E M O S !

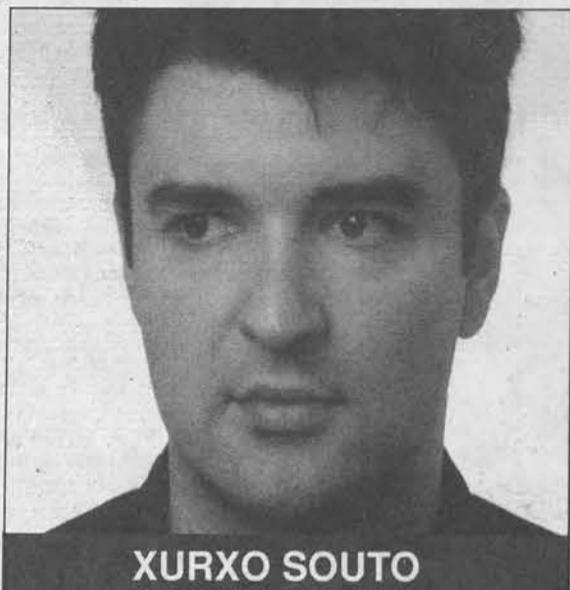
LLUÍS LLACH

DANIEL GARCÍA RAMOS

UXÍA SENLLE

XURXO SOUTO

A MESA é unha organización independente que traballa pola potenciación do uso do galego. Agora está a promocionar o nome orixinal e legal dunha antiga cidade: A Coruña. Para iso divulga o seu nome próprio por méio de coruñeses, galegos e amigos de todo o mundo. Todos eles, filólogos, artistas, deportistas, actores, etc.. apoian a denominación A Coruña, porque non queren que se perda a sua historia e personalidade.

Pero o futuro do idioma está tamén nas tuas mans. A MESA mantén-se só coas aportacións dos seus sócios e colaboradores. Por iso a tua axuda é imprescindíbel. Entre todos podemos normalizar a nosa língua*.

COLABORAN:

SARGADELOP

A MESA
O FUTURO DO GALEGO

*Podes enviar a tua colaboración para a campaña "A CORUÑA, así a queremos!" á c.c. 2091-0300. 40-3040116832 (Caixa Galicia), ou facerte sócio enviando os teus dados ao apartado de correos nº 247. 15700 Santiago de Compostela.

